

Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds voor
de Foodservice en Groothandel
in Levensmiddelen

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen
Akerstraat 92
6411 HD Heerlen
Telefoon : 088 - 1162 442
website : www.bpffoodservice.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41151419

Jaarverslag
Verslag over het boekjaar
1-1-2023 t/m 31-12-2023

Inhoud

	Pagina
Voorwoord	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Het pensioenfonds	9
Pensioenregeling 2023	13
Financiële positie	13
Governance	19
Ontwikkelingen 2023	27
Vooruitblik 2023	51
Jaarrekening	
Balans per 31 december	54
Staat van baten en lasten	56
Kasstroomoverzicht	58
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	59
Toelichting op de balans per 31 december	65
Gebeurtenissen na balansdatum	71
Toelichting op de staat van baten en lasten	72
Risicoparagraaf	79
Overige gegevens	
Statutaire bepalingen resultaatbestemming	87
Actuariële verklaring	88
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	90
Bijlagen	
Verzekerdenbestand	101
Organisatie van het pensioenfonds	102
SFDR-bijlage: Ecologische en/of sociale kenmerken	107
Verslag Raad van Toezicht	
Verantwoording Intern Toezicht 2023	119
Reactie bestuur op de aanbevelingen van de raad van toezicht uit de jaarrapportage 2023	121

	Pagina
Verslag Verantwoordingsorgaan	125
Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het handelen en het gevoerde beleid van het bestuur in 2023	125
Reactie verslag raad van toezicht	129
Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2023	130

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2023 met daarin het verslag van het bestuur en de jaarrekening. In het bestuursverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2023 en de behaalde resultaten.

In het verslagjaar 2023 heeft een forse stijging van de rente gedurende een groot deel van het jaar plaatsgevonden. Hierdoor steeg de actuele dekkingsgraad tot 127,40% eind september. Het jaar werd afgesloten met een actuele dekkingsgraad van 117,00% (2022: 117,10%). De gedaalde rente aan het einde van het jaar en vooral de toegekende verhoging met een toeslag van het pensioen per 1 januari 2024 heeft geleid tot een afname van de dekkingsgraad ten opzichte van het jaar daarvoor. De beleidsdekkingsgraad is gedurende het gehele jaar gestegen en daarmee kon 2023 worden afgesloten met een beleidsdekkingsgraad van 121,30% (2022: 119,30%).

Nadat het fonds op 1 januari 2023 de pensioenuitkeringen en -aanspraken kon verhogen met een toeslag, gaf de hoge dekkingsgraad aanleiding om ook per 1 januari 2024 een toeslag te verlenen. Door een aanpassing in de berekeningswijze van het prijsindexcijfer door het CBS was op de peildatum de gehanteerde maatstaf echter negatief. Dit was aanleiding voor het bestuur om de maatstaf met terugwerkende kracht aan te passen aan de nieuwe berekeningswijze van het CBS. Mede door gebruikmaking van de Algemene Maatregel van Bestuur, die met een half jaar verlengd werd, is het mogelijk geweest de pensioenuitkeringen en aanspraken per 1 januari 2024 met 4,60% te verhogen. Op de website is een toelichting op dit besluit te vinden.

De beleggingen van het pensioenfonds hebben in 2023 positief gepresteerd. Zakelijke waarden hebben het beduidend beter gedaan dan vastrentende waarden. Het rendement van de totale portefeuille komt neer op 9,00% over 2023 en is gelijk aan het benchmarkrendement. Door de dynamische renteafdekking kon deels worden geprofiteerd van de stijgende rente.

In 2023 is besloten afscheid te nemen van de bestaande custodian. Hiervoor is een selectietraject doorlopen, dat leidde tot de aanstelling van Northern Trust als nieuwe custodian per 1 april 2024.

Op pagina 28 meer informatie over beleggingen.

Op 1 juli 2023 is de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) een feit geworden. Een belangrijke wijziging die op korte termijn ingevoerd moest worden is de verlaging van de wettelijke toetredingsleeftijd van 21 naar 18 jaar per 1 januari 2024. In overleg met sociale partners zijn de noodzakelijke wijzigingen om dit mogelijk te maken tijdig doorgevoerd.

Een groot deel van het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de voorbereidingen op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het bestuur heeft sociale partners ondersteund bij het opstellen van de plannen voor de nieuwe pensioenregeling. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een transitieplan dat aan het eind van het jaar kon worden voorgelegd aan de achterbannen van werkgevers- en werknemersorganisaties. Inmiddels hebben de achterbannen ingestemd met het transitieplan en is een toelichting erop door het bestuur te vinden op www.bpffoodservice.nl.

In 2023 heeft het bestuur twee keer overleg met DNB gehad over de voortgang van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Op pagina 27 meer over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Om ook de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkelingen en de voortgang in het proces naar het nieuwe pensioenstelsel, heeft het bestuur gezamenlijke kennissessies georganiseerd waarin de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn bijgepraat.

Begin oktober werd het bestuur op de hoogte gesteld van een incident dat plaats heeft gevonden bij onze pensioenuitvoeringsorganisatie AZL. Bij controle was gebleken dat sinds 2008 een deel van de lijsten met namen, die AZL in opdracht van het pensioenfonds op grond van de Sanctiewet 1977 moet controleren, door AZL niet in de controle was meegenomen. Het bestuur heeft dit incident zeer hoog opgenomen en heeft dit incident onverwijld aan De Nederlandsche Bank (DNB) gemeld. Ook accountant KPMG is op de hoogte gesteld. Meer hierover op pagina 27.

Gedurende het verslagjaar 2023 is veel aandacht geschonken aan de IT-transitie bij AZL naar het vernieuwde IT-landschap. Er zijn verschillende commissies die de IT-risico's en incidenten monitoren bij de pensioenuitvoeringsorganisatie en de vermogensbeheerders.

Ook de datakwaliteit van de administratie van het fonds heeft de bijzondere aandacht van het bestuur. Het pensioenfonds is al in 2021 begonnen met onderzoek en controle van de datakwaliteit. Eind 2022 is het "Kader Datakwaliteit" door de Pensioenfederatie gepubliceerd. Dit kader is een procesbeschrijving waarmee het bestuur op gestructureerde wijze tot een oordeel over de datakwaliteit van het fonds kan komen. Dit oordeel is nodig voor het besluit tot invaren en de aanvaarding van de opdracht tot uitvoering van de nieuwe regeling. Aangezien het fonds al de nodige inspanningen voor controle van de datakwaliteit heeft verricht is, in overleg met de accountant KPMG, voor een aanpak gekozen waarbij deze inspanningen worden betrokken en het bestuur tijdig tot een oordeel kan komen. In het bestuursverslag staat op pagina 43 meer hierover.

In het kader van integraal risicomanagement is de effectiviteit van de vastgelegde beheersmaatregelen voor een groot aantal risico's, die het fonds loopt, opnieuw beoordeeld.

In juni heeft het fonds de "Sectorbrede Analyse Informatiebeveiliging" aan DNB opgeleverd. Dit is een uitgebreide analyse van opzet, werking en bestaan van de beheersmaatregelen van de belangrijkste informatiebeveiligingsrisico's die het fonds loopt. DNB heeft aangegeven geen verdere opmerkingen over de analyse te hebben.

In 2023 is meer invulling gegeven aan de gedragslijn "Goed omgaan met klachten". Na de "0-meting" in 2022, waarbij het fonds 45% scoorde heeft het fonds in het najaar bij de "1-meting" een score van 89% gehaald. Deze score past in de categorie "goed" en is slechts 1%-punt verwijderd van de categorie "zeer goed". Het bestuur is uiteraard trots op dit resultaat. Eind van het jaar heeft het fonds zich (wettelijk verplicht) aangesloten bij de "Geschilleninstantie Pensioenfonds".

Ondanks de goede rendementen van het pensioenfonds, maakt het bestuur zich zorgen over de telkens stijgende kosten van toezicht en governance. Het bestuur begrijpt dat toezicht en governance belangrijk zijn, maar ziet toezicht- en regeldruk toenemen zonder dat daar een noemenswaardige meetbare vooruitgang in bijvoorbeeld toenemend vertrouwen van het publiek in pensioenfonds en pensioenregelingen tegenover staat. Meer over de kosten van pensioenuitvoering, vermogensbeheer en toezicht, zie pagina 36.

Halverwege 2023 heeft de huidige werknemersvoorzitter Nico Passchier aangegeven zijn werkzaamheden medio 2024 te willen neerleggen in verband met zijn naderende pensionering. Inmiddels is een vervanging gevonden in de persoon van Gert-Jan Seffinga, een ervaren pensioenfondsbestuurder namens CNV, die de taken van Nico Passchier in 2024 zal overnemen. Het bestuur dankt Nico Passchier op voorhand voor zijn inzet voor het fonds.

Op de valreep van 2023 is een nieuwe cao voor de Foodservice en de Groothandel in Levensmiddelen tot stand gekomen. Sociale partners zijn daarin een premiepercentage van 26,90% voor 2024 en 2025 overeengekomen. Dit betekent dat het opbouwpercentage van de pensioenregeling 1,40% voor 2024 bedraagt.

Het bestuur dankt iedereen die zich het afgelopen jaar heeft ingezet voor het fonds.

Meerjarenoverzicht

De bedragen in dit jaarverslag zijn afgerond op duizend euro tenzij anders aangegeven.

	2023	2022	2021	2020	2019
Aantallen					
Deelnemers	19.452	18.471	18.033	17.572	17.965
Gewezen deelnemers	33.688	32.922	32.047	41.626	40.511
Pensioengerechtigden	11.552	11.100	10.570	9.991	9.502
Totaal	64.692	62.493	60.650	69.189	67.978
Aangesloten ondernemingen	1.209	1.182	1.114	1.080	1.035 ¹⁾
Financiële gegevens					
(in duizenden euro)					
Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.510.508	1.326.407	1.775.378	1.879.965	1.588.358
Pensioenvermogen ¹⁾	1.770.745	1.555.818	2.031.855	1.966.147	1.682.379
Dekkingsgraad	117,0%	117,1%	114,4%	104,6%	105,9%
Beleidsdekkingsgraad ²⁾	121,3%	119,3%	110,0%	99,9%	104,4%
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer ³⁾	€ 194,06	€ 187,97	€ 198,20	€ 180,31	€ 179,38
Belegd vermogen	1.767.269	1.553.082	2.028.370	1.962.383	1.679.667
Beleggingsopbrengsten	144.892	-535.831	43.879	230.079	303.292
Beleggingsrendement	9,00%	-26,07%	2,22%	13,67%	22,90%
Benchmark	9,00%	-26,32%	1,73%	12,94%	22,20%
Kosten vermogensbeheer	3.056	2.939	2.908	2.831	3.247
Transactiekosten	925	815	403	2.026	463
Z-score	+0,08	+0,23	+0,43	+0,75	+0,55
Performancetoets ⁵⁾	+2,19	+2,28	+2,36	+2,22	+2,03

1) Het pensioenvermogen betreft het stichtingskapitaal + reserves (exclusief de premietoeslagreserve) + technische voorzieningen (voor risico fonds en risico deelnemer).

2) Met het nFTK is de beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd als zijnde de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt in het nFTK gebruikt om de financiële positie van pensioenfondsen te toetsen.

3) Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. Met ingang van 2015 wordt de btw heffing volledig toegepast.

Bestuursverslag

Het pensioenfonds

Verplichtstelling, aansluitingsbeleid en aangesloten ondernemingen

BPF Foodservice is een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds. Die status ligt vast in het besluit, nr. 67305, d.d. 26 november 1964, afgegeven door de minister van Sociale Zaken. In 2023 is de bestaande verplichtstelling verduidelijkt om de leesbaarheid te verbeteren. Deze verduidelijking is op 13 april 2023 integraal gepubliceerd in de Staatscourant en op 14 april 2023 is deze gewijzigde verplichtstelling in werking getreden.

De verplichtstelling gold (behoudens enkele uitzonderingen) in 2023 voor werknemers van 21 tot 68 jaar, in dienst van ondernemingen, die zich als groothandel bezighouden met het kopen en verkopen van een assortiment food en non-food producten en het aanbieden van diensten, bestaande uit ten minste acht van de in de verplichtstelling genoemde groepen; en/of het kopen en verkopen aan wederverkopers van Zoetwaren, Tabak en Tabaksproducten, Bakkerijgrondstoffen en Aanverwante Producten, zijnde specerijen en/of vleeswaren en/of visconserven en/of gedroogde zuidvruchten.

Als gevolg van de Wtp is de wettelijke toetredingsleeftijd vanaf 1 januari 2024 verlaagd naar 18 jaar, Als gevolg daarvan diende ook de verplichtstelling te worden aangepast. De aanvraag hiertoe is in 2023 tijdig ingediend, Op 3 oktober 2023 is de door het fonds aangevraagde wijziging, die per 1 januari 2024 ingaat, gepubliceerd in de Staatscourant. Per 1 januari 2024 geldt de verplichtstelling daarom voor werknemers van 18 tot 68 jaar in dienst van bovengenoemde ondernemingen.

Handhaving verplichtstelling

Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen moeten zich aanmelden bij BPF Foodservice. BPF Foodservice heeft een actief beleid naar de aangesloten deelnemers, werkgevers en andere belanghebbenden om de verplichtstelling te handhaven. Ultimo het verslagjaar zijn er 955 (2022: 901) werkgevers aangesloten bij BPF Foodservice. Onderstaande tabel laat een onderverdeling zien naar soort aansluiting.

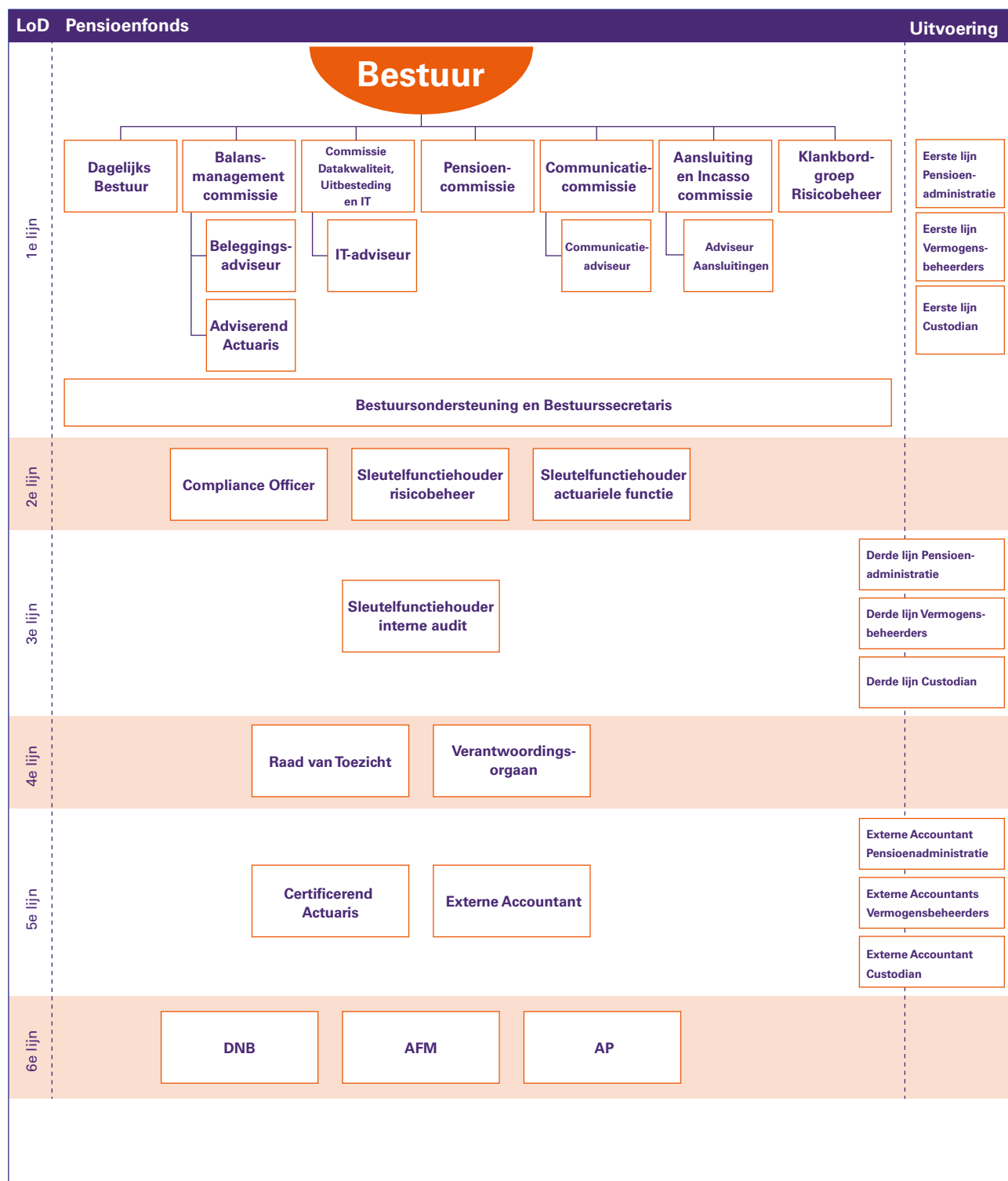
Ultimo	2023	2022
Aangesloten werkgevers	955	901
– waarvan verplicht deelnemend *	846	794
– waarvan vrijwillig deelnemend	66	64
– waarvan vrijgesteld	43	43
* Verplicht deelnemend maar nog geen werknemers aangemeld	82	100

Naast de aangesloten werkgevers, zijn ultimo verslagjaar ook 300 (2022: 275) ondernemingen aangesloten, die wel activiteiten uitvoeren die onder de werkingssfeer van de verplichtstelling vallen, maar geen premieplichtig personeel (meer) in dienst hebben. Bij deze ondernemingen wordt jaarlijks gecontroleerd of zij (nieuw) premieplichtig personeel in dienst hebben gekregen.

Op dit moment lopen er nog enkele juridische procedures met ondernemingen over de verplichte aansluiting en/of de vrijstelling van verplichte deelname. Rechtszaken zijn voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen helaas soms onvermijdelijk. Bedrijven die volgens het pensioenfonds onder de verplichtstelling vallen maar niet zijn aangesloten, vormen namelijk een ongewenst potentieel risico voor het pensioenfonds. Werknemers (en oud-werknemers) van die bedrijven kunnen aankloppen bij het pensioenfonds voor een pensioenuitkering. Er is dan nooit premie betaald, maar er kunnen desondanks wel rechten ontstaan, omdat hun werkgever onder de verplichtstelling viel. Dat risico wil BPF Foodservice zoveel mogelijk beperken, omdat het de aanspraken van deelnemers schaadt die wél premie betalen. Met een rechterlijke uitspraak wordt in voorkomende gevallen duidelijkheid verkregen over de verplichtstelling per bedrijf.

Om het risico op claims van werknemers (en oud-werknemers) waarvoor geen premie is betaald verder terug te brengen, doet BPF Foodservice doorlopend onderzoek naar ondernemingen die mogelijk onder de werkingssfeer van BPF Foodservice vallen. Tevens zet BPF Foodservice pensioenconsulenten in om de juistheid van de aanmeldingen te controleren. In 2023 zijn 131 nieuwe ondernemingen verplicht aangesloten. Ook zijn drie nieuwe ondernemingen op vrijwillige basis aangesloten bij BPF Foodservice. In totaal zijn 55 ondernemingen niet langer aangesloten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om bedrijfsbeëindigingen, wijziging van activiteiten waardoor ondernemingen niet langer onder de verplichtstelling vallen en een klein aantal faillissementen. Het aantal actieve deelnemers is toegenomen (19.452 in 2023 ten opzichte van 18.471 in 2022).

Organogram

Missie, visie en strategie

Missie

BPF Foodservice zorgt voor de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die aansluit op de behoefte van werknemers en werkgevers uit de aangesloten sector(en) die het bedient, gebaseerd op transparantie, integriteit en kwaliteit en met aandacht voor een persoonlijke benadering.

Visie

BPF Foodservice is een zelfstandig bedrijfstakpensioenfonds gericht op de foodservice en aanverwante sectoren. Het faciliteert (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en werkgevers door het aanbieden van een passend pensioenproduct. Het fonds onderscheidt zich in eenvoud, kostenefficiëntie, toekomstbestendigheid en transparantie, rekening houdend met de wensen van de (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en werkgevers.

Strategie

De strategische roadmap wordt regelmatig door het bestuur en in de commissies besproken. Op de beleidsdag worden jaarlijks de huidige strategische doelstellingen getoetst, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld, ook met een blik op vernieuwing richting de periode na de transitie.

Het bestuur heeft de volgende doelstellingen benoemd met het oog op de komende jaren (in willekeurige volgorde):

1. In overleg met sociale partners invulling geven aan het pensioenstelsel, passend binnen een “generieke” basisregeling met onderscheidende elementen.
2. Goede facilitering met werknemers en werkgevers zodat zij bewust/vrijwillig kiezen voor BPF Foodservice.
3. Bewuste ontwikkeling van het pensioenfonds.
4. Samenwerking gericht op schaalvoordelen.
5. Focus op IT-ontwikkelingen vanuit meerdere dimensies.

Met betrekking tot de strategische agenda zijn er in 2023 de volgende ontwikkelingen geweest:

- Ad 1: Het bestuur, in samenspraak met sociale partners, vindt het belangrijk het nieuwe pensioenstelsel in zelfstandigheid te implementeren. Dit vraagt de komende jaren veel tijd en aandacht van het bestuur. In 2023 heeft wederom veelvuldig overleg en kennisdeling plaatsgevonden met de sociale partners in de commissie overleg sociale partners om voorbereidingen te treffen voor de overgang naar het nieuwe stelsel.
- Ad 2: Zowel vanuit het perspectief van handhaving en aansluiting als vanuit administratie en communicatie wordt er doorlopend gewerkt aan een optimale facilitering van belanghebbenden.
- Ad 3: In 2023 zijn met diverse werkgevers gesprekken gevoerd. Hierbij is onder meer ook gesproken over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en de mogelijkheden die BPF Foodservice kan bieden voor vrijgestelde werkgevers.
- Ad 4: Hoewel pensioenfonds op dit moment hun tijd en aandacht zullen besteden aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en er weinig tijd kan worden besteed aan dit onderdeel, blijft het pensioenfonds actief participeren in een overleg met andere klanten van AZL gericht op het creëren van mogelijke schaalvoordelen en kennisuitwisseling.
- Ad 5: Het blijft noodzaak voor het fonds om zich te focussen op IT-ontwikkelingen en met name de IT-transitie bij AZL. De commissie DUIT heeft zich in 2023 bezig gehouden met datakwaliteit, IT-strategie en uitbesteding. Op pagina 43 wordt dit verder toegelicht.

Eind 2023 heeft het bestuur de bestaande missie, visie en strategie aangepast met het oog op de komende transitie naar bovenstaande versie. In 2024 wordt een traject opgestart om te komen tot een geheel nieuwe strategie met bijpassende missie en visie voor de periode na de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Kernwaarden

Centraal in het handelen van BPF Foodservice staan onze normen, waarden en overtuigingen. Die zijn vertaald in de volgende kernwaarden:

- Betrouwbaar:** BPF Foodservice is een deskundig en integer pensioenfonds. Wij zeggen wat we doen en doen wat we beloven. Het pensioen is bij ons in goede handen en we zijn 'in control'. De uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie is goed geregeld.
- Betrokken:** BPF Foodservice is een toegankelijk en laagdrempelig fonds. Wij zijn goed vindbaar, bereikbaar én betrokken. Informatie bieden we op maat aan. Des te persoonlijker de informatie, des te meer betrokken de doelgroep.
- Transparant:** BPF Foodservice kiest voor eenvoud en helderheid. In de communicatie zijn we direct, open en eerlijk. Ook bij een minder fijne boodschap.
- Efficiënt:** BPF Foodservice stuurt op behoud van lage kosten en op efficiënte inzet van de beschikbare budgetten. Door een efficiënte organisatie en uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie. Want het gaat om een goed pensioen.

Pensioenregeling 2023

De pensioenregeling van BPF Foodservice zag er in 2023 op hoofdlijnen als volgt uit:

Regeling voor werknemers geboren op of na 1 januari 1950 en nieuwe toetreders vanaf 2006

Pensioensysteem	Geïndexeerd middelloon
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Opbouw% ouderdomspensioen	1,37%
Opbouw% partnerpensioen	0,959%
Partnerpensioen	Opbouwbasis
Maximum salaris	57.328,00
Franchise	16.322,00
Maximum pensioengrondslag	41.006,00
Pensioenpremie	26,90 % van pensioengrondslag

Naast voren genoemde regeling voert BPF Foodservice een regeling uit voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en de regeling 1982. In deze regelingen komen geen actieve deelnemers meer voor.

Het pensioenreglement is per 1 januari 2024 geactualiseerd. Voor het actuele pensioenreglement wordt verwezen naar de website van BPF Foodservice: www.bpffoodservice.nl.

Financiële positie

(Beleids)dekkingsgraad

Sinds de invoering van de Wet Financieel Toetsingskader (FTK) is de beleidsdekkingsgraad leidend voor bepaalde beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de feitelijke dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder

afhankelijk van dagkoersen. De beleidsdekkingsgraad van BPF Foodservice bedroeg ultimo 2023 121,30% (ultimo 2022 was dit 119,30%).

In de volgende tabel worden de standen en de bronnen voor de actuele feitelijke dekkingsgraad weergegeven:

	31-12-2023	31-12-2022
Dekkingsgraad	117,0%	117,1%
Beleidsdekkingsgraad	121,3%	119,3%
Reële dekkingsgraad	87,6%	89,0%

Resultatenbron	Pensioen- vermogen voor risico fonds	TV risico- fonds	2023 Totaal	Feitelijke dekkings- graad
Primo	1.555.818	1.326.407	229.411	117,1%
Beleggingen / marktrente	144.892	80.705	64.187	5,2%
Premies	86.796	61.845	24.951	1,0%
Waardeoverdrachten	4.235	5.368	-1.133	0,0%
Kosten	2.220	911	1.309	0,0%
Uitkeringen	-23.678	-23.774	96	0,3%
Kanssystemen	0	-7.331	7.331	0,0%
Voorwaardelijke toeslagverlening	0	63.219	-63.219	-5,3%
Wijziging grondslagen	0	0	0	0,0%
Andere oorzaken	462	3.158	-2.696	-1,3%
Ultimo	1.770.745	1.510.508	260.237	117,0%

Reële dekkingsgraad

Naast de beleidsdekkingsgraad is de reële dekkingsgraad een graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegestaan. Ultimo 2023 bedroeg de reële dekkingsgraad 87,60% (ultimo 2022 was dit 89,00%). De grens voor volledige toeslagverlening lag ultimo 2023 op een dekkingsgraad van 138,40% (ultimo 2022 was dit 134,10%).

Om de juistheid van de berekeningen van de dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad te waarborgen heeft BPF Foodservice als interne beheersmaatregel zijn adviserende actuaris de opdracht gegeven om de juistheid van de dekkingsgraad elke maand te controleren.

Vereist eigen vermogen en herstelplan

Het vereist eigen vermogen van BPF Foodservice bedroeg per 31 december 2023 113,60%. De beleidsdekkingsgraad van 121,30% ligt boven de vereiste dekkingsgraad en daardoor is geen sprake van een reservetekort. De beleidsdekkingsgraad ligt per 31 december 2023 boven de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,40%.

Premiebeleid

Binnen het premiebeleid van het pensioenfonds wordt onderscheid gemaakt naar verschillende premies:

- Feitelijke premie
Cao-partijen hebben besloten dat het premiebudget voor pensioenopbouw maximaal 26,9% van de pensioengrondslagsom bedraagt;
- Zuivere kostendekkende premie, met name voor verslagleggingsdoeleinden
met name voor verslagleggingsdoeleinden.
Deze premie wordt berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS) per 31 december voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen;
- Gedempte kostendekkende premie
De minimale feitelijke premie om aan de wet te voldoen op basis van de 120-maands gemiddelde rentetermijnstructuur (RTS) per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen;
- Interne kostendekkende premie
De door het bestuur gedefinieerde 'kostprijs' op basis van de 84-maands gemiddelde RTS per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar (maar minimaal gelijk aan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) en maximaal gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen (VEV);
- Toetspremie
Gelijk aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie. Het ijkmoment voor de vaststelling van de toetspremie is 30 september voorafgaand aan het nieuwe kalenderjaar.

Premiedekkingsgraad

Naast de eerder genoemde dekkingsgraden kent het pensioenfonds nog een dekkingsgraad, namelijk de premiedekkingsgraad: de premiedekkingsgraad is de verhouding tussen de feitelijke premie die aan het pensioenfondsvermogen wordt toegevoegd voor de pensioenopbouw en de zuiver kostendekkende premie (op basis van de ongedempte rentetermijnstructuur). De ex-ante premiedekkingsgraad bedroeg in 2023 140,40% en bedroeg ex-post 140,10%. De solvabiliteitsopslag voor de leidende interne kostendekkende premie was in beide gevallen gebaseerd op het MVEV van 4,50%, maar de zuiver kostendekkende premie nam nét iets harder toe (6,30% t.o.v. 6,10%) dan de beschikbare premie (interne kostendekkend minus de opslag voor uitvoeringskosten ad 5.351)

Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie

Artikel 129 van de Pensioenwet schrijft voor dat de pensioenpremie die het pensioenfonds ontvangt minstens gelijk moet zijn aan de kostendekkende premie zoals berekend conform de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN), tenzij aan de voorwaarden ten aanzien van de hoogte van beleidsdekkingsgraad, toeslag en het ongedaan maken van verlaging pensioen is voldaan.

In onderstaande tabel is de hoogte van de verschillende premies weergegeven (de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de zuivere kostendekkende premie). Ook is de interne kostendekkende premie weergegeven.

	2023	2022
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– diverse pensioenregelingen werkgever	63.672	56.385
– diverse pensioenregelingen werknemer	31.836	28.193
Totaal feitelijke premie	95.508	84.578
De kostendekkende premie o.b.v. (n)FTK is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	63.422	90.812
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	4.962
– benodigde solvabiliteitsopslag	11.036	13.259
Totaal kostendekkende premie	79.809	109.033
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	73.930	61.611
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	8.994
– benodigde solvabiliteitsopslag	12.864	4.962
Totaal gedempte kostendekkende premie	92.145	75.567
De interne kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	85.021	70.761
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	4.962
– benodigde solvabiliteitsopslag	3.826	5.590
Totaal interne kostendekkende premie	94.198	81.313

Om te bepalen of de feitelijke premie kostendekkend is, wordt deze getoetst aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie en is voor 2023 daarmee gelijk aan 94.198. De feitelijke premie van 95.508 is hoger dan de toetspremie.

Haalbaarheidstoets

BPF Foodservice dient sinds 2015 elk jaar een haalbaarheidstoets uit te voeren conform artikel 143 van de Pensioenwet. Hierin worden de vooraf door het bestuur vastgestelde grenzen omtrent het verwachte pensioenresultaat en de grootte van de afwijking daarvan getoetst. In 2023 heeft deze toets weer plaatsgevonden en bleven de resultaten, evenals in voorgaande jaren, binnen de vooraf bepaalde grenzen. De uitkomst is met sociale partners gedeeld.

Z-score 2023 en performancetoets

De Z-score laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark. Een positief getal betekent dat de beleggingen van BPF Foodservice het beter deden dan de markt. Een negatief getal betekent dat de beleggingen het juist slechter deden. Ook de kosten tellen mee in de berekening. Pensioenfondsen berekenen elk jaar een Z-score. Ook doen ze elk jaar een performancetoets. Deze toets geeft de Z-score over een periode van 5 jaar. Als de performancetoets negatief is, is vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds mogelijk. De performancetoets is negatief als de uitkomst lager is dan 0. De Z-score in 2023 komt uit op 0,08. De performancetoets is 2,19. Er is daarmee geen grond voor vrijstelling.

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenen en de aanspraken kunnen worden verhoogd. De voorwaardelijke verhoging (toeslagverlening) wordt betaald uit extra rendement op beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening.

BPF Foodservice heeft de ambitie, als de financiële positie van het fonds dat toestaat, om de pensioenaanspraken en rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met de stijging van de consumentenprijzen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) die meet.

Eind 2023 heeft het bestuur besloten, evenals in 2022, gebruik te maken van de tijdelijke Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) om de toeslagregels te versoepelen zodat per 1 januari 2024 een toeslag verleend kon worden. De aanpassing van de berekeningswijze van het consumentenprijsindexcijfer (CPI) per 1 juli 2023 door het CBS, leidde er toe dat de berekening van de toeslagmaatstaf die het fonds hanteert per 30 september 2023 negatief zou zijn. Het CBS heeft echter niet formeel de reeks vóór juli 2023 met terugwerkende kracht aangepast. Hierdoor is in 2022 de inflatie te hoog, maar in 2023 de inflatie te laag vastgesteld. Daarom heeft het bestuur besloten om de toeslagmaatstaf met terugwerkende kracht aan te passen, zodat deze gebaseerd was op de door de CBS berekende informele CPI per 30 september 2022. Aangezien de verleende toeslag op 1 januari 2023 lager lag dan de nieuwe, aangepaste, toeslagmaatstaf per 30 september 2022, was er per 1 januari 2023 niet te veel toeslag verleend. Hierdoor konden de aanspraken en pensioenen per 1 januari 2024 alsnog verhoogd worden met 4,60%.

De AMvB schrijft voor dat de evenwichtigheid van de te geven toeslagen door het bestuur beoordeeld diende te worden. Het bestuur heeft hiervoor berekeningen laten maken en er advies over ingewonnen. De conclusie luidt:

Alle deelnemers hebben voordeel van deze verhoging. De oudere deelnemers en vooral de personen die al pensioen ontvangen genieten het meeste voordeel. Gepensioneerden ontvangen door de versoepelde regels vanaf januari 2024 een hoger pensioen dan door de huidige regels mogelijk zou zijn. De actieve jongere deelnemer heeft ook voordeel van deze verhoging, zij het niet direct. De uitkomsten van de berekeningen en de conclusie van het bestuur zijn gedeeld met het verantwoordingsorgaan en via de website van het fonds ter beschikking gesteld van belanghebbenden.

Gemiste toeslagen uit het verleden kunnen worden ingehaald wanneer BPF Foodservice beschikt over voldoende vermogen om in de toekomst de volledige toeslag te kunnen blijven verlenen. Het in het betreffende jaar voor inhaaltoeslagen beschikbare vermogen wordt in dat jaar voor hoogstens 20% aangewend voor het verlenen van een inhaaltoeslag. Bij de inhaaltoeslag wordt alleen rekening gehouden met de toeslagachterstanden die zijn opgelopen na 1 januari 2015. Het bestuur van BPF Foodservice heeft besloten om herstel van kortingen prioriteit te geven boven het inhalen van toeslagen omdat dit het meest aansluit op de doelstelling om de nominale pensioenen te waarborgen.

Met het oog op de verwachte transitie naar het nieuwe stelsel van het fonds acht het bestuur de kans minimaal dat de gemiste toeslagen alsnog verleend kunnen worden. Wel is mogelijk dat wanneer de dekkingsgraad op de voorgenomen transitiedatum van 1 januari 2026 voldoende hoog is, een deel van het vermogen toebedeeld zou kunnen worden aan de pensioenkapitalen.

In onderstaand overzicht is de gemiste toeslag vanaf 1 januari 2015 opgenomen.

Actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden	Toegekende toeslag	Gemiste toeslag in %	Cumulatief in %
Per 1 januari 2015	0,00	0,20	0,20
Per 1 januari 2016	0,00	0,39	0,59
Per 1 januari 2017	0,00	0,00	0,59
Per 1 januari 2018	0,00	1,47	2,06
Per 1 januari 2019	0,00	1,47	3,53
Per 1 januari 2020	0,00	1,64	5,17
Per 1 januari 2021	0,00	0,99	6,16
Per 1 januari 2022	2,57	0,00	6,16
Per 1 januari 2023	5,90	3,90	10,06
Per 1 januari 2024	4,60	0,70	10,76

Premie/toeslagreserve

Om het risico te beperken dat de pensioenopbouw verlaagd moet worden en/of de feitelijke premie verhoogd moet worden, is een premie/toeslag-reserve gevormd die kan worden ingezet om eventuele premietekorten te financieren. De premie/toeslag-reserve wordt gevormd uit een (positief) verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie.

Als de feitelijke premie lager is dan de toetspremie wordt vanaf 2016 het verschil, voor zover mogelijk, onttrokken aan de premie/toeslag-reserve waardoor een verlaging van de pensioenopbouw en/of stijging van de feitelijke premie voorkomen dan wel beperkt wordt. De premie/toeslag-reserve is een bestemde reserve en wordt bij de bepaling van de dekkingsgraad buiten het eigen vermogen gehouden. In de jaren dat de reserve naar verwachting niet nodig is om toekomstige premietekorten uit te financieren, kan het bestuur de middelen uit de premie/toeslag-reserve aanwenden voor een additionele toeslagverlening aan de actieve deelnemers.

Als het pensioenfonds in de situatie komt dat een verlaging van het op te bouwen pensioen moet worden doorgevoerd, zal eerst de premie/toeslag-reserve worden aangesproken om verlaging te beperken of te voorkomen. Indien het tekort niet kan worden gefinancierd vanuit de premie/toeslag-reserve, zal het pensioenfonds aan sociale partners voorleggen of partijen de pensioenregeling (tijdelijk) willen versoberen en/of de pensioenpremie willen verhogen. Wanneer sociale partners hier niet (tijdig) tot overeenstemming over komen dient het pensioenfonds de opbouw te verlagen.

Premie en pensioenopbouw

Ex post bedroeg de feitelijke premie in 2023 94.198 (exclusief premies die betrekking hebben op eerdere boekjaren). Ex post is de feitelijke premie hoger/lager dan de toetspremie van 95.033. Het verschil is toegevoegd aan de premie- toeslagreserve. Per jaareinde 2023 bedraagt de premie-/toeslagreserve 3.974. In 2023 bedroeg het opbouwpercentage 1,37%.

Het verantwoordingsorgaan heeft de belangenafweging onderschreven die het bestuur bij het besluit heeft besproken bij de beleidsmatige keuzes met betrekking tot de samenstelling en de hoogte van de pensioenpremie in 2023.

Sociale partners hebben voor 2024 een premiebudget van 26,90% van de pensioengrondslagsom beschikbaar gesteld (inschatting: € 94,0 miljoen). Een premieniveau van 26,90%, aangevuld met een bedrag gelijk aan 0,30% van de pensioengrondslagsom (inschatting:

€ 1,0 miljoen) uit de premie-/toeslagreserve (aanwezig saldo circa € 2,4 miljoen) maakte het mogelijk om voor 2024 het door sociale partners aangegeven opbouwpercentage van 1,40% te financieren.

Governance

Bestuur

Er hebben in 2023 12 bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Ook heeft het bestuur deelgenomen aan twee studiedagen, en twee beleidsdagen en diverse kennissessies over het nieuwe pensioenstelsel, waaronder vier kennissessies met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

Daarnaast heeft het bestuur vergaderd met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan over verschillende onderwerpen, onder meer over het nieuwe pensioenstelsel, het risicobeheer van het pensioenfonds, het vermogensbeheer, premie en toeslagverlening, IT en datakwaliteit en de IT-vernieuwing bij AZL. Ook heeft het bestuur overlegd met DNB over onder meer de voorbereidingen voor de transitie naar het de nieuwe pensioenregeling, waaronder de datakwaliteit in relatie tot de door de Pensioenfederatie gepubliceerde Kader Datakwaliteit; het bepalen van het beleggingsbeleid voor het nieuwe pensioenstelsel, waarbij gekeken wordt naar de uitkomsten van het risico-preferentieonderzoek (RPO) en de mogelijkheid om versneld te verhogen. Verder is gesproken over cyber-weerbaarheid en ESG.

Ook in 2023 heeft door het bestuur veelvuldig overleg met sociale partners plaatsgevonden. Het belangrijkste gespreksonderwerp was de voorbereidingen voor het nieuwe pensioenstelsel. Verder is overlegd over de hoogte van de premie en het opbouwpercentage pensioen voor 2024.

Ook is door de commissies regelmatig vergaderd. Tot de taken van de commissies behoren onder meer het adviseren van het bestuur ten aanzien van de aan de commissie toegewezen beleidsterreinen en (het toezicht houden op) de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid.

Het bestuur heeft in het verslagjaar ook overleg gehad met de werkgeversorganisaties over pensioenzaken die de aangesloten ondernemingen betreffen, zoals aansluitingen, en premie en incasso.

Voor de actuele samenstelling van het bestuur en de overige pensioenfondsorganen wordt verwezen naar de bijlage 'Organisatie van het pensioenfonds' op pagina 102. In 2023 heeft de huidige werknemersvoorzitter Nico Passchier te kennen gegeven zijn zittingstermijn medio 2024 te willen beëindigen in verband met zijn naderende pensioen. Door het CNV is Gert-Jan Seffinga als zijn opvolger voorgedragen. Inmiddels heeft het bestuur Gert-Jan Seffinga als aspirant-bestuurder benoemd. Het bestuur dankt Nico Passchier voor zijn jarenlange inzet voor het fonds en wenst hem het allerbeste.

Tenslotte kan worden vermeld dat ook in 2023 het bestuur heeft geparticipeerd in het assuranceplatform van AZL waarin pensioenfondsden gezamenlijk hun activiteiten op het gebied van risicobeheer en interne audit richting AZL kunnen bundelen, met als doel gezamenlijke kostenbesparingen. Daarnaast heeft een aantal keer overleg plaatsgevonden met pensioenfondsden die de pensioenregeling ook laten uitvoeren door AZL om de gezamenlijke belangen onder de aandacht van AZL te brengen.

Gedragscode / Compliance Officer

Het bestuur heeft een integriteitsbeleid en hanteert een gedragscode. Jaarlijks, per vergadering en bij toe- en uittreding, bevestigen de leden van het bestuur dat zij de gedragscode hebben nageleefd. Over 2023 heeft de compliance officer geen bijzonderheden geconstateerd.

Beloningsbeleid

Vóór 1 januari 2023 bestond de vergoeding uit een variabel en een vast deel. Het variabel deel was een (vaste) vergoeding per dagdeel. Per 1 januari 2023 geldt een vaste vergoeding per functie. Deze vaste vergoeding komt naar het oordeel van het bestuur beter overeen met de hoeveelheid werk en tijd die de bestuursleden aan het pensioenfonds besteden. Omdat per 1 januari 2023 gekozen is voor een andere systematiek zijn de vaste vergoedingen uit het beleid van vóór en na 1 januari niet goed vergelijkbaar.

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de vergoedingen aan het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Voor meer informatie over beloningen wordt verwezen naar de website van BPF Foodservice: www.bpffoodservice.nl. Het bestuur vergoedt geen btw aan de bestuurders, leden van het verantwoordingsorgaan en leden van de raad van toezicht.

Tabel 1 - Vaste vergoeding per jaar per functie vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023

Voorzitter bestuur incl. lidmaatschap van 2 commissies (waaronder het dagelijks bestuur)	€ 55.000 per jaar
(Aspirant-)bestuurslid incl. lidmaatschap van 2 commissies	€ 40.000 per jaar
Fungerend voorzitter	€ 5.000 per jaar
Voorzitter Balansmanagementcommissie	€ 5.000 per jaar
Voorzitter overige commissie	€ 2.500 per jaar per voorzitterschap
Lidmaatschap 3e, 4e of 5e commissie	€ 5.000 per jaar per commissie
Extra toeslag lidmaatschap Balansmanagementcommissie	€ 2.500 per jaar
Voorzitter raad van toezicht	€ 22.500 ¹⁾ per jaar
Lid raad van toezicht	€ 15.000 per jaar
Voorzitter verantwoordingsorgaan	€ 9.500 per jaar
Lid verantwoordingsorgaan	€ 6.500 per jaar
Tijdelijke NPS toeslag voor leden verantwoordingsorgaan	€ 1.500 per jaar

Tabel 3 - Betaalde vergoeding (x € 1.000):

	2023	2022	2021	2020
Bestuur	416	377	371	383
Raad van toezicht	60	58	70	57
Verantwoordingsorgaan	30	38	32	33
Totaal	506	473	473	473

Uit tabel 3 blijkt een stijging van de vergoedingen. Dit komt door het invoeren van vaste vergoedingen in het nieuwe beloningsbeleid per 1 januari 2023. Naar het oordeel van het bestuur komen de nieuwe vergoedingen beter overeen met de daadwerkelijke hoeveelheid werk en tijd die de leden aan het fonds besteden. Het beloningsbeleid wordt in 2026 geëvalueerd.

Geschiktheid en evaluatie

Het bestuur werkt continu aan eigen deskundigheid met themabijeenkomsten en het uitwisselen van ervaringen met andere bestuursleden. Het bestuur heeft in 2023 twee studiedagen gevolgd die voornamelijk in het teken stonden van het gebied van het nieuwe pensioenstelsel. Tevens worden bestuursleden in de gelegenheid gesteld tot het volgen van individuele opleidingen.

¹⁾ Voor de huidige voorzitter (2023) geldt een overgangsregeling gedurende de termijn(en) dat deze voorzitter is.

Collectieve evaluatie

Het beleid van het pensioenfonds is om elk jaar een collectieve evaluatie van het bestuur te houden. Hierbij betreft het bestuur één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij. Bij de evaluatie komt ook aan de orde of het bestuur voldoende geschikt en divers is en wordt bovendien gekeken naar gedrag en cultuur. Factoren zoals boardroom dynamics, deskundigheid, integriteit, het besluitvormingsproces en het uitvoeringsproces krijgen daarbij ook aandacht.

Medio 2023 heeft het bestuur een collectieve zelfevaluatie met een onafhankelijke partij (Mens & Kennis) gehouden. Hierin is in het najaar nog een vervolg aan gegeven. Diverse aandachtspunten, waaronder de organisatie van vergaderingen, interactie en samenwerking en het verhogen van effectiviteit en efficiëntie zijn benoemd en inmiddels geadresseerd.

Individuele evaluatie

In het derde kwartaal heeft het dagelijks bestuur gesprekken gevoerd met de bestuursleden in het kader van de individuele zelfevaluatie.

Met een ieder is gesproken over de persoonlijke situatie binnen het fonds. Ook is stilgestaan bij de persoonlijke ontwikkeling en opleidingsbehoefte, waarvoor het fonds middelen ter beschikking stelt. Geconstateerd is dat een ieder zijn rol als commissievoorzitter goed invult en dat iedereen zich daar ook goed bij voelt. Men was wisselend van mening over algemene gang van zaken, maar in totaliteit wel tevreden. Er was kritiek op de gang van zaken in en rond de (organisatie van de) bestuursvergadering. Dit is opgepakt (zie ook bij collectieve zelfevaluatie)

Het dagelijks bestuur heeft allen bedankt voor de inzet afgelopen jaar en ook voor de openhartigheid in de gesprekken. Het dagelijks bestuur is van mening dat deze gesprekken bijdragen aan een beter begrip voor elkaar en voor een ieders rol en functioneren binnen het bestuur.

Diversiteit

Het bestuur streeft bij de samenstelling van het bestuur voldoende diversiteit na, naast de vereisten van geschiktheid. Het bestuur vindt complementariteit (cultuur, zienswijzen en persoonlijkheden) en afspiegeling (draagvlak en binding) van belang. Een deelnemer moet zich kunnen herkennen in het bestuur. Het bestuur wenst niemand uit te sluiten.

Diversiteit binnen de pensioenfondsorganen kan de horizon verbreden en bevordert een goed functioneren van deze pensioenfondsorganen. Het bestuur onderschrijft hiermee de richtlijn van de Code Pensioenfonds. Het bestuur heeft dit streven vastgelegd in een diversiteitsbeleid. Ook bij de samenstelling van het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht wordt met het diversiteitsbeleid rekening gehouden. Het bestuur dringt er bij de voordragende en benoemende organisaties op aan om bij het vervullen van een vacature met het diversiteitsbeleid rekening te houden.

De onderstaande tabel bevat de diversiteitsverdeling (man-vrouw, leeftijdsdiversiteit) van het bestuur en de verschillende gremia per 31 december 2023:

Orgaan	Geslachtsdiversiteit		Leeftijdsdiversiteit	
	man	vrouw	< 40 jaar	> 40 jaar
Bestuur	6	2	2	6
Raad van toezicht	1	2	1	2
Verantwoordingsorgaan	2	2	0	4

Wet- en regelgeving

In 2023 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders DNB en/of de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) geen aanwijzingen aan BPF Foodservice gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van BPF Foodservice gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Het bestuur heeft maatregelen getroffen om te voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder monitoring en periodieke bespreking van wijzigingen in wet- en regelgeving om aan toekomstige wet- en regelgeving te blijven voldoen. Dit ligt vast in het compliance beleid van het pensioenfonds.

Gedraglijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen

De Pensioenfederatie heeft in lijn met het bepaalde in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de Gedraglijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen (Gedraglijn) opgesteld, welke verplicht gevolgd moet worden door bij de Pensioenfederatie aangesloten leden.

Het pensioenfonds heeft een eigen privacy-beleid. De privacyverklaring die hieruit volgt is opgenomen op de website van het pensioenfonds.

BPF Foodservice heeft vastgesteld dat de AVG, de Gedraglijn en het eigen privacy-beleid in 2023 in voldoende mate is nageleefd. Het bestuur heeft dat kunnen vaststellen op basis van rapportages van uitbestedingspartners zoals de privacy-rapportage van AZL over 2023, de SLA-rapportages en ISAE- en soortgelijke verklaringen van de uitbestedingspartners indien deze persoonsgegevens van het pensioenfonds verwerken, het incidenten/en datalekkenregister van het pensioenfonds en de evaluaties met dienstverleners over afspraken in het kader van AVG. Het privacy-beleid wordt periodiek gemonitord, geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Code Pensioenfondsen 2018

De Code Pensioenfondsen 2018 is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. De normen in de Code zijn weliswaar leidend, maar de Code laat ruimte voor eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur.

Pensioenfondsen mogen de Code daarom naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'- beginsel. Afwijken van de norm is dus mogelijk, als daar een goede reden voor is en hierover verantwoording wordt afgelegd in het jaarverslag.

Normen uit de Code pensioenfondsen waarvan door Bpf Foodservice is afgeweken in 2023

BPF Foodservice heeft een inventarisatie van de naleving van de normen vastgesteld die jaarlijks, waar nodig, wordt geactualiseerd. Hierna worden de normen toegelicht die (nog) of niet (meer) volledig worden nageleefd.

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Toelichting op afwijking
Norm 28 Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	BPF Foodservice voldoet gedeeltelijk aan deze norm.	De collectieve evaluatie wordt elk jaar en de individuele evaluatie tenminste eens per twee jaar gehouden.

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Toelichting op afwijking
Norm 33 In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	BPF Foodservice voldoet gedeeltelijk aan deze norm.	In het verantwoordingsorgaan is geen lid onder de 40 jaar.
Norm 39 Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.	BPF Foodservice voldoet gedeeltelijk aan deze norm.	De leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd door de werkgevers- en werknemersorganisaties. Het intrekken van het lidmaatschap geschiedt ook door deze instanties.

De Code Pensioenfonds verplacht tot het opnemen van een rapportage in het jaarverslag over de naleving van acht omschreven normen (rapportagenormen).

Hierna wordt een overzicht gegeven van deze rapportagenormen met de bijbehorende toelichting.

Naleving rapportagenormen uit de Code Pensioenfonds

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Jaarverslag: Ontwikkelingen 2023 op pagina 27 en hoofdstuk Integraal risicomanagement op pagina 44.

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Jaarverslag: Ontwikkeling 2023, paragraaf Diversiteit op pagina 21.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk. In het verantwoordingsorgaan is geen lid onder de 40 jaar.	Jaarverslag: Ontwikkeling 2023, paragraaf Diversiteit op pagina 21.
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Zie verslag intern toezicht op pagina 119.
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het jaarverslag staan Missie, Visie en Strategie opgenomen op pagina 12. Zie website www.Bpffoodservice.nl
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	In het beleggingsbeleid en de beleggingsbeginselen. Op de website www.bpffoodservice.nl zijn de beleggingsbeginselen te raadplegen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In het hoofdstuk Governance op pagina 19 van het jaarverslag. T.a.v. de evaluatie wordt op pagina 20 gerapporteerd.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Op de website www.bpffoodservice.nl staat de Klachten en geschillenregeling beschreven.

In 2023 is de Code Pensioenfondsen herzien. De nieuwe code moet uiterlijk eind 2024 geïmplementeerd zijn. Het bestuur zal in 2024 per wijziging bezien welke aanpassing geïmplementeerd wordt of waar onderbouwd vanaf wordt gezien deze te implementeren.

Klachten en geschillen

In 2023 is de implementatie van de nieuwe gedragslijn 'Goed omgaan met klachten' door het bestuur afgerond. Deze gedragslijn regelt het behandelen, rapporteren en leren van klachten van deelnemers.

Elke uiting van ontevredenheid van een persoon, gericht aan de pensioenuitvoerder, wordt beschouwd als een klacht. Een geschil over de uitvoering van het pensioenreglement die volgens de deelnemer door het pensioenfonds niet naar tevredenheid wordt opgelost en die men voorlegt aan de Geschillen Instantie Pensioenfonds (GIP) of de bevoegde rechter wordt beschouwd als een geschil.

Door de verruiming van de definitie van een klacht in de gedragslijn is er vanaf 2023 een substantiële stijging te zien in het aantal geregistreerde klachten. In het najaar van 2023 is de jaarlijkse meting van de Pensioenfederatie uitgevoerd om te beoordelen in hoeverre de ingevoerde gedragslijn door de pensioenfonds wordt gevold en welke verbetering zijn doorgevoerd.

Ten opzichte van de eerste meting eind 2022, is de door het fonds behaalde score gestegen van 45% ('bijna voldoende') naar 89% ('goed'). Dit is het gevolg van het verder implementeren van de bepalingen uit de gedragslijn.

In de navolgende tabellen wordt een overzicht gegeven van de in 2023 door het pensioenfonds behandelde klachten en geschillen en de klachten die zijn ingediend bij de Ombudsman Pensioenen.

Tabel - Deelnemers/gepensioneerden

Onderwerp	Geëscaleerde			Totaal
	Klachten	klachten	Geschillen ¹⁾	
Behandelingsduur	7	0	0	7
Deelnemersportaal	0	0	0	0
Financiële situatie	3	0	1	4
Informatieverstrekking	8	0	0	8
Pensioenberekening en -betaling	12	0	0	12
Registratie werknemersgegevens/	1	0	0	1
Service en klantgerichtheid	4	0	0	4
Toepassing wet- en regelgeving	19	0	0	19
Overig	6	0	0	6
Totaal	60	0	1	61

¹⁾ Onder geschillen werd in 2023 nog verstaan de zaken die aan de Ombudsman zijn voorgelegd.

Tabel - Werkgevers

Onderwerp	Geëscaleerde			Totaal
	Klachten	klachten	Geschillen	
Aanlevering (werknemer)gegevens	2	0	0	2
Aansluiting/ handhaving	1	0	0	1
Behandelduur	12	0	0	12
Informatieverstrekking	3	0	0	3
Premieberekening en betaling	4	0	0	4
Service en klantgerichtheid	0	0	0	0
Toepassing wet- en regelgeving: algemeen	0	0	0	0
Werkgeversportaal	2	0	0	2
Totaal	24	0	0	24

De tevredenheid over de afhandeling van klachten van deelnemers en werkgevers is in onderstaande tabel weergegeven:

Tevredenheid afhandeling klachten deelnemers en werkgevers	Totaal
Tevreden	60
Onbekend	23
Ontevreden	1
Neutraal	1
Totaal	85

Toelichting behandeling van klachten en geschillen.

In het eerste halfjaar van 2023 zijn de meeste uitingen van ontevredenheid binnengekomen in de rubriek 'toepassing wet- en regelgeving' en deze gingen over het nieuwe pensioenstelsel. Dit zijn voornamelijk bezwaren tegen de Wtp en het invaren. Voor BPF Foodservice is dit bezwaar van 13 deelnemers ontvangen.

Daarnaast zijn er uitingen van ontevredenheid ontvangen in de rubriek 'financiële situatie' over het ofwel niet toeslag verlenen dan wel de hoogte van de toeslagverlening.

Ook waren er klachten over de afkoopfactoren, waardoor deelnemers bij de eenmalige uitkering een lager pensioenbedrag ontvingen dan uit de in 2022 gemaakte berekening naar voren kwam. Naar aanleiding van een klacht over de communicatie van een afkoopbedrag is besloten brieven voortaan te voorzien van extra uitleg over de invloed van factoren op het pensioenbedrag. Tevens wordt hier in nieuwsbrieven en via de website op geattendeerd.

In 2023 heeft een nabestaande verzocht om restitutie van de betaalde pensioenpremie aan de nabestaanden. Dit is reglementair niet mogelijk. De Ombudsman heeft geconcludeerd dat BPF Foodservice niet gevraagd kan worden om de betaalde premie uit te betalen aan een nabestaande.

Aan werkgeverskant zijn er klachten ontvangen over de reactietermijn op vragen over onder andere mutatieverwerking. Ook zijn er klachten geregistreerd over de beschikbaarheid van de premienota's. Dit heeft ertoe geleid dat de facturen nu ook als pdf per e-mail verzonden kunnen worden en de werkgever daar zelf een e-mailadres voor kan opgeven.

Onderwerpen naar aanleiding van klachten worden intern bij AZL onder de aandacht gebracht en er worden indien nodig applicaties aangepast. Een voorbeeld hiervan is dat pensioengerechtigden nu vanaf eind 2023 ook de mogelijkheid hebben om via 'Mijn Pensioencijfers' de bankgegevens te wijzigen, in plaats van handmatig via een formulier.

Incidenten

In 2023 hebben zich 16 incidenten voorgedaan. Deze incidenten hebben voor BPF Foodservice geen blijvende nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering gehad. De incidenten zijn, waar nodig, besproken met de betrokken uitbestedingspartners en hebben tot gevolg gehad dat aanvullende beheersmaatregelen zijn getroffen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

Bij vier van de 16 incidenten betroffen het datalekken. Het ging hier om informatie die naar verkeerde adressen waren gestuurd. In twee gevallen is melding gedaan aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Bij vier incidenten bleek de kwaliteit van dienstverlening aan deelnemers onder de maat. Vijf incidenten betroffen procesmatige incidenten.

Een specifiek incident behoeft bijzondere vermelding. Zoals in het voorwoord is opgenomen is bij een controle gebleken dat sinds 2008 een deel van de lijsten met namen, die AZL in opdracht en onder verantwoordelijkheid van het pensioenfonds op grond van de Sanctiewet 1977 moet controleren, door AZL niet in de controle was meegenomen. AZL heeft dit incident gemeld aan BPF Foodservice en aan DNB. BPF Foodservice heeft het incident gemeld en besproken met DNB en met de accountant van het fonds. Ook is het incident gemeld aan de sleutelfunctiehouder risicobeheer. AZL heeft alsnog een controle op de ontbrekende namen uitgevoerd. Hieruit zijn geen hits naar voren gekomen.

Eind 2023 is het gehele toetsingsproces in het kader van de Sanctiewet 1977 door AZL herzien en geoptimaliseerd. Concreet betekent dit dat vanaf 1 oktober 2023 wordt getoetst tegen de verplichte en ook niet verplichte sanctielijsten. De afdeling Compliance binnen AZL heeft voor het vierde kwartaal van 2023 vastgesteld dat toetsing aan alle genoemde lijsten heeft plaatsgevonden. Ook is vastgesteld dat de werkwijze van de maandelijkse toetsing correct is uitgevoerd. Voor het vierde kwartaal van 2023 hebben de toetsingen niet geleid tot nieuwe hits of bevindingen.

Het bestuur heeft dit incident hoog opgenomen en heeft hierover een gesprek gehad met de directie van AZL. Tevens heeft het bestuur AZL aansprakelijk gesteld voor mogelijke schade die het fonds, dan wel de bestuurders, zouden kunnen ondervinden ten gevolge van dit incident. Het bestuur is nog in afwachting van de formele reactie van DNB op het incident.

Verder zijn er door AZL 12 generieke incidenten gemeld zoals tijdelijk buiten gebruik van e-mailnotificaties, tijdelijke stroomstoring en tijdelijk niet bereikbaar van applicaties.

Ontwikkelingen 2023

Transitie naar Nieuw Pensioenstelsel

In 2021 is gestart met de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. In het begin van 2022 ging het bestuur nog uit van een gewenste transitiedatum per 1 januari 2024. Begin 2023 is besloten de transitiedatum uit te stellen naar 1 januari 2026.

Door het bestuur is een projectorganisatie ingericht met een stuurgroep die sturing geeft aan de uitvoering van het projectplan en die de planning en tijdigheid van de besluitvorming bewaakt, met als doel om tijdig naar het nieuwe stelsel over te gaan. De stuurgroep wordt ondersteund door een projectmanager om dit proces de komende jaren aan te sturen.

Het transitieproces kent grofweg drie fases: een fase waarin sociale partners afspraken maken en verwerken in een transitieplan; een fase van uitwerking bij het pensioenfonds, met behulp van een implementatieplan; en een implementatiefase, waarin het implementatieplan wordt uitgewerkt.

In 2023 is met sociale partners veelvuldig gesproken over de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Naarmate helderder werd hoe de wetgeving er in detail ging uitzien, was het voor sociale partners mogelijk meerdere varianten te bestuderen en gericht tot afspraken over uitgangspunten te komen. Dit betroffen uitgangspunten voor de nieuwe regeling, zoals de keuze voor een solidaire pensioenregeling, de vormgeving van het nabestaandenpensioen, de vormgeving van de solidariteitsreserve en de uitkeringsfase. Verder is gekeken naar de uitgangspunten voor invaren en compensatie. Het bestuur heeft sociale partners hierbij ondersteund door berekeningen uit te (laten) voeren om de effecten van de gekozen uitgangspunten inzichtelijk te maken. Daarbij is een aantal scenario-analyses uitgevoerd. Deze berekeningen zijn zowel voor actieve deelnemers, slapers als pensioengerechtigden gemaakt, waarbij onder meer ook gekeken is naar de effecten van de transitie per leeftijdscohort. De sociale partners verwachten dat de afspraken in het kader van de transitie niet zullen leiden tot een groot voor- of nadeel voor sommige groepen. De berekeningen laten zien dat de pensioenregeling evenwichtig is. Ook blijkt uit de berekeningen dat de sociale partners met deze afspraken het doel van de regeling denken te halen.

Aan de diverse organisaties zijn de overeengekomen uitgangspunten en de resulterende regeling onderwerp van goedkeuring d.m.v. achterbanraadplegingen geweest. Alle afspraken van de sociale partners staan in het transitieplan.

Door sociale partners is gekozen voor de solidaire premiereregeling. Sociale partners vinden de verzorgingsgedachte binnen de pensioenregeling belangrijk; de solidaire premiereregeling biedt hiervoor de meeste mogelijkheden. Belangrijke onderscheidende elementen binnen de solidaire premiereregeling die hier invulling aan geven, zijn enerzijds het collectief beleggingsbeleid, waarbij wel rekening wordt gehouden met verschillende leeftijdsgroepen en anderzijds de mogelijkheden die een solidariteitsreserve biedt m.b.t. bescherming van de ingegane uitkeringen.

De raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn door het bestuur zowel t.a.v. de voortgang als inhoudelijk bijgepraat over de ontwikkelingen op dit gebied.

Beleggingen

Gebeurtenissen en wijzigingen beleid 2023

De financiële markten lieten in 2023 een kwetsbaar evenwicht zien tussen economisch herstel en de uitdagingen van inflatie en een gespannen geopolitieke situatie. Verwachtingen van een recessie werden in het eerste halfjaar van 2023 breed gedeeld ¹⁾. Deze verwachtingen zijn tot nu toe niet uitgekomen door het succes van centrale banken wereldwijd om de economie gecontroleerd af te koelen en inflatie te beteugelen. Steeds meer is een economische ‘zachte landing’ de verwachting ²⁾. Met name gedreven door gestabiliseerde inflatie en dus het stapsgewijs terugdraaien van de monetaire verkrapping hebben de aandelenmarkten, de Amerikaanse voorop, het jaar afgesloten met indrukwekkende groeicijfers.

Naar aanleiding van een ALM-studie heeft BPF Foodservice in maart 2023 de dynamische staffel voor de renteafdekking herijkt. Als gevolg van het gewijzigde beleid is de renteafdekking in maart verhoogd naar 70%, en in november verder verhoogd naar 75%. Tegelijkertijd met de herijking vond eind maart 2023 de jaarlijkse herbalancerings van de portefeuille plaats om terug te sturen naar de norm van 65% voor de matchingportefeuille en 35% voor de returnportefeuille. Verder is de beoogde allocatie naar niet-beursgenoteerd vastgoed uitgebreid van 14% naar 28% (binnen de returnportefeuille). Per eind december 2023 is circa 60% van de beoogde allocatie gerealiseerd. Gelet op de illiquiditeit van de categorie en aanwezigheid van een wachtrij om tot het fonds toe te treden, kost het tijd om de exposure uit te breiden.

1) 'Eurosysteem staff macroeconomic projections for the euro area', ECB, December 2022.

2) 'World Economic Outlook Update', International Monetary Fund, January 2024.

In 2023 maakte BPF Foodservice nog gebruik van de dienstverlening van Caceis als custodian. BPF Foodservice heeft in 2022 besloten om een marktverkenning en, daaropvolgend, selectietraject naar een custodian te starten. In 2023 is dit selectietraject afgerond en is Northern Trust geselecteerd als nieuwe custodian. De transitie vindt plaats per 1 april 2024.

In 2022 en 2023 heeft BPF Foodservice mogelijkheden onderzocht om het beleggingsbeleid meer in lijn te brengen met het doorontwikkelde MVB-beleid en inzichten uit het deelnemersonderzoek. Dit wordt nader toegelicht in het hoofdstuk Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB).

Met het oog op het nieuwe pensioenstelsel en de reguliere beleggingscyclus, is BPF Foodservice in het vierde kwartaal van 2023 een ALM-studie gestart. De voornaamste onderzoeksvraag is om de return allocatie in de periode tot de voorgenomen overgang naar het nieuwe stelsel (1 januari 2026) te onderzoeken. Deze ALM-studie zal worden afgerond in het eerste kwartaal van 2024.

Ontwikkeling portefeuille

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van het begin van het jaar wordt weergegeven in de toelichting op de balans. Het rendement van de totale portefeuille komt neer op 9,00% over 2023, en is gelijk aan het benchmarkrendement. Het belegd vermogen (inclusief liquide middelen) is met € 214 mln. gestegen, van € 1.550 mln. ultimo 2022 tot € 1.764 mln. ultimo 2023. Behalve positieve rendementen was er ook sprake van een positieve premiebijdrage.

Portefeuillebeheer

Robeco beheert het grootste gedeelte van de matchingportefeuille van BPF Foodservice. De matchingportefeuille heeft bij BPF Foodservice in de eerste plaats het doel om de verplichtingen af te dekken in lijn met de strategische renteafdekking. Hiermee vermindert BPF Foodservice het renterisico. Het secundaire doel is om een hoger rendement te behalen dan de waarde-toename van de pensioenverplichtingen.

Dit hogere rendement wordt deels bewerkstelligd door te beleggen in het particuliere hypotheekfonds dat beheerd wordt door Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SAREF).

Ook wordt belegd in hoogwaardige bedrijfsobligaties die naar verwachting meer rendement opbrengen dan de risicovrije swaprente. Dit wordt onder andere gedaan door in minder stukken te beleggen dan de benchmark, waardoor transactiekosten verlaagd worden. Daarnaast wordt ook in stukken belegd buiten de benchmark om extra rendement te behalen. Sinds 2020 wordt er binnen de bedrijfsobligatiefondsen bovendien alleen nog belegd in stukken die een positieve bijdrage leveren aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN (de zogeheten Sustainable Development Goals). De bedrijfsobligaties worden beheerd door Robeco.

Het hypotheekfonds en het LDI (Liability Driven Investments, gebruikt voor de renteafdekking) maatwerkdonds zijn in principe ook actieve fondsen, omdat er geen publieke benchmark beschikbaar is die de fondsen (kunnen) volgen. Binnen het LDI-fonds wordt er gedeeltelijk belegd in zogeheten Green Bonds ¹⁾.

De returnportefeuille heeft als doel om een goed rendement te halen tegen acceptabele risico's. Binnen de returnportefeuille wordt er belegd in aandelen, vastgoed en EMD. De aandelen waren in 2023 ondergebracht bij een beleggingsfonds van SSGA. Zoals onder het kopje Maatschappelijk Verantwoord Beleggen wordt toegelicht, is het pensioenfonds voornemens de invulling begin 2024 te wijzigen. De beleggingen in vastgoed zijn ondergebracht bij Altera en verdeeld over winkelvastgoed en woningenvastgoed. De beoogde allocatie in vastgoed is in de loop van 2023 verhoogd en zal naar verwachting in 2024 volledig worden bereikt. De beleggingen in EMD zijn ondergebracht bij twee beleggingsfondsen van LGIM (EMD local currency en EMD hard currency).

¹⁾ Een Green Bond is een vastrentend instrument dat specifiek is ontworpen om specifieke klimaatgerelateerde of milieuprojecten te ondersteunen.

De vastgoedbeleggingen worden actief beheerd, omdat er geen investeerbare benchmark beschikbaar is.

Strategisch beleggingsbeleid

De strategische vermogensverdeling op hoofdlijnen betreft 35% return en 65% matching. De Balansmanagementcommissie (BMC) monitort aan de hand van de rapportages of bijsturen binnen de portefeuille noodzakelijk is (bij posities buiten de bandbreedtes) om de portefeuille in lijn te brengen met de normportefeuille. Verder beoordeelt de Balansmanagementcommissie hoe positieve inflow vanuit premie het beste gealloceerd kan worden zodat de portefeuille weer meer in lijn komt met de normportefeuille. De portefeuille heeft zich in 2023 op hoofdlijnen binnen de bandbreedtes bewogen. Gedurende 2023 heeft vanwege marktbewegingen en bijdrage uit premie een aantal keer bijsturing moeten plaatsvinden binnen het LDI-fonds.

Normportefeuille

De portefeuille op 31 december 2023 is als volgt (met de destijds geldende benchmark):

Asset (ultimo 2023)						Rendementen		
Mandaat	Norm	sub%	Min	Feitelijk	Max	Benchmark	Fonds	Benchmark
Return	35%		30%	35,6%	40%		13,8%	13,6%
– aandelen ontwikkeld		49,0%	42%	60,2% ¹⁾	56%	MSCI World index	20,6%	20,2%
– aandelen opkomend		9,0%	5%	10,2%	13%	MSCI Emerging Markets Index	6,6%	6,9%
– EMD HC		7,0%	0%	6,6%	12,5%	JPMorgan ESG Emerging	6,6%	6,5%
						Market Bond Index		
– EMD LC		7,0%	0%	6,8%	12,5%	JPMorgan ESG Gov. Bond	10,3%	10,2%
						Index-Emerging Markets		
– Vastgoed winkels		28,0%	14,0%	16,2%	42,0%	Fonds is benchmark	3,1%	3,1%
– Vastgoed woningen						Fonds is benchmark	-7,0%	-7,0%
Matching	65%		60%	64,4%	70%		6,2%	6,3%
– LDI maatwerk fonds		43,0%	32,5%	45,6%	53,5%	Fonds is benchmark	5,4%	5,4%
– Euro Credits		19,5%	9%	18,2%	30%	Barclays Euro-Aggregate:	8,3%	8,2%
						Corporates ex financials (EUR)	6,3%	6,5%
– Global Credits		19,5%	9%	17,8%	30%	Barclays Global Aggregate		
						Corporates (hedged into EUR)		
– Particuliere hypotheken		18,0%	7,5%	18,4%	23,5%	Fonds is benchmark	2,3%	2,3%
Totaal	100%						9,0%	9,0%

Resultaat

Alle performance cijfers zijn gebaseerd op de rapportages van Caceis en betreffen netto percentages (na kosten).

Het rendement van de totale portefeuille komt neer op 9,00% over 2023, en is gelijk aan het benchmarkrendement.

De returnportefeuille behaalde in 2023 een rendement van 13,80%, dit rendement is hoger dan het rendement op de benchmark van 13,60%.

De rentedaling over 2023 heeft gezorgd voor een positief rendement op de matchingportefeuille. De portefeuille behaalde een rendement van 6,20% versus 6,30% voor de benchmark.

¹⁾ Vastgoed wordt uit aandelen gefinancierd. Momenteel ligt de feitelijke allocatie naar vastgoed ruim onder de norm in verband met uitstaande commitments. Conform strategisch beleid wordt de feitelijke allocatie van vastgoed plus aandelen gemonitord.

Risicoafdekking

Vanaf 2019 hanteert het pensioenfonds een staffel voor het vaststellen van de dynamische renteafdekking. De normafdekking wordt aangepast zodra de dynamische afdekking op basis van de staffel meer dan 5% afwijkt van de normafdekking. De dynamische afdekking wordt maandelijks vastgesteld. Aan het begin van 2023 bedroeg de norm voor de dynamische renteafdekking 55%. In de loop van het eerste kwartaal is de normafdekking verder opgelopen naar 60% als gevolg van marktontwikkelingen. Naar aanleiding van een ALM-studie heeft BPF Foodservice in maart 2023 de dynamische staffel voor de renteafdekking herijkt. Als gevolg van het gewijzigde beleid is de normafdekking in maart verder verhoogd naar 70% en in november naar 75%. De normafdekking is op basis van de stand per 31-12-2023 weer aangepast van 75% naar 70%.

In de praktijk is het renterisico over 2023 voor circa 94% afgedekt geweest. Dit betreft de ex-post renteafdekking en is gelijk aan de verhouding tussen de waardeverandering van de beleggingen en de waardeverandering van de verplichtingen als gevolg van de renteverandering gedurende 2023.

De gerealiseerde rente-afdekking is nooit precies gelijk aan de beoogde renteafdekking. Dit komt onder andere omdat het renterisico van de verplichtingen wordt gemeten met de swaprente. Voor het afdekken van dit renterisico wordt echter ook gebruik gemaakt van (staats)obligaties en hypotheeklen, waarvoor de onderliggende (staats)rente niet exact gelijk is aan de swaprente. Dit noemen we spread risico. Ook is er sprake van curve risico. Dit is het risico als gevolg van het feit dat het kasstroomprofiel van de matchingportefeuille niet exact gelijk is aan het kasstroomprofiel van de verplichtingen. Dat de gerealiseerde renteafdekking over 2023 94% is en niet tussen de 70% en 75% ligt, is het gevolg van deze twee elementen.

De valuta afdekking is, conform beleid, het gehele jaar 100% geweest binnen de matchingportefeuille en 0% binnen de returnportefeuille.

Het vereist eigen vermogen (VEV) is gedaald gedurende 2023 van 117,40% naar 113,60%. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de daling van de rente en de verhoging van de strategische renteafdekking op basis van de herijkte dynamische staffel.

De hoogte van het vereist eigen vermogen en de verschillende risico's worden verder toegelicht in de risicoparagraaf.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Visie

BPF Foodservice heeft het beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen vastgelegd in een beleidsdocument. De visie van BPF Foodservice is dat maatschappelijk verantwoordelijk beleggen bijdraagt aan haar langetermijndoelstelling, omdat het bestuur verwacht dat maatschappelijk verantwoord beleggen op lange termijn zal leiden tot betere resultaten tegen een lager risico. Het bestuur is ervan overtuigd dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven die dat niet doen. Daarnaast is de verwachting van het bestuur dat bedrijven die geen rekening houden met ESG-factoren op lange termijn een hoger risico kennen. Bovendien vindt BPF Foodservice het belangrijk om verantwoordelijkheid te nemen en bij het beleggen van het pensioenvermogen van zijn (gewezen) deelnemers en gepensioneerden oog te houden voor de leefbaarheid van de wereld waarin zij van hun pensioen kunnen genieten.

In het MVB-beleid van BPF Foodservice wordt verder ingegaan op het beleid, de uitvoering, de monitoring en de evaluatie van maatschappelijk verantwoord beleggen binnen de portefeuille van BPF Foodservice. Hieronder zal alleen worden ingegaan op de uitvoering.

Terugblik 2023

In 2022 en 2023 heeft BPF Foodservice mogelijkheden onderzocht om het beleggingsbeleid meer in lijn te brengen met het doorontwikkelde MVB-beleid en inzichten uit het deelnemersonderzoek. In het bijzonder is van aandelen en staatsobligaties in opkomende landen het investeringspotentieel en de passendheid bij de hiervoor genoemde elementen kritisch tegen het licht gehouden. Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat de categorie nog steeds toegevoegde waarde heeft en naar verwachting voldoende mogelijkheden biedt om een voor het pensioenfonds passende invulling aan te kunnen geven binnen stringenter ESG randvoorwaarden.

Een logische vervolgstap in het verder toepassen van ESG (environmental, social, governance)-integratie in de portefeuille, was het onderzoeken van een stringenter ESG invulling van de categorie aandelen. De categorie aandelen beslaat immers een groot deel van de returnportefeuille en ESG-mogelijkheden binnen deze categorie zijn breder en verder ontwikkeld. Onder begeleiding van een gespecialiseerde managersselectie partij is een selectietraject gestart. Dit onderzoek betrof de invulling van aandelen ontwikkelde landen en aandelen opkomende landen en is eind 2023 afgerond. Wat betreft aandelen ontwikkelde markten heeft BPF Foodservice een 'Paris Aligned' invulling gekozen (dit is een index waarvan de totale emissies in lijn zijn met het behalen van het klimaatakkoord van Parijs). Voor aandelen opkomende markten heeft BPF Foodservice een ESG Leaders invulling gekozen (dit is een index waarbinnen enkel de 50% beste bedrijven op ESG-gebied binnen hun sector worden geselecteerd). De beoogde implementatiedatum voor deze nieuwe invulling is 1 mei 2024.

Uitvoering

Het pensioenfonds heeft MVB geïntegreerd in het beleggingsbeleid door:

- De mogelijkheden om ESG-benchmarks mee te nemen in de evaluatie van een beleggingscategorie;
- MVB-beleid mee te nemen in het selectieproces van beheerders.
- Vermogensbeheerders te selecteren die bij de aankoop van beleggingen ESG-criteria meewegen;

Tegelijkertijd verliest het pensioenfonds de mogelijke negatieve consequenties van een te strikt MVB-beleid, zoals de impact op het belegbaar universum, niet uit het oog. Het financiële belang van de (gewezen) deelnemers staat altijd voorop.

De aandelen en EMD-fondsen binnen de returnportefeuille worden passief beheerd. BPF Foodservice selecteert beleggingsfondsen die passen bij het uitsluitingenbeleid van het pensioenfonds. Zo zijn organisaties uitgesloten die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunitie, landmijnen en nucleaire wapens. Dit geldt ook voor ondernemingen die de zogenaamde 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Dit betreft tien principes die de VN heeft opgesteld op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

Ook maakt het pensioenfonds gebruik van positieve selectie op basis van ESG-scores. Deze vorm van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt toegepast bij de actieve credit fondsen, waarbij de ESG-scores en de bijdrage aan de VN doelstellingen sterk meewegen in de selectie van specifieke obligaties.

Binnen de vastgoedbeleggingen wordt rekening gehouden met de klimaatdoelstellingen die voortkomen uit het klimaatakkoord van Parijs. Het langetermijndoel van de vastgoedbeleggingen is om voor het einde van 2040 een (nagenoeg) energieneutrale portefeuille te hebben.

Betrokkenheidsbeleid ("engagement")

BPF Foodservice wil door het aangaan van de dialoog (engagement) positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het pensioenfonds vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten. Het pensioenfonds doet dit niet zelf, maar zoekt de samenwerking met de vermogensbeheerder(s), omdat het praktischer is om dit uit te besteden (gezien het bescheiden vermogen) en omdat het pensioenfonds gelooft dat de impact dan groter is. BPF Foodservice belegt in aandelen via

beleggingsfondsen en is dus afhankelijk van het engagement beleid van deze vermogensbeheerders. Bij een manager selectie proces houdt BPF Foodservice rekening met het engagement beleid van een vermogensbeheerder. Dit heeft meegewogen in het besluit om in 2024 over te stappen naar een aandelenfonds van LGIM (ontwikkelde markten) en Amundi (opkomende markten).

SFDR

Op grond van de Verordening (EU) 2019/2088 (SFDR) moet een pensioenfonds rapporteren over 'de mate waarin aan de ecologische of sociale kenmerken is voldaan'. In de bijlage bij het jaarverslag rapporteert BPF Foodservice hierover.

Communicatie

Communicatiebeleid

BPF Foodservice heeft een Communicatiecommissie. Deze commissie adviseert het bestuur over het communicatiebeleid en geeft sturing aan de uitvoering. Daarbij zijn de missie, de strategie, de kernwaarden en het communicatiebeleidsplan leidend. Het huidige communicatiebeleidsplan loopt van 2022-2024. Vanuit het communicatiebeleidsplan wordt ieder jaar een jaarplan voorbereid. Ook voor 2023 is een jaarplan uitgewerkt. Details over de uitvoering legt het pensioenfonds vast in de roadmap.

Wet toekomst pensioenen

Voor de communicatie over de Wtp is de Communicatiecommissie volop bezig geweest met het wettelijke verplichte communicatieplan. Het communicatieplan is verplicht en onderdeel van het implementatieplan. Dit plan wordt getoetst door de AFM. In dit communicatieplan gaat het om de communicatie in de periode vanaf overeenstemming over de nieuwe regeling tot het moment dat de definitieve cijfers na het omzetten zijn gecommuniceerd en de vragen hierover zijn beantwoord. Dit betekent in de praktijk van halverwege 2024 tot halverwege 2026. Ook zijn in 2023 de missie, visie en strategie getoetst aan de Wtp.

Kernwaarden

Centraal in het handelen van BPF Foodservice staan de normen, waarden en overtuigingen, zoals door het bestuur geformuleerd. Die zijn vertaald in deze kernwaarden:

Betrouwbaar: BPF Foodservice is een deskundig en integer pensioenfonds. 'Wij zeggen wat we doen en doen wat we beloven. De uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie is goed geregeld'.

Betrokken: BPF Foodservice is een toegankelijk en laagdrempelig pensioenfonds. 'Wij zijn goed vindbaar, bereikbaar én betrokken. Informatie bieden we op maat aan. Hoe persoonlijker de informatie, des te meer betrokken is de doelgroep'.

Transparant: BPF Foodservice kiest voor eenvoud en helderheid. In de communicatie zijn we direct, open en eerlijk. Ook bij een minder fijne boodschap.

Efficiënt: BPF Foodservice stuurt op behoud van lage kosten en op kostenefficiency. Door een efficiënte organisatie en uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie.

Doelstellingen

De doelen van de communicatie van BPF Foodservice hebben alles te maken met vertrouwen. Vertrouwen in het pensioenfonds, in de pensioenregeling en dat deze goed wordt uitgevoerd. Ook werkt het pensioenfonds actief aan het creëren van meer binding met zowel werkgevers als de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Randvoorwaarde voor het communicatiebeleid van het pensioenfonds is om, in overeenstemming met de wetgeving, de correcte informatie op het juiste, tijdige moment op een begrijpelijke en evenwichtige manier te communiceren. Het pensioenfonds wil

het pensioenbewustzijn van belanghebbenden stimuleren, de verwachtingen managen en handelingsperspectief bieden. Het pensioenfonds wil tevens de aangesloten werkgevers stimuleren en faciliteren om hun rol als ambassadeur in te vullen.

In het communicatiebeleidsplan zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

Doelen deelnemers:

- Deelnemers hebben een goed en positief beeld van hun pensioen en van ons fonds
- Deelnemers voelen zich betrokken bij ons fonds
- Deelnemers kennen hun pensioensituatie en komen in actie op relevante momenten

Doelen werkgevers:

- Werkgevers hebben een positief beeld van ons fonds
- Werkgevers voelen zich betrokken bij ons fonds
- Werkgevers ervaren dat ze ontzorgd worden en komen in actie op relevante momenten

Onderzoeken

In lijn met de doelstellingen en het communicatiebeleid voert BPF Foodservice periodiek onderzoeken uit onder deelnemers en werkgevers. In aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel is het verder van belang om de houding ten opzichte van het nemen van risico's bij beleggen onder deelnemers te peilen. In 2022 zijn een aantal onderzoeken uitgevoerd onder werkgevers en deelnemers. In 2023 zijn verdiepingsonderzoeken uitgevoerd, waaronder een kleinschalig onderzoek met een deelnemerspanel.

Communicatie met deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers

De pensioenkrant voor actieve deelnemers en de nieuwsbrief voor gepensioneerde deelnemers kreeg in 2022 een frisse nieuwe vormgeving, in lijn met de richtlijnen uit het huisstijlhandboek. Die lijn is doorgetrokken naar de vormgeving van het verkort jaarverslag dat medio 2023 verscheen.

Het pensioenfonds communiceert over uiteenlopende actuele pensioenonderwerpen. Ook over de voortgang naar een nieuwe pensioenregeling in het nieuwe pensioenstelsel zijn deelnemers gedurende het jaar op de hoogte gehouden.

De financiële positie van het pensioenfonds is een terugkerend onderwerp in alle communicatiemiddelen. Het fonds heeft besloten om de pensioenen per 1 januari 2023 met 5,90% en per 1 januari 2024 met 4,60% te verhogen. Deelnemers zijn in 2023 over beide verhogingen uitgebreid geïnformeerd. Een belangrijk onderwerp in 2023 was de inwerkingtreding van de Wtp, uitstel van de wetgeving rondom Bedrag ineens en de verlaging van de toetredingsleeftijd naar 18 jaar.

Het pensioenfonds heeft gecommuniceerd over deze onderwerpen op basis van e-mailberichten aan deelnemers en werkgevers en met nieuwsberichten op de website. Bij belangrijke onderwerpen zoals pensioenverhogingen wordt ook per post gecommuniceerd.

Digitaal communiceren

BPF Foodservice communiceert bij voorkeur digitaal. In november 2023 beschikte Bpf Foodservice over de e-mailadressen van 69% van de deelnemers, 36% van gewezen deelnemers en 45% van pensioengerechtigden. Bij alle doelgroepen is dat een stijging t.o.v. 2022.

In alle communicatiemiddelen attendeert het pensioenfonds de deelnemers op het doorgeven en/of wijzigen van het e-mailadres en stimuleert het gebruik van het beveiligde deel van de website 'Mijn Pensioencijfers'. Daar kunnen deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers terecht voor persoonlijke pensioeninformatie en voor het zelf regelen van hun pensioenzaken. Via 'Mijn Pensioencijfers' zijn ook de Pensioenplanner en de Pensioenschets te raadplegen.

Werkgeverscommunicatie

De werkgever is voor BPF Foodservice een belangrijke doelgroep. Zoals vastgelegd in het communicatiebeleidsplan speelt de werkgever ook als ambassadeur een belangrijke rol in de communicatie naar deelnemers. Om de werkgever daarbij te faciliteren zijn diverse tools beschikbaar zoals de werkgeverschecklist, de werkgevershandleiding en de informatiekaart met tips en handreikingen rond de belangrijke pensioenmomenten. Tevens organiseert het pensioenfonds al een aantal jaren een basiscursus pensioen voor werkgevers. Deze cursus wordt goed gewaardeerd door de deelnemende werkgevers.

Tot slot zijn werkgevers in 2023 vier keer via een digitale nieuwsbrief geïnformeerd over diverse onderwerpen, zoals:

- Het nieuwe pensioenstelsel
- Ontwikkelingen in overige wetgeving
- De financiële positie van het pensioenfonds
- De basiscursus in september 2023
- Het verschijnen van het (Verkort) Jaarverslag
- Informatie m.b.t. de administratie

Actuariële analyse van het resultaat

Resultatenbron

	2023	2022	2021
Beleggingen/markrente	64.187	142.713	183.857
Premies	24.951	-12.100	-17.635
Waardeoverdrachten	-1.133	-177	-1.593
Uitkeringen	96	136	139
Kanssystemen	7.331	4.014	4.864
Kosten	1.309	905	788
Voorwaardelijke toeslagen	-63.219	-151.701	0
Wijziging actuariële grondslagen	0	-6.962	0
Andere oorzaken	-2.696	-3.894	-125
Resultaat	30.826	-27.066	170.295
Mutatie premie-/toeslagreserve	-1.139	-2.835	0
Resultaat naar overige reserves	29.687	-29.901	170.295

Kosten van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer

Kosten pensioenbeheer

Kosten van het pensioenbeheer (inclusief btw) bestaan uit:

	2023	2022
Administratie-, advies- en uitvoeringskosten	5.103	4.593
Bezoldiging bestuur, RvT en VO	506	474
Overige bestuurskosten	103	226
Loonkosten	116	111
Kosten extern toezicht en zelfregulering	159	124
Contributie Pensioenfederatie	30	30
Totaal	6.017	5.558
Aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden	31.004	29.571
Kosten per deelnemer	€ 194,06	€ 187,97

In de post Administratie-, advies en uitvoeringskosten zit een bedrag van 480 (2022: 264) aan kosten die aangemerkt kunnen worden als eenmalige projectkosten voor de aanstaande transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

	2023	2022
Aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden	31.004	29.571
Kosten per deelnemer definitie Pensioenfederatie	€ 194,06	€ 187,97
Kosten per deelnemer def. Pensioenfederatie excl. projectkosten NPS	€ 178,59	€ 179,03
Totaal aantal actieve, slapende en pensioengerechtigde deelnemers	64.692	62.493
Kosten per deelnemer o.b.v. totaal aantal verzekerden	€ 93,00	€ 88,94
12-maandsgemiddeld belegd vermogen	€ 1.577.855.000	€ 1.707.773.651
Kosten pensioenbeheer in procenten belegd vermogen	0,38%	0,33%
Kosten toezicht en zelfregulering per deelnemer def. Pensioenfederatie	€ 5,14	€ 3,88

Toelichting ontwikkeling kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer voor verslagjaar 2023 zijn zowel in absolute zin als ook per deelnemer gestegen. De oorzaak daarvan ligt in het feit dat naast de lichte toename van vrijwel alle reguliere kosten met name de (advies)kosten inzake de voorbereiding op de Wtp fors zijn toegenomen. En dit ondanks dat alle categorieën deelnemersgroepen in aantal zijn toegenomen. Indien de eenmalige projectkosten voor de transitie buiten beschouwing worden gelaten, zijn de kosten per deelnemer licht gedaald. De oorzaak hiervan is het toegenomen aantal deelnemers en pensioengerechtigden.

De kosten uitgedrukt in een percentage van het gemiddelde belegd vermogen zijn ook licht gestegen. De oorzaak hiervan is de combinatie van de daling van het gemiddelde belegd vermogen in 2023 en de gestegen uitvoeringskosten in 2023.

Kosten vermogensbeheer

Het beheersen van de kosten is een belangrijke taak van de Balansmanagementcommissie. De kostenbeheersing wordt in de eerste plaats vormgegeven door in de investment case voor elke beleggingscategorie stil te staan bij de kosten. Indien de kosten voor een bepaalde categorie hoog zijn, kan dit reden zijn om de categorie als niet-investeerbaar te beoordelen. Vervolgens wordt de kostenbeheersing verder vormgegeven door kritisch te blijven op de kosten van individuele beleggingsfondsen en door te blijven monitoren in de markt wat de kosten zijn voor bepaalde categorieën bij andere partijen.

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de kosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van advisering bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening. Daarbij worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt.

In onderstaande tabel worden alleen de kosten weergegeven die in de jaarrekening zijn opgenomen (eerste categorie). Dit betreffen kosten die direct door het pensioenfonds betaald zijn. Dit betreft een bedrag van 1.464 (2022: 1.443).

In de jaarrekening worden deze kosten als volgt verantwoord:

	2023	2022
Kosten jaarrekening vermogensbeheer		
Beheerloon	1.006	1.056
Kosten advisering	238	195
Bankkosten	6	2
Beleggingsadministratie	191	169
Kosten huisaccountant	23	22
Teruggaaf BTW	0	0
Totaal kosten vermogensbeheer	1.464	1.443

De kosten voor beheerloon zijn (in Euro's) gedaald als gevolg van het gedaalde belegd vermogen. De kosten voor advisering zijn iets gestegen ten opzichte van 2022, onder andere vanwege advieskosten omtrent het nieuwe pensioenstelsel. De beleggingsadministratiekosten zijn (in Euro's) ook gestegen.

	2023	2022
Jaarrekening	1.464	1.443
Kosten binnen fondsen	1.592	1.496
Transactiekosten	925	815

De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Dit zijn bijvoorbeeld administratiekosten en kosten voor de custodian van de vermogensbeheerder zelf. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening en zijn in de jaarrekening verrekend in de beleggingsopbrengsten. In 2023 betreft dit een bedrag van 1.592 (2022: 1.496).

Ook worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt. Deze bedroegen in 2023 925 (2022: 815). Deze transactiekosten liggen hoger dan in 2022, omdat er in 2023 sprake was van langdurig verhoogde marktvolatiliteit (met name in de rentemarkt). De totale kosten voor vermogensbeheer bedroegen in 2023 3.981 (2022: 3.754).

De kosten worden in onderstaande tabel weergegeven als percentage van het totale vermogen.

	x € 1.000	2023	2022
Gemiddeld belegd vermogen over 2023	1.577.855		
Kosten vermogensbeheer (in € 1.000 en als % van gem. vermogen)	3.056	0,17%	0,17%
Transactiekosten (in € 1.000 en als % van gem. vermogen)	925	0,08%	0,05%
Totale kosten vermogensbeheer	3.981	0,25%	0,22%

In vergelijking met 2022 zijn de kosten als percentage van het totale vermogen gestegen. Deze stijging komt met name voort uit het feit dat er hogere transactiekosten zijn gemaakt in 2023. De verwachte toegevoegde waarde van het dynamische beleid is op lange termijn vele malen hoger dan de extra transactiekosten. De (hogere) transactiekosten worden daarom geaccepteerd en zijn conform verwachting, gegeven het aantal transacties dat is uitgevoerd in 2023 als gevolg van het dynamische beleid. Dit beleid en de uitwerking wordt periodiek geëvalueerd. Hiernaast zijn ook de kosten voor het vermogensbeheer gestegen doordat de allocatie naar minder liquide categorieën met hogere beheerkosten iets is gestegen. Tevens zijn er bepaalde vaste kosten die niet direct dalen als het vermogen daalt, zoals de kosten voor de custodian, beleggingscommissie en advieskosten.

BPF Foodservice belegt niet in beleggingsfondsen waarbij sprake is van een (extra) vergoeding aan de vermogensbeheerder voor het genereren van positieve rendementen. Zodoende zijn er geen performance gerelateerde kosten gemaakt.

In onderstaande tabel wordt een verdere opsplitsing weergegeven van alle kosten die BPF Foodservice maakt in verband met vermogensbeheer. Met deze tabel tracht het pensioenfonds invulling te geven aan de aanbevelingen van de Pensioenfederatie: het relateren van de kosten aan de gekozen beleggingsmix en aan het rendement over een langere termijn.

In de tabel worden de volgende kosten weergegeven: per beleggingscategorie de kosten opgesplitst naar beheerkosten, transactiekosten en overige kosten. Deze kosten zijn ook voor de valuta-afdekking weergegeven. Ten slotte zijn ook de kosten voor de custodian, de accountant, de Balansmanagementcommissie en de externe adviseur opgenomen in de tabel.

Naast de absolute eurobedragen zijn ook de kosten weergegeven als percentage van het belegd vermogen (AuM) om daarmee de relatieve kosten van de verschillende componenten met elkaar te kunnen vergelijken.

In de tabel worden tevens rendementen weergegeven.

Overzicht kosten vermogensbeheer inclusief advies en ondersteuning

	Beheerkosten		Transactie- en overige kosten				Totaal		Rendement (5-jrs)			
	Assets	%	Trans-	%	Ove-	%		%	Netto	Bench-	out	
	under	van	actie	van	rige	van		van	Return	mark	perf.	
	Manag.	€	AuM	kosten	AuM	kosten	AuM	Totaal	AuM			
1 Beheerkosten per categorie	1.577.855	2083,8	0,13%	925,2	0,06%	315,6	0,02%	1.240,7	0,08%			
1a Robeco-LDI	379.916	436,0	0,11%	531,7	0,14%	20,2	0,01%	551,9	0,15%	-7,80%	-7,80%	0,00%
Robeco-euro bedrijfsobligaties	199.132	198,5	0,10%	165,4	0,08%	20,1	0,01%	185,5	0,09%	0,65%	0,25%	0,40%
Robeco-global bedrijfsobligaties	195.903	195,2	0,10%	163,2	0,08%	19,0	0,01%	182,2	0,09%	1,05%	0,43%	0,62%
1b SAREF-hypotheek	206.875	662,0	0,32%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	-0,86%	-0,86%	0,00%
1c SSGA-aandelen ontwikkeld	359.961	94,6	0,03%	36,0	0,01%	144,0	0,04%	180,0	0,05%	14,27%	13,98%	0,29%
SSGA-aandelen opkomend	62.718	12,5	0,02%	12,5	0,02%	62,7	0,10%	75,3	0,12%	3,67%	4,19%	-0,51%
1d LGIM-EMD HC	40.498	40,5	0,10%	12,1	0,03%	16,2	0,04%	28,3	0,07%	-0,94%	-1,26%	0,33%
LGIM-EMD LC	41.719	41,7	0,10%	4,2	0,01%	33,4	0,08%	37,5	0,09%	-0,77%	-0,75%	-0,02%
1e Altera vastgoed winkels	51.334	226,9	0,44%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	nb	nb	nb
Altera vastgoed woningen	39.800	175,9	0,44%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	nb	nb	nb
2 Valuta afdekking	1.577.855	97,1	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
3 Kosten bewaarloon	1.577.855	190,9	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
4 Kosten accountant	1.577.855	23,3	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
5 Kosten												
Balansmanagementcommissie	1.577.855	125,7	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
6 Advieskosten	1.577.855	219,2	0,01%	0,0	0,00%	0,0	0,00%	0,0	0,00%			
7 Totaal	1.577.855	2.740,0	0,17%	925,2	0,06%	315,6	0,02%	1.240,7	0,08%	1,58%	1,40%	0,18%

Toelichting bij de tabel:

- De kosten uit de jaarrekening zijn niet direct te herleiden uit bovenstaande tabel. Dit komt omdat een deel van de kosten in rekening worden gebracht binnen de beleggingsfondsen en een deel via facturen. De 1.464 uit de jaarrekening is dan als volgt na te rekenen:
  - De totale beheerkosten in bovenstaande tabel (2.740)
  - minus de beheerkosten voor SAREF (662), SSGA - aandelen opkomend (13), Altera vastgoed winkels (227) en woningen (176)
  - minus de kosten voor valuta-afdekking binnen de beleggingsfondsen (97)
  - minus de kosten voor de Balansmanagementcommissie (126)
- Op basis van de tabel kan geconcludeerd worden dat de transactiekosten voor een groot deel veroorzaakt worden door LDI en wereldwijde bedrijfsobligaties. De transactiekosten zijn op totaal niveau met 0,06% nog steeds relatief laag.
- De overige kosten betreffen kosten van de tweede categorie, zoals administratiekosten en custodiankosten, die binnen de beleggingsfondsen worden afgerekend. Deze kosten zijn met name afhankelijk van het type beleggingen en in mindere mate van de omvang van het beleggingsfonds. Als het totale vermogen van een beleggingsfonds stijgt, zullen de overige kosten als percentage daarvan daarom doorgaans dalen. Deze overige kosten zijn doorgaans hoger bij beleggingen uit opkomende markten (EMD en aandelen opkomend).
- In de laatste kolommen worden de rendementen weergegeven per categorie over de afgelopen 5 jaar, met uitzondering van EMD. Voor deze fondsen is slechts 4 jaar historie beschikbaar. Deze historie is aan de korte kant om een goed oordeel te geven over de rendementen versus kosten. Vanwege de beperkte historie van de vastgoedfondsen is het ook lastig om de rendementen direct te relateren aan de kosten. Daarom zijn hiervoor nog geen rendementen opgenomen.

- Bij EMD LC is wel te zien dat er sprake is van een lichte underperformance van 0,02%. Dit ligt echter in lijn der verwachting, aangezien het bij deze categorie niet mogelijk is om de index volledig te repliceren en de bijbehorende kosten volledig te compenseren met efficiënt portefeuille management.
- Bij de categorieën met voldoende beschikbare historie, blijkt in veel gevallen sprake van outperformance van de benchmark, zelfs na aftrek van kosten, met name wat betreft credits (voor deze categorie ligt het ook het meest voor de hand vanwege actief beheer). Bij het aandelen ontwikkelde markten fonds is het rendement ook hoger dan de benchmark. Dit komt omdat er minder belasting wordt betaald over dividenden dan in de benchmark. Bij het aandelen opkomende markten fonds is dit niet het geval, waardoor er wel sprake is van een underperformance ten opzichte van de benchmark als gevolg van kosten.

Ook voor de kosten vermogensbeheer vergelijkt het bestuur deze met een groep geselecteerde bedrijfstakpensioenfondsen (benchmarking).

Het totaal aan pensioenbeheer en vermogensbeheerkosten

In het huidige pensioenstelsel zijn de kosten van pensioenbeheer en vermogensbeheer een post in de resultatenrekening. Daarmee hebben ze weinig directe invloed op het individuele pensioenresultaat. In het nieuwe pensioenstelsel zullen deze kosten naar verwachting echter direct verrekend gaan worden met het persoonlijk pensioenkapitaal. Het bestuur hecht er daarom waarde aan het kostenoverzicht uit te breiden met een aanvullend kengetal, de totale kosten per deelnemer, op basis van alle deelnemers (dus actieven, slapers én pensioengerechtigden). Het bestuur is van mening dat dit kengetal het meest transparante beeld geeft van de kostenlast voor de individuele deelnemer en veranderingen daarin.

Het totaal aan pensioenbeheer en vermogensbeheerkosten (excl. transactiekosten) in 2023, uitgedrukt in een percentage van het 12-maandsgemiddelde belegd vermogen bedraagt 0,63% (2022: 0,50%). De toename is het gevolg van toegenomen pensioenbeheer- en vermogensbeheerkosten en met name het gevolg van de afname van het gemiddelde belegde vermogen.

Uitbesteding en risicomanagement

Vanuit de missie en visie van het pensioenfonds, namelijk het streven naar de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden heeft het bestuur besloten tot uitbesteding van (veel van) de (kern)activiteiten van het pensioenfonds.

Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld voor de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van de) bedrijfsprocessen. Doelstelling van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van het uitbestedingsbeleid. De toepassing van het uitbestedingsbeleid en het eerstelijns-risicomanagement wordt uitgevoerd door de commissies.

Uitbesteding en evaluatie uitvoering

ISAE-rapportages

BPF Foodservice heeft het vermogensbeheer en de pensioenuitvoering uitbesteed aan diverse partijen (zie bijlage organisatie pensioenfonds). Van deze uitbestedingspartners ontvangt BPF Foodservice jaarlijks een ISAE 3402 of een vergelijkbare rapportage. In deze rapportages verantwoorden de dienstverleners zich over consistente en correcte uitvoering van de aan hen uitbesteede processen. Ook over de beheersmaatregelen, waaronder begrepen de beheersmaatregelen die ten grondslag liggen aan hun jaarrekening.

Ook in 2023 heeft BPF Foodservice de ISAE-rapportages van de uitbestedingspartners beoordeeld. De bevindingen over 2023 hebben niet geleid tot materiële opmerkingen bij de uitbestedingspartners van BPF Foodservice. Er zijn bij de vermogensbeheerders wel

enkele aandachtspunten uit de ISAE's naar voren gekomen die in de evaluaties zijn meegenomen. De beoordeling van de ISAE-rapportages van deze uitbestedingspartners over 2023 is nog niet afgerond.

Evaluaties

In het uitbestedingsbeleid van BPF Foodservice is een uitgebreide evaluatieprocedure opgenomen. Minstens 3-jarlijks worden de uitvoeringspartijen en dienstverleners geëvalueerd, de grotere, zoals AZL en de vermogensbeheerders en custodian jaarlijks.

AZL

BPF Foodservice heeft haar pensioenuitvoering sinds 2001 ondergebracht bij uitvoeringsorganisatie AZL. Met AZL worden regelmatig evaluatiegesprekken gevoerd. Eenmaal per jaar wordt een uitgebreide evaluatie gehouden. Eind 2023 is uit de evaluatie van AZL voren gekomen dat de wijze waarop AZL omgaat met de informatievoorziening richting de klanten, met name inzake de IT-transitie die AZL momenteel uitvoert in de ogen van het bestuur te wensen overlaat. Het dagelijks bestuur heeft de uitkomsten van de evaluatie in een gesprek met de directie van AZL aan de orde gesteld. In dat gesprek is ook ingegaan op het vertrek per 1 februari 2024 van de zittende CEO Monique Sueters en haar opvolging door Sebastiaan van den Dries. Het bestuur betreurt dit vertrek en dankt haar voor de goede samenwerking.

Vermogensbeheerders en custodian

Jaarlijks worden de vermogensbeheerders en de custodian geëvalueerd op alle onderdelen die relevant zijn voor elk van de partijen. Vanwege de belangrijke rol van Robeco en de custodian in de uitvoering van het beleggingsbeleid spelen worden deze partijen standaard uitgebreid geëvalueerd. Voor de overige vermogensbeheerders geldt dat volgens de beleidscyclus eens per twee jaren een uitgebreide evaluatie met gesprek plaatsheeft. In het andere jaar wordt de vermogensbeheerder via een generieke vragenlijst geëvalueerd aangevuld met specifieke, op de betreffende vermogensbeheerder gerichte, vragen. Naar aanleiding van de evaluatie van de custodian Caceis is door het bestuur besloten uit te kijken naar een andere custodian, die beter aansluit bij de behoefte van het pensioenfonds, mede voor wat betreft de aansluiting bij de nieuwe pensioenregeling.

Rapportage sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Conform het risicomanagementbeleid en het Integraal Risico Management (IRM)-jaarplan is in 2023 vier keer gerapporteerd vanuit de sleutelfunctie risicobeheer aan het bestuur. De belangrijkste punten uit de rapportages betroffen de monitoring van de uitbestedingen vanuit de 1e lijn, de bijbehorende beoordeling van de beheersmaatregelen, de heroriëntatie van de custodian, de afronding van periodieke herijking van de niet-financiële risico's, de verhoging van de renteafdekking die gedurende 2023 heeft plaatsgevonden, de wisselingen binnen de bestuursondersteuning, de naleving van de sanctiewetgeving en uiteraard het traject naar de nieuwe pensioenregeling.

Op basis van de rapportage blijkt dat meerdere risico's buiten de risicobereidheid worden ingeschat. Desondanks is geoordeeld dat het bestuur in control is geweest en de aanvullende beheersing heeft getroffen waar dat nodig bleek. Een deel van de grootste risico's komt voort uit het project naar de nieuwe pensioenregeling. Op kwartaalbasis wordt vanuit de verschillende commissies over de risico's gerapporteerd, ook over de risico's die voortkomen uit dit project. Uit deze rapportages, alsook vanuit de verdere betrokkenheid van de sleutelfunctie risicobeheer bij het project, blijkt dat het bestuur al enige tijd op volle kracht bezig is met NPS en de noodzakelijke voortgang boekt en maatregelen treft.

Naast de periodieke rapportage is in 2023 verscheidene keren, als onderdeel van de bestuurlijke besluitvorming, en conform het IRM-beleid, een onafhankelijke risico-opinie vanuit de sleutelfunctie ingebracht. De belangrijkste onderwerpen waarvoor dit heeft plaatsgevonden betroffen de keuze voor invulling van het beschermingsrendement, de dynamische renteafdekking, herzieningenbeleid, uitbestedingsbeleid, de custodian search en de risicohouding. Daarnaast zijn de opinies van de actueel sleutelfunctiehouder afgestemd, bijvoorbeeld met betrekking tot het transitie FTK, toeslag en premie. De opinies heeft het bestuur meegewogen in de besluitvorming en daar waar nodig is aanvullende actie ondernomen.

Verder is conform het IRM-jaarplan de periodieke herijking van het risk self assessment afgerond, is de klankbordgroep risicobeheer vier maal bijeen geweest, heeft een bestuurlijke IRM-dag plaatsgevonden, heeft het reguliere sleutelfunctiehoudersoverleg tweemaal plaatsgevonden en heeft sleutelfunctiehouderoverleg plaatsgevonden met betrekking tot de invulling van datakwaliteit alsook in de bredere context van het NPS.

Rapportage actuariële sleutelfunctiehouder

De beroepsregels en voorschriften van het Koninklijk Actuarieel Genootschap zijn richtinggevend bij de werkzaamheden van de actuariële sleutelfunctiehouder. Deze regels en voorschriften hebben betrekking op de werkzaamheden die ten behoeve van de actuariële functie worden uitgevoerd en de scheiding van taken en verantwoordelijkheden als sleutelfunctiehouder en als certificerend actuaaris.

De actuariële sleutelfunctiehouder rapporteert per kwartaal aan het bestuur. De werkzaamheden betreffen elk kwartaal de controle van de Technische Voorziening en bijdragen aan een efficiënt risicobeheer. In de beoordeling van de Technische Voorziening per einde van elk kwartaal wordt specifiek gekeken naar het (maand)proces van de totstandkoming van de Technische Voorziening. Aan de hand van een kasstroombenadering wordt de Technische Voorziening door de actuariële sleutelfunctiehouder geschat en vergeleken met de opgave conform de DNB-maandstaten. Deze kasstroombenadering is gebaseerd op de kasstromen (uitkeringen en premie) zoals vastgesteld bij het laatste jaarwerk per ultimo 2022, waarbij de accountant een assurance-verklaring bij de basisgegevens heeft verstrekt. Wellicht ten overvloede wordt hierbij opgemerkt dat bij deze kasstroombenadering geen rekening wordt gehouden met mutaties zoals ingaande of uitgaande waardeoverdracht, arbeidsongeschiktheid, flexibiliseringsmogelijkheden, overlijden, etc. De Technische Voorziening wordt verder gecontroleerd op basis van de door de actuariële adviseur geleverde kasstromen per einde van elke maand waarin mutaties zijn meegenomen.

Tevens heeft de actuariële sleutelfunctiehouder onderzoek gedaan naar de mate waarin de grondslagen van het pensioenfonds passend zijn, mede gegeven de behaalde resultaten over de afgelopen jaren zoals uit de jaarlijkse technische analyse is af te leiden.

In het vierde kwartaal van 2023 heeft het bestuur ook eentoeslagbesluit genomen; een verhoging van de aanspraken per 1 januari 2024 van 4,60%. De actuariële sleutelfunctiehouder heeft de afwegingen, uitleg en onderbouwing van het toeslagbesluit beoordeeld.

Ten aanzien van de onderbouwing en de vaststelling van de premie voor 2024 heeft de actuariële sleutelfunctiehouder geconstateerd dat heel uitgebreid met alle stakeholders afstemming is geweest (bestuur, verantwoordingsorgaan, DNB, Sociale Partners) en dat sprake is van een duidelijk gevolgd proces en vastlegging hiervan.

Verder is gekeken naar de kwaliteit van de gehanteerde basisgegevens.

Het pensioenfonds is momenteel druk met de diverse werkzaamheden die betrekking hebben op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. In 2023 heeft de actuariële sleutelfunctiehouder een opinie gegeven over de risicohouding. Gedurende 2024 zal de actuariële sleutelfunctiehouder verder nog een opinie geven over onder andere datakwaliteit, evenwichtigheid met bijbehorende controles van netto profijt berekeningen en ontwikkeling solidariteitsreserve, en het implementatieplan.

In 2023 zijn door de actuariële sleutelfunctiehouder geen materiële bevindingen gerapporteerd.

Rapportage sleutelfunctiehouder interne audit

Op basis van een risicogebaseerde analyse van de belangrijkste onderwerpen, ontwikkelingen en vraagstukken binnen BPF Foodservice wordt jaarlijks prioriteit toegekend aan de uit te voeren audits. Hierbij zijn diverse assurance gerelateerde inzichten, waaronder de werkzaamheden van de externe accountant, alsook de audits die uitgevoerd worden bij de externe dienstverleners, meegenomen in de weging.

Op basis hiervan zijn in 2023 de maatregelen getoetst die moeten borgen dat voldoende invulling gegeven wordt aan de aan de Actuariële Functie toebedeelde taken en verantwoordelijkheden, zowel vanuit wet- en regelgeving, als vanuit de verwachtingen van het pensioenfonds. Ten aanzien van verbeteringen die continuïteit van het pensioenfonds verder moeten borgen is vastgesteld dat de verwachtingen ten aanzien van zijn externe dienstverleners verder zijn geëxpliciteerd en hiermee nader bijdragen aan de robuustheid van BPF Foodservice. Tevens is teruggeblikt op de opvolging van aanbevelingen die zijn gemaakt ten aanzien van de versterking van de maatregelen die bijdragen aan de doeltreffendheid van het compliancesysteem. Een additionele opdracht was het uitvoeren van een audit op de opvolging van zelf-erkende tekortkomingen ten aanzien van informatiebeveiliging (op basis van de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB). Hierbij is de toegekende volwassenheid gevalideerd. Ten tijde van het opstellen van het jaarverslag is de audit op het vermogensbeheer in afronding.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden is nader inzicht gegeven in de doeltreffendheid van de maatregelen die moeten borgen dat binnen de gestelde beleidsmatige uitgangspunten, alsook binnen de toegekende risicotoleranties wordt geopereerd en dat het geheel aan maatregelen bijdraagt aan integere en beheerste bedrijfsvoering.

Datakwaliteit, Uitbesteding en IT

Het bestuur van BPF Foodservice is in control en wil in control blijven over de kwaliteit van de data. Hiertoe zijn de afgelopen jaren diverse activiteiten uitgevoerd, waaronder de inrichting van de DUIT- (Datamanagement, Uitbestedingen en IT) –commissie, de vaststelling van het datamanagementbeleid, en de uitvoering van data-analyses en onderzoeken naar datakwaliteit. BPF Foodservice heeft daarmee belangrijke stappen gezet inzake de aantoonbare kwaliteit van de data, die de basis vormen van de invulling van het Kader. Het bestuur van BPF Foodservice dient in mei 2025 het besluit te nemen over de kwaliteit van data voor invaren, aangezien 1 januari 2026 de transitiedatum van BPF Foodservice is. Het bestuur heeft hiervoor opdracht gegeven aan KPMG om te rapporteren over de datakwaliteit van de pensioenadministratie. Deze rapportage dient als input voor het bestuur voor een voorlopig besluit over de datakwaliteit in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

De IT-transitie van AZL naar het vernieuwde IT-landschap wordt door het bestuur kritisch gevolgd. Er zijn verschillende commissies die de IT-risico's en incidenten monitoren bij de pensioenuitvoeringsorganisatie en de vermogensbeheerders, en er is een evaluatieproces met uitbestedingspartners. De commissies rapporteren terug aan het bestuur.

Btw-plicht

Per 1 januari 2015 is de btw-vrijstelling van BPF Foodservice komen te vervallen. Dit heeft een flinke kostenstijging tot gevolg gehad. Het pensioenfonds heeft eind november 2017 van de belastingdienst een afwijzing op het bezwaar uit 2016 gekregen waarbij BPF Foodservice zich, naar het oordeel van de belastingdienst, niet kwalificeert als beleggingsfonds voor haar deelnemers. Begin 2018 heeft het bestuur alsnog, met AZL, een aanvullend bezwaar ingediend. De Belastingdienst heeft eind 2020 uitspraak op het bezwaar gedaan en het bezwaar van AZL ongegrond verklaard.

Het pensioenfonds heeft hierop AZL verzocht om, samen met andere pensioenfonds, beroep in te stellen tegen de uitspraak van de Belastingdienst en daarmee haar rechten op teruggave van de door AZL in rekening gebrachte btw te borgen. In de beroepsprocedure zal AZL beargumenteren dat het Pensioenfonds kwalificeert als "gemeenschappelijk beleggingsfonds".

Op 3 juni 2021 heeft de rechtbank Noord Nederland een vonnis gewezen over de btw plicht van een bedrijfstakpensioenfonds.

De rechtbank heeft bepaald dat de prestaties van een pensioenfonds niet vrijgesteld is van btw. Dit betekent dat een pensioenfonds recht heeft op btw aftrek. Het gevolg van het vonnis is nog onduidelijk. De belastingdienst is namelijk in deze zaak in hoger beroep gegaan. Bovendien volgde de rechtbank in Haarlem de fiscus wel in een rechtszaak over een ondernemingspensioenfonds waarin het op 24 maart 2021 vonnis wees. Tegen dat vonnis is ook nog hoger beroep ingesteld. Het bestuur wacht het verloop van de procedures af.

In afwachting van verdere ontwikkelingen heeft het pensioenfonds enkele dienstverleners geïnformeerd over de mogelijke vrijstelling van btw voor specifieke dienstverlening. Met drie van de dienstverleners doet BPF Foodservice mee met de bezwaar- en beroepsprocedure die begin 2023 is aangespannen.

Integraal risicomanagement

Het pensioenfonds wordt bij de uitvoering van de pensioenregeling op meerdere dimensies geconfronteerd met risico's. Risico's zijn mogelijke gebeurtenissen die van invloed zijn, positief of negatief, op het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds.

Het doel van Integraal Risicomanagement (IRM) is om bij te dragen aan de realisatie van de strategische doelstellingen van het pensioenfonds door de daadwerkelijke blootstelling aan risico zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de gewenste blootstelling. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het IRM en verantwoordelijk voor een passende beheersing van alle risico's waarmee het pensioenfonds wordt geconfronteerd. De sleutelfunctie risicobeheer is verantwoordelijk voor het 'totaalbeeld' van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld. De risicobeheer functie beoordeelt, monitort, rapporteert over het risicobeheersysteem en heeft een adviserende en initiërende rol met betrekking tot het risicobeheer. De sleutelfunctiehouder heeft hierover overleg met de klankbordgroep risicobeheer. De inhoud van de risicobeheerfunctie is vastgelegd in het sleutelfunctiehouderreglement en het IRM-beleid en is tevens samengevat in de ABTN van het pensioenfonds.

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de opzet, bestaan en werking van het risicomanagement van het pensioenfonds, bij de belangrijkste thema's rondom IRM in 2023 en –door middel van een vooruitblik– bij hetgeen het pensioenfonds in 2024 wenst te realiseren op het gebied van IRM.

Risicostrategie en het doel van risicomanagement

De bestuurlijke visie op risico's is dat het pensioenfonds het noodzakelijk acht om financiële risico's te nemen (dit betreft actuariële en beleggingsrisico's) om de financiële doelstellingen, gerelateerd aan nominale zekerheid en toeslagverlening, te realiseren. Bij de uitvoering van de pensioenregeling wordt het pensioenfonds ook geconfronteerd met niet-financiële risico's. De risico's dienen integraal gemanaged te worden.

Risicostrategie

De risicostrategie geeft invulling aan de bestuurlijke visie op risico's en betreft de invulling van het IRM. Die invulling betreft, zoals beschreven in het IRM-beleid, risicocultuur en -bewustzijn, de -governance en de risicomanagementprocessen.

Risicocultuur en -bewustzijn

Cultuur en bewustzijn betreft 'het in de genen hebben' van risicomanagement. Er is een werkwijze ingericht om met een praktische vertaling van het IRM-beleid de eerstelijns commissies bewust te houden van hun rol in de risico governance. Het bestuur bespreekt, gekoppeld aan de bestuursbesluiten, structureel risico's en de beheersing daarvan. Het bewustzijn komt onder meer tot uitdrukking in de periodieke rapportage aan de 2e lijn, de besluitvorming en de rol van risico's daarin, inclusief een onafhankelijke risico-opinie daarbij en de bestuurlijke tijd die wordt ingericht voor IRM, ondermeer in de vorm van een IRM-dag.

Risico Governance

De basis voor een effectief IRM is een heldere en passende verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De verantwoordelijkheidsverdeling op het gebied van IRM is vastgelegd in een organogram. Hieruit blijkt het onderscheid naar '1e, 2e en 3e lijn', de verantwoordelijkheid per kernproces binnen het pensioenfonds als ook de risico's die hierbij zijn geïdentificeerd. Binnen de 1e lijn draagt het bestuur de eindverantwoordelijkheid, de 2e lijn heeft een controle functie en de 3e lijn betreft de interne auditfunctie. Voor zowel financiële als niet-financiële risico's is deze verantwoordelijkheidsverdeling in het IRM-beleid nader uitgewerkt. De werking van de governance komt onder meer tot uitdrukking in de kwartaalrapportage van de sleutelfunctie risicobeheer en in de besluitvorming en de een onafhankelijke risico-opinie daarbij.

	Financiële risico's		Niet-financiële risico's			
	1. Actuariel	2. Beleggingen	3. Uitbesteding		4. Bestuurlijke processen	
Hoofdproces	1. Waardering verplichtingen (TV, premie, verzekering)	2. Beleggingsbeleid	3.1 Vermogensbeheer	3.2 Pensioenbeheer	4.1 Intern (Bestuur en compliance)	4.2 Strategisch
Risicocategorieën	1.1 Langleven 1.2 Kortleven 1.3 Arbeidsongeschiktheid	2.1 Rente 2.2 Aandelen en vastgoed 2.3 Valuta 2.4 Grondstoffen 2.5 Krediet 2.6 - (zie actuariel) 2.7 Liquiditeit 2.8 Concentratie 2.9 Operationeel 2.10 Actief beheer	3.1.1 Kw aliteit 3.1.2 Continuïteit 3.1.3 IT 3.1.4 Integriteit	3.2.1 Kw aliteit (2 categorieën) 3.2.2 Continuïteit 3.2.3 IT (4 categorieën) 3.2.4 Integriteit (6 categorieën)	4.1.1 Kw aliteit (4 categorieën) 4.1.2 Continuïteit (2 categorieën) 4.1.3 IT (3 categorieën) 4.1.4 Integriteit (8 categorieën) 4.1.5 Juridisch (4 categorieën)	4.2.1 Draagvlak 4.2.2 Afhankelijkheid 4.2.3 Beeldvorming extern 4.2.4 Verandervermogen 4.2.5 ESG
Risico eigenaar (1e lijn)	Bestuur (ondersteund door bestuursbureau en commissies)					
	BMC	BMC	BMC DUIT (IT strategie)	PC, AIC, CC DUIT (IT strategie)	DB, PC	DB, BMC (mbt ESG)
	Actuariel adviseur	Vermogensbeheerder Beleggingsadviseur ALM adviseur (ad hoc)	Vermogensbeheerder	Pensioenuitvoerder (AZL)	Bestuurssecretaris	Bestuurssecretaris
Controle functie (2e lijn)	Sleutelfunctiehouder en -vervuller risicobeheer (ondersteund door KBG)					
	Sleutelhouder, vervuller actuariel	Rapporteur financieel (Caceis)	Rapporteur financieel (Caceis)		Compliance Officer (mbt integriteit)	
Audit (3e lijn)	Sleutelfunctiehouder interne audit					
	Vervuller interne audit					
Extern	Intern toezicht (RvT) en verantwoordingsorgaan					
	Accountant en certifierend actuaris					
	Extern toezicht (DNB/AFM/AP)					

PC: pensioen- en communicatiecommissie
AIC: Aansluiting en incassocommissie
BMC: balansmanagementcommissie

CC: communicatiecommissie
DUIT: Datakwaliteit, Uitbesteding en IT
DB: dagelijks bestuur

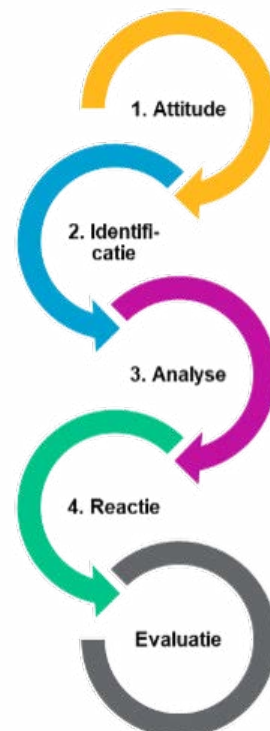
KBG: Klankbordgroep risicobeheer

Organogram 1: Kernprocessen, risicocategorieën en risicogovernance

Risicomanagementproces

Naast de inrichting van de IRM-governance geeft het bestuur invulling aan het risicomanagementproces dat kan worden weergegeven aan de hand van een aantal stappen. De eerste stap betreft het vaststellen van de attitude of risicohouding. Deze risicohouding sluit aan bij de missie, visie, strategie en doelstelling van het pensioenfonds en valt uiteen in een risicohouding voor financiële risico's en een risicohouding voor niet-financiële risico's. De tweede stap betreft risico-identificatie. Het bestuur definieert risico's als mogelijke gebeurtenissen die het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen in de weg kunnen staan. In 2023 is een volledige actualisering van de beoordeling van de niet-financiële risico's afgerond. Hiermee is een procesgerichte indeling van de risico's geactualiseerd met als doel om bij te dragen aan een optimaal inzicht in en een goede beheersing van de verschillende risico's. Deze risico-indeling komt onder meer tot uitdrukking in het organogram.

De geïdentificeerde risico's vormen vervolgens de input voor de risicoanalyse. Bij de risicoanalyse van de financiële risico's wordt gebruik gemaakt van modellen waarin risico's worden gekwantificeerd (zoals het voorgeschreven Vereist Eigen Vermogen-model). Voor wat betreft de niet-financiële risico's is de analyse uitgewerkt in een 'risico self assessment' van het bestuur waarbij voor alle geïdentificeerde risico's wordt bepaald hoe groot het risico voor het pensioenfonds wordt ingeschat, zowel in termen van kans en impact als in termen van bruto (zonder beheersing) en netto (ná beheersing).

Vanuit de risicoanalyse volgt de vierde stap in het proces: reactie. Hierin:

- wordt het ingeschatte risico afgezet tegen de risicohouding (past het risico binnen de risicohouding?);
- worden de uitkomsten van de analyse gevalideerd en geprioriteerd (zijn de inschattingen onderling consistent en wat zijn de grootste risico's?);
- worden, vanuit het gewenste beheersingsniveau, handelingsopties overwogen (verder beheersen, overdragen, vermijden of accepteren? Daar waar van toepassing betreft dit een kosten/baten afweging); en
- wordt concreet actie geformuleerd als invulling van de handelingsopties.

Om continue verbetering van het IRM-proces te bereiken is een periodieke evaluatie van de werking van het IRM als laatste stap in het proces noodzakelijk. Dit betreft enerzijds een periodieke evaluatie van de risico's. Dit gebeurt in beginsel op kwartaalbasis als onderdeel van het IRM-kwartaalrapport. En anderzijds een evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het risicobeheer. De wettelijk voorgeschreven 3-jaarlijkse eigenrisicobeoordeling (ERB) wordt hiervoor ingezet aangezien deze hetzelfde doel beoogt. In 2023 heeft geen ERB plaatsgevonden, die is wel voor 2024 gepland. Naast de verplichte ERB evalueert het bestuur jaarlijks de doelmatigheid en doeltreffendheid van het IRM als onderdeel van een 'IRM-dag'.

Monitoring en rapportage

De risicobeheerfunctie is verantwoordelijk voor het 'totaalbeeld' van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds is blootgesteld. Ter invulling van de monitoring door de risicobeheerfunctie is een proces ingericht dat leidt tot een rapportage aan het bestuur op kwartaalbasis. In deze kwartaalrapportage komt de werking van het risicomanagementproces tot uitdrukking.

Uitgangspunt voor de kwartaalrapportage zijn wijzigingen in risico's en beheersing gedurende het kwartaal. Dit is onder andere gebaseerd op de rapportages van uitbestedingspartners, het incidentenregister en de monitoring van de risico's en beheersmaatregelen vanuit de bestuurlijke commissies. Een en ander wordt beoordeeld en samengebracht in de 2e lijns kwartaalrapportage. Hiermee wordt inzicht gegeven in de wijzigingen en in de stand van de risico's waarbij gebeurtenissen worden geplaatst binnen het IRM-raamwerk van het bestuur.

Tot slot komt de werking van het proces, naast het periodieke proces van de kwartaalrapportage, ook continu tot uitdrukking bij de bestuurlijke besluitvorming. Het wegen en beoordelen van risico's vanuit de 1e lijn vindt daar expliciet plaats. Een onafhankelijke risico-opinie hierbij vanuit de sleutelfunctie risico wordt als input voor de besluitvorming meegewogen.

Terugblik: belangrijkste thema's IRM 2023

De belangrijkste thema's in 2023 op het gebied van risicobeheer betroffen de afronding van de periodieke herijking van het risk self assessment en de betrokkenheid bij het project NPS. Die betrokkenheid is vormgegeven door middel van periodieke rapportage vanuit de verschillende commissies en aanvullend ad hoc afstemming met de stuurgroep NPS. Tevens komt de betrokkenheid tot uitdrukking in de risico-opinies die gerelateerd zijn aan de nieuwe pensioenregeling zoals op het vlak van datakwaliteit (datamanagementbeleid n herzieningenbeleid) en het beschermingsrendement.

Financiële en niet-financiële risico's

De navolgende tabel geeft een globaal overzicht van de financiële en niet financiële risicocategorieën die het pensioenfonds identificeert. Hierin zijn de hoofdcategorieën weergegeven die in het risicoraamwerk van het pensioenfonds verder zijn uitgewerkt.

Financiële risico's	Tevens
Matching-/renterisico (S1)	Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Daardoor ontstaat een renterisico. Bij een rentedaling nemen de verplichtingen meer toe in waarde dan de bezittingen. Het pensioenfonds is gevoelig voor wijzigingen in de rente, doordat de rentegevoeligheid van de beleggingen en de rentegevoeligheid van de verplichtingen niet per definitie gelijk zijn. Status: Het renterisico wordt door het pensioenfonds dynamisch afgedekt. Op basis van de financiële situatie per eind 2023 bedraagt de normafdekking 70%. De afdekking wordt op maandelijkse basis gemonitord en gerapporteerd.
Marktrisico, zakelijke waarden (S2)	De waarde van aandelen fluctueert. Een pensioenfonds dat in zakelijke waarden belegt, loopt hierdoor risico. Het pensioenfonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) wijzigingen in waarde plaatsvinden. Onderdeel van de investment beliefs van het pensioenfonds is het spreiden van risico's. Door deze diversificatie wordt het marktrisico verminderd. Status: De allocatie naar de returnportefeuille bedraagt 35%. Het beleid is in overeenstemming met de risicobereidheid van de deelnemers.
Valutarisico (S3)	Valutarisico bestaat bij beleggingen in vreemde valuta. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat de verplichtingen in euro zijn. Dit risico ontstaat zowel bij directe beleggingen in vreemde valuta, als bij beleggingen in beleggingsfondsen die gewaardeerd zijn in vreemde valuta. Het pensioenfonds belegt in buitenlandse waardepapieren, waardoor het pensioenfonds gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro. Status: BPF Foodservice dekte in 2023 het valutarisico in de beleggingsportefeuille voor 100% af binnen de matchingportefeuille. Er vindt geen afdekking plaats van het valutarisico binnen de returnportefeuille.
Marktrisico, grondstoffen (S4)	Pensioenfondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Het pensioenfonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Status: Bpf Foodservice belegt niet in grondstoffen.

Financiële risico's	Tevens
Kredietrisico (S5)	Het kredietrisico toont het effect van de kredietwaardigheid van een partij waar het pensioenfonds zaken mee doet. Hoe groot het kredietrisico is, blijkt uit de zogeheten credit spread. Deze spread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, door het pensioenfonds wordt ontvangen. Een andere indicator van kredietrisico is de 'credit rating' die kredietbeoordelaars aan landen en bedrijven toekennen. Het pensioenfonds loopt het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissementen, betalingsonmacht of kredietverslechtering van tegenpartijen. Status: Alvorens investeringen gedaan worden in kredietgevoelige beleggingen wordt de belegging gecontroleerd op haar rating. Bpf Foodservice heeft voor het matchinggedeelte van de portefeuille gekozen voor een combinatie van swaps en staats(gerelateerde)obligaties van hoge kwaliteit en credits met grotendeels een 'investment grade' credit rating (BBB of hoger). Binnen de returnportefeuille wordt belegd in staatsobligaties uit opkomende landen.
Verzekeringstechnisch risico (S6)	Het pensioenfonds staat bloot aan verzekeringstechnische risico's. De belangrijkste (actuariële) risico's zijn het langlevensrisico, het kortlevensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Ook omvat dit het risico van negatief resultaat op de actuariële grondslagen waarmee de pensioenpremie en de technische voorziening worden bepaald. Bij de bepaling van de voorziening voor risico van het pensioenfonds wordt rekening gehouden met de meest recente overlevingstafel waarin ook de verwachte sterftetrend wordt meegenomen. Status: Het bestuur beoordeelt periodiek, op basis van de resultaten op overlijden en arbeidsongeschiktheid, in hoeverre er een noodzaak is tot herverzekering van de deze risico's. Op basis hiervan zijn deze risico's op dit moment niet herverzekerd. BPF Foodservice houdt rekening met de actuele sterftekansen en levensverwachting van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden door het gebruik van de overlevingstafels van het Actuarieel Genootschap. Aan de sterftekansen die ten grondslag liggen aan de overlevingstafels worden fondsspecifieke correctiefactoren toegepast. Het bestuur zal in beginsel eens per twee jaar de gebruikte overlevingstafels monitoren. De overlevingstafels en de fondsspecifieke correctiefactoren zijn naar aanleiding daarvan in 2022 aangepast.
Liquiditeitsrisico (S7)	Het liquiditeitsrisico betreft het risico voor het pensioenfonds dat er onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen en/of het verlies dat kan ontstaan doordat beleggingen niet snel verkocht kunnen worden. Status: BPF Foodservice belegt voor een klein deel in minder liquide beleggingen. Het grootste gedeelte van de beleggingsportefeuille is echter liquide. Dit geldt voor zowel de beleggingen in aandelen als vastrentende waarden. Het pensioenfonds voert periodiek een liquiditeitsanalyse uit om te bepalen welke maximale allocatie naar illiquide beleggingen verantwoord is. De huidige (beoogde) allocatie ligt ruim onder die grens. Alles overwegende is het liquiditeitsrisico van het pensioenfonds beperkt.

Financiële risico's	Tevens
Concentratierisico (S8)	Blootstelling (of exposure) van grote posities naar dezelfde risicobronnen vormen een concentratierisico. Concentratierisico bij het pensioenfonds kan optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Status: Het pensioenfonds wil het concentratierisico zo veel mogelijk beperken, maar realiseert zich dat hier grenzen aan zijn. Het voornaamste doel van de Balansmanagementcommissie is om te voorkomen dat er een te grote exposure is naar één tegenpartij. Daarnaast wordt gestreefd naar spreiding over beleggingscategorieën, regio's en sectoren. Het pensioenfonds gaat met concentratierisico om door de beleggingsportefeuille te spreiden over diverse beleggingscategorieën met elk een verschillende risicorendementsverhouding. Over spreiding in geografische gebieden en sectoren wordt door de vermogensbeheerders gerapporteerd. Tevens wordt door de vermogensbeheerders de correlatie in de portefeuille gecontroleerd en wordt bij de introductie van nieuwe beleggingstitels de invloed hiervan op het concentratierisico in ogenschouw genomen. Tot slot rapporteren de vermogensbeheerders over de grootste belangen in de portefeuille. De Balansmanagementcommissie monitort de rapportages en grijpt indien nodig in.
Operationeel risico (S9)	Pensioenfondsen lopen bij de uitvoering van hun activiteiten operationeel risico. Operationeel risico kan ontstaan als gevolg van gebeurtenissen zoals falende IT-systemen, of naar aanleiding van externe gebeurtenissen zoals natuurrampen. Dit risico komt tot uitdrukking als onderdeel van de niet-financiële risico's.
Beheerrisico beleggingen (S10)	Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Volgens het standaardmodel dient in beginsel alleen een buffer voor actief beheer risico gecijferd te worden voor aandelen indien de tracking error van de aandelenbeleggingen groter is dan 1%. De tracking error meet in hoeverre de aandelenmanager zich actief positioneert ten opzichte van de gekozen benchmark. Status: Het in aandelen belegd vermogen van BPF Foodservice wordt belegd in passief beheerde aandelenfondsen waarvan de tracking error ten opzichte van de managerbenchmark laag is..

Niet-financiële risico's	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
Vermogensbeheerproces – Kwaliteit – Continuïteit – IT – Integriteit	– Voor de uitbestede processen geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in overeenkomst en SLA. De afspraken bevatten ook de eisen op het gebied van IT en integriteit zoals in beleid van het pensioenfonds zijn vastgelegd. – De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen – Periodieke performance-, risico- en incidentenrapportages stellen het pensioenfonds in staat om te monitoren en evalueren – Het pensioenfonds vraagt zekerheid van uitbestedingspartijen in de vorm van ISAE- en gelijkwaardige rapportages

Niet-financiële risico's	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
Pensioenbeheerproces – Kwaliteit – Continuïteit – IT – Integriteit ¹⁾	– Voor de uitbestede processen geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in overeenkomst en SLA. De afspraken bevatten ook de eisen op het gebied van IT en integriteit zoals in beleid van het pensioenfonds zijn vastgelegd. – De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen – Periodieke performance-, risico- en incidentenrapportages stellen het pensioenfonds in staat om te monitoren en evalueren – Het pensioenfonds vraagt zekerheid van uitbestedingspartijen in de vorm van ISAE- en gelijkwaardige rapportages
Interne processen – Kwaliteit en continuïteit bestuur en bestuursondersteuning – IT – Integriteit¹⁾ – Juridisch	– Voor de uitbestede processen (bestuursondersteuning) geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in overeenkomst en SLA. De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen. Eisen op het gebied van deskundigheid, IT en integriteit zijn vastgelegd in plannen en in beleid dat periodiek wordt geëvalueerd.
Strategisch – Draagvlak – Afhankelijkheid – Verandervermogen – Beeldvorming – ESG	– Stakeholdermanagement vanuit het bestuur, dat door diverse adviseurs wordt ondersteund – Communicatiebeleid – De inrichting (en pariteit) van het bestuur

1) Onder integriteit valt ook de beheersing van het frauderisico en naleving wet- en regelgeving

Vooruitblik 2024

De Wet Toekomst Pensioenen

Met het bestuur op volle sterkte en de governance op orde, verwacht het bestuur dat in 2024 wederom de grootste uitdaging zal liggen in het realiseren van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling voor de sector.

Nadat in 2023 en begin 2024 de nadruk heeft gelegen op het ondersteunen van de sociale partners bij het opstellen van het transitieplan, zal daarna gewerkt worden aan de opdrachtaanvaarding en een besluit over het verzoek tot invaren dat sociale partners hebben gedaan. Het bestuur streeft er naar het implementatieplan, inclusief het communicatieplan, in het najaar bij DNB aan te bieden. Tegelijkertijd wordt er met de uitvoeringsorganisaties, zoals de pensioenadministrateur en vermogensbeheerders, reeds gesproken over het inrichten van processen en systemen aan hun kant, zodat deze tijdig gereed zijn.

Strategie

Het bestuur zal in de zomer van 2024 een onderzoek doen naar een nieuwe missie, visie, doelen en strategie van het fonds voor in de periode na de transitie. Daarbij zal het bestuur vanuit inhoudelijk perspectief maar ook vanuit draagvlak de dialoog met sociale partners aangaan.

IRM 2024

De belangrijkste onderwerpen uit het IRM-jaarplan 2024 betreffen de vervolgstappen die worden gezet in het NPS-traject (waaronder concreet de risicoanalyses als onderdeel van het implementatieplan en de tussentijdse eigenrisicobeoordeling in het kader van de Wtp), analyse van de status van ESG versus de 'DNB klimaatgids' en voortzetting van de rol van de klankbordgroep risicobeheer en wisselwerking van de drie sleutelfuncties binnen het pensioenfonds.

Transitieplan

In maart 2024 hebben sociale partners het transitieplan aan BPF Foodservice gestuurd. Het bestuur heeft hierop het transitieplan op de website www.bpffoodservice.nl beschikbaar gesteld voor de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner en pensioengerechtigde.

IT-transitie van AZL

Gezien de huidige status en de overgangsdatum van BPF Foodservice op 1 januari 2026, heeft de commissie DUIT begin 2024 kunnen afleiden dat het pensioenfonds de IT-transitie moet blijven waarnemen. In de komende periode zal de commissie DUIT met de Transitie-manager van AZL nauw contact hebben over mogelijke vertragingen in de planning bij AZL en het bijstellen van de risico-inschatting op de planning voor BPF Foodservice.

ESG

Om invulling te geven aan ESG beleid is door de Balansmanagementcommissie een zoektocht gestart naar een nieuwe ESG aandelenmanager. In 2024 heeft het bestuur besloten van SSgA over te stappen naar een aandelenfonds van LGIM (ontwikkelde markten) en Amundi (opkomende markten), beide met meer ESG-kenmerken. Het besluit geeft op dit moment nog geen aanleiding tot bijstelling van de risico's. Het verantwoordingsorgaan is tijdig betrokken bij dit traject.

Custodian

Op 1 april 2024 is afscheid genomen van Caceis, als custodian en per die datum is Northern Trust aangesteld. De wijziging is bij DNB gemeld.

Wetgeving

- Op 1 januari 2024 is de Code Pensioenfondsen 2024 in werking getreden. Het pensioenfonds dient in 2024 aan de wijzigingen te voldoen en hierover in het jaarverslag over 2024 te rapporteren.

- Op 17 januari 2023 is de Verordening betreffende de digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector, (ook wel ‘Digital Operational Resilience Act’, of DORA) van kracht geworden. In 2024 treft het pensioenfonds: voorbereidingen om aan DORA te kunnen voldoen op 17 januari 2025.
- Op 1 januari 2024 is de Geschillen Instantie Pensioenfondsen gestart. Geschillen kunnen ter bemiddeling of beslechting bij GIP worden voorgelegd. Hierover zal in jaarverslag over verslagjaar 2024 worden gerapporteerd.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Utrecht op 13 juni 2024

Het bestuur

Nico Passchier
(werknemersvoorzitter)

Gijs Flameling
(werkgeversvoorzitter)

Iris Blankers

Bert Kok

Ivo Krikke

René van den Broek

Marcel Meems

Jessica Matelski

Gert-Jan Seffinga (aspirant lid)

Jaarrekening

Balans per 31 december

De bedragen in de jaarrekening zijn afgerond op duizend euro tenzij anders aangegeven en deze balans is opgesteld na resultaatbestemming.

Activa	2023	2022
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Vastgoed	101.155	90.499
Zakelijke waarden	442.591	425.060
Vastrentende waarden	1.218.274	1.032.352
	1.762.020	1.547.911
Vorderingen en overlopende activa [2]	4.503	3.706
Liquide middelen [3]	5.249	5.171
Totaal activa	1.771.772	1.556.788

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2023	2022
Reserves [4]		
Vrije reserve	51.266	-4.314
Reserve solvabiliteitsrisico's	204.997	230.890
Premie-/toeslagreserve	3.974	2.835
	260.237	229.411
Technische voorzieningen [5]		
Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.510.508	1.326.407
Kortlopende schulden en overlopende passiva [6]	1.027	970
Totaal passiva	1.771.772	1.556.788

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

	2023	2022
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds [7]		
Directe beleggingsopbrengsten	11.966	9.957
Indirecte beleggingsopbrengsten	134.390	-544.345
Kosten van vermogensbeheer	-1.464	-1.443
	144.892	-535.831
Bijdragen van werkgevers en werknemers [8]	95.508	85.465
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten [9]	4.235	953
Pensioenuitkeringen [10]	-23.678	-21.174
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening [11]		
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	-61.845	-88.547
Toevoeging in verband met kosten	-1.577	-2.265
Overgenomen pensioenverplichtingen	-12.002	-10.336
Benodigde interesttoevoeging (1 jaars-rente)	-44.311	8.964
Uitkeringen	23.774	21.310
Overgedragen pensioenverplichtingen	6.634	9.206
Vrijgevallen voor kosten	666	597
Resultaat op kanssystemen	7.331	4.014
Wijziging rentetermijnstructuur	-36.394	701.763
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	-39.145
Toeslagverlening	-63.219	-151.701
Incidentele mutaties voorziening	-259	0
Correcties en overige mutaties	-2.899	-4.889
	-184.101	448.971
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [12]	-6.017	-5.558
Overige baten en lasten [13]	-13	108
Saldo van baten en lasten	30.826	-27.066

[.] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2023	2022
Bestemming van het saldo		
Vrije reserve	55.580	-2.419
Premie-/toeslagreserve	1.139	2.835
Reserve solvabiliteitsrisico's	-25.893	-27.482
	30.826	-27.066

Kasstroomoverzicht

	2023	2022
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	95.502	85.731
Overgenomen pensioenverplichtingen	10.435	10.179
Overige	8	8
	105.945	95.918
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-23.656	-21.157
Overgedragen pensioenverplichtingen	-6.250	-9.193
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-6.108	-5.785
Overige	0	-27
	-36.014	-36.162
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	11.966	9.958
Verkopen en aflossingen beleggingen	106.389	153.694
Overige	0	637
	118.355	164.289
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-186.108	-222.870
Kosten van vermogensbeheer	-1.471	-1.293
Overige	-629	0
	-188.208	-224.163
Mutatie geldmiddelen	78	-118
Saldo geldmiddelen 1 januari	5.171	5.289
Saldo geldmiddelen 31 december	5.249	5.171

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het fonds heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen, werknemers en gewezen werknemers in de foodservice en groothandel in levensmiddelen, alsmede de na te laten betrekkingen van de werknemers en de overige belanghebbenden, te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.

Statutair is Bpf Foodservice gevestigd in Heerlen. Voor de feitelijke vestigingsplaats en de contactgegevens wordt verwezen naar pagina 1 van dit jaarverslag. Bpf Foodservice is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41151419.

De jaarrekening is opgesteld per 31 december 2023.

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

De jaarrekening 2023 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW, met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Waardering

Algemene grondslagen

Overige activa en passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden overige activa en passiva gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). Voor vorderingen wordt rekening gehouden met een aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Stelselwijzigingen

In 2023 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2023 zijn er geen schattingswijzigingen geweest.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld en indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen.

Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend naar Euro tegen de ultimo jaar geldende koersen. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in buitenlandse valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Aandelen, aandelen vastgoedmaatschappijen en overige beleggingen

De ter beurse genoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurse genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Obligaties en obligatiefondsen

De obligaties zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurse genoteerde vastrentende fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijn de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Leningen op schuldbekentenis

De leningen op schuldbekentenis zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde. Onder actuele waarde (marktwaarde) wordt in dit verband verstaan de contante waarde van de toekomstige kasstromen op basis van het effectieve rendement ultimo het verslagjaar van overeenkomstige leningen, rekening houdend met de mogelijkheid van vervroegde aflossing.

Derivaten

De derivaten zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingsmodellen. Er wordt gebruik gemaakt van algemeen gangbare waarderingsmodellen.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers (marktwaarde). Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Vorderingen en schulden inzake beleggingen

Er is voor gekozen om de vorderingen en schulden inzake beleggingen in de balans op te nemen onder de vorderingen en schulden en niet onder de beleggingen.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het fonds worden aangehouden.

Vrije reserve

Alle middelen worden, voor zover niet benodigd voor de volstorting van de reserve solvabiliteitsrisico's, de premietoelagreserve en de reserve premie-egalisatie prepensioenen, toegevoegd c.q. onttrokken aan de vrije reserve.

Premietoelagreserve

De premietoelagreserve is per 31 december 2015 gevormd. Per 31 december 2015 is de toelagenreserve (die onderdeel uitmaakt van de Vrije reserve) overgedragen aan de premietoelagreserve. De premietoelagreserve kan aangewend worden om de feitelijke premie aan te vullen indien en voor zover de feitelijke premie in enig jaar lager is dan de gedempte kostendekkende premie. Daarnaast kan uit deze reserve een aanvullende toelag verleend worden aan de actieve deelnemers. Dit is echter alleen mogelijk als de reserve naar verwachting niet nodig is om in toekomstige jaren een premietekort op te vangen.

Bovendien is bij aanvullende toelagverlening vanuit de premietoelagreserve de wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstbestendig indexeren van toepassing. De premietoelagreserve wordt vanaf 2016 gevoed door het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie. Tevens wordt intrest aan deze reserve toegevoegd op basis van het behaalde beleggingsrendement. Als het fonds vanwege de financiële positie een korting moet doorvoeren, dan wordt deze reserve gebruikt om de korting te voorkomen (voor zover mogelijk). De premietoelagreserve wordt buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van de dekkingsgraad.

Reserve solvabiliteitsrisico's

De reserve solvabiliteitsrisico's dient als buffer om een terugval in de waarde van de beleggingen te kunnen opvangen. Deze reserve is gelijk aan het vereist eigen vermogen zoals jaarlijks bepaald in de solvabiliteitstoets.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

De voorziening is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

- Intrest: Rentetermijnstructuur ultimo 2023 zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.
- Rentetoevoeging: Onder het FTK is de rentetoevoeging gelijk aan de 1-jaars rente. Op basis van de DNB rentetermijnstructuur primo 2023 is deze rente gelijk aan 3,264% (2022: -0,486%).
- Sterfte: Prognosetafel AG2022 (startjaar 2024) met fondsspecifieke ervaringssterfte voor zowel mannen als vrouwen.
- Gehuwdheid: Bij de vaststelling van de voorziening voor het latente partnerpensioen van de niet-gepensioneerden wordt uitgegaan van het onbepaalde partnersysteem met leeftijdsafhankelijke partnerfrequenties tot de pensioendatum. Bij het partnerpensioen dat is uitgeruild of opgebouwd wordt daarbij tevens rekening gehouden met de uitruilmogelijkheid op pensioenleeftijd (met uitzondering van het partnerpensioen ten behoeve van ex-partners). Bij de vaststelling van de voorziening voor het latente partnerpensioen van de gepensioneerden wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem.
- Uitkeringen: De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld. Leeftijden: Leeftijden worden in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
- Leeftijdsverschil: Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
- Kosten: In de voorziening pensioenverplichtingen is een kostenvoorziening begrepen van 2,8% van de netto voorziening (2022: 2,8%).
- Schadereserve: Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt in de waardering van de schadereserve rekening gehouden met een onvoorwaardelijke toekomstige stijging van de pensioengrondslag van 2,3% per jaar.

Resultaatbepaling

Algemeen

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst verminderd met de kosten; bij de aandelen wordt hieronder verstaan het bruto-dividend verminderd met de kosten. De intresten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen vastgoedmaatschappijen, aandelen, obligaties, leningen op schuldbekentenissen en hypotheek;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Premiebijdragen (van werknemers en werkgevers)

Onder premiebijdragen van werknemers en werkgevers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoerings- en administratiekosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoerings- en administratiekosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de bestuurders van het fonds en de aangesloten werkgevers.

Transacties met bestuurders

De leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan ontvangen vacatievergoedingen, verblijfkosten en reiskostenvergoedingen. Er zijn geen leningen verstrekt aan noch zijn er vorderingen op bestuurders. Er hebben geen overige transacties plaatsgevonden met bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Tussen het fonds en cao-partijen is een uitvoeringsreglement gesloten waarin afspraken zijn vastgelegd ten aanzien van de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling.

Toelichting op de balans per 31 december

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2022	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen (af)lossingen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2023
Vastgoed						
Vastgoed	90.499	15.148	0	0	-4.492	101.155
Zakelijke waarden						
Aandelen	425.060	0	-54.585	3.506	68.610	442.591
Vastrentende waarden						
Obligaties	1.032.352	170.961	-51.805	1.289	65.477	1.218.274
Totaal beleggingen voor risico fonds	1.547.911	186.109	-106.390	4.795	129.595	1.762.020
Beleggingen aan activa-zijde balans	1.547.911					1.762.020

Er wordt niet belegd in de aangesloten ondernemingen.

Aansluiting beleggingen ten behoeve van de risicoparagraaf:

Categorie	Stand ultimo 2023	Liquide middelen	Overlopende intrest	Te vorderen dividend (belasting)	Overlopende aan- en verkoopen beleggingen	Toepassen Look Through	Stand ultimo 2023 conform risico- paragraaf
Vastgoed	101.155	0	0	0	0	0	101.155
Zakelijke waarden	442.591	0	0	2.172	0	0	444.763
Vastrentende waarden	1.218.274	0	0	0	0	0	1.218.274
	1.762.020	0	0	2.172	0	0	1.764.192
Liquide middelen	0	242	0	0	0	0	242
	1.762.020	242	0	2.172	0	0	1.764.434

Methodiek bepaling marktwaarde

Level 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Level 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Level 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Level 4: Andere geschikte methode (de beleggingen die middels een andere geschikte methode worden gewaardeerd zijn de participaties in het Hypothekenfonds en de vastgoedfondsen die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze beleggingen wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers).

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2023
Vastgoed	0	0	0	101.155	101.155
Aandelen	442.591	0	0	0	442.591
Vastrentende waarden	1.009.378	0	0	208.896	1.218.274
Liquide middelen	242	0	0	0	242
Totaal belegd vermogen	1.452.211	0	0	310.051	1.762.262

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2022
Vastgoed	0	0	0	90.499	90.499
Aandelen	425.060	0	0	90.499	515.559
Vastrentende waarden	828.001	0	0	204.351	1.032.352
Liquide middelen	561	0	0	0	561
Totaal belegd vermogen	1.253.622	0	0	294.850	1.548.472

	2023	2022
[2] Vorderingen en overlopende activa		
Premies	1.590	1.598
Lopende intrest en dividend:		
– Liquide middelen	126	0
Terugvorderbare dividendbelasting	2.172	1.544
Beleggingen:		
– Te vorderen beheervergoedingen	571	519
Overige vorderingen	44	45
Totaal vorderingen en overlopende activa	4.503	3.706
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar. Ultimo 2023 bedraagt de voorziening dubieuze debiteuren 359.		
[3] Liquide middelen		
ING Bank N.V.	5.008	4.610
Cash beleggingen	241	561
Totaal liquide middelen	5.249	5.171
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Bij ING Bank N.V. heeft het fonds een kredietfaciliteit van € 1,0 miljoen ter beschikking. In 2023 heeft het fonds hiervan geen gebruik gemaakt.		

Passiva	2023		2022	
[4] Reserves				
Vrije reserve				
Stand per 1 januari	-4.314		-1.895	
Saldobestemming boekjaar	55.580		-2.419	
Stand per 31 december	51.266		-4.314	
Premietoelagreserve				
Stand per 1 januari	2.835		0	
Saldobestemming boekjaar	1.139		2.835	
Stand per 31 december	3.974		2.835	
Reserve solvabiliteitsrisico's				
Stand per 1 januari	230.890		258.372	
Saldobestemming boekjaar	-25.893		-27.482	
Stand per 31 december	204.997		230.890	
Totaal eigen vermogen	260.237		229.411	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	66.501	104,4%	60.571	104,6%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	204.997	113,6%	230.890	117,4%
Pensioenvermogen	1.770.745		1.552.983	
Totale technische voorzieningen	1.510.508		1.326.407	
De dekkingsgraad is		117,0%		117,1%
De beleidsdekkingsgraad is		121,3%		119,3%
De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen (minus de Premietoelagreserve) gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening.				
[5] Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening				
De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is als volgt opgebouwd:				
- Actieve deelnemers	659.661		575.647	
- Gewezen deelnemers	518.000		454.506	
- Pensioengerechtigden	323.146		284.889	
- Voorziening langdurig zieken	9.701		11.365	
Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.510.508		1.326.407	

Technische voorzieningen**Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening**

	2023	2022
Stand per 1 januari	1.326.407	1.775.378
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	61.845	88.547
Toevoeging in verband met kosten	1.577	2.265
Overgenomen pensioenverplichtingen	12.002	10.336
Benodigde intresttoevoeging (1 jaars-rente)	44.311	-8.964
Uitkeringen	-23.774	-21.310
Overgedragen pensioenverplichtingen	-6.634	-9.206
Vrijgevallen voor kosten	-666	-597
Resultaat op kanssystemen	-7.331	-4.014
Wijziging rentetermijnstructuur	36.394	-701.763
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	39.145
Toeslagverlening	63.219	151.701
Incidentele mutaties voorziening	259	0
Correcties en overige mutaties	2.899	4.889

Stand per 31 december**1.510.508****1.326.407****Kortlopende schulden en overlopende passiva**

Accountantskosten	37	32
Actuariskosten	83	87
Loonheffing en sociale premies	463	438
Verschuldigde beheerfee	178	133
Vooruitontvangen waardeoverdrachten	0	50
Vooruitontvangen bedragen	76	74
Terugontvangen uitkeringen	12	16
Overige	178	140

1.027**970**

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

BPF Foodservice heeft meerjarige overeenkomsten afgesloten met AZL inzake de pensioen- en deelnemersadministratie en de financiële administratie, en met Caceis inzake de beleggingsadministratie en rol als custodian. Deze overeenkomsten hebben een looptijd korter dan 5 jaar. De kosten hiervoor waren in lijn met voorgaande jaren.

Gebeurtenissen na balansdatum

De Wet Toekomst Pensioenen

Met het bestuur op volle sterkte en de governance op orde, verwacht het bestuur dat in 2024 wederom de grootste uitdaging zal liggen in het realiseren van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling voor de sector. Nadat begin 2024 de nadruk heeft gelegen op het ondersteunen van de sociale partners bij het opstellen van het transitieplan, zal daarna gewerkt worden aan de opdrachtaanvaarding en een besluit over het verzoek tot invaren dat sociale partners hebben gedaan. Het bestuur streeft er naar het implementatieplan, inclusief het communicatieplan, in het najaar bij DNB aan te bieden. Tegelijkertijd wordt er met de uitvoeringsorganisaties, zoals de pensioenadministrateur en vermogensbeheerders, reeds gesproken over het inrichten van processen en systemen aan hun kant, zodat deze tijdig gereed zijn.

Strategie

Het bestuur zal in de zomer van 2024 een onderzoek doen naar een nieuwe missie, visie, doelen en strategie van het fonds voor de periode na de transitie. Daarbij zal het bestuur vanuit inhoudelijk perspectief maar ook vanuit draagvlak de dialoog met sociale partners aangaan.

IRM 2024

De belangrijkste onderwerpen uit het IRM-jaarplan 2024 betreffen de vervolgstappen die worden gezet in het traject naar de nieuwe pensioenregeling (waaronder concreet de risicoanalyses als onderdeel van het implementatieplan en de tussentijdse eigenrisicobeoordeling in het kader van de Wtp), analyse van de status van ESG versus de 'DNB klimaatgids' en voortzetting van de rol van de klankbordgroep risicobeheer en wisselwerking van de drie sleutelfuncties binnen het pensioenfonds.

Transitieplan

In maart 2024 hebben sociale partners het transitieplan aan BPF Foodservice gestuurd. Het bestuur heeft hierop het transitieplan op de website www.bpffoodservice.nl beschikbaar gesteld voor de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner en pensioengerechtigde. In de eerste helft van 2024 zal het bestuur zich buigen over het verzoek tot invaren, de opdrachtaanvaarding en het implementatieplan.

IT-transitie van AZL

Gezien de huidige status en de overgangsdatum van BPF Foodservice op 1 januari 2026, heeft de commissie DUIT begin 2024 kunnen afleiden dat het pensioenfonds de IT-transitie onder controle heeft. In de komende periode zal de commissie DUIT met de Transitie manager van AZL nauw contact hebben over mogelijke vertragingen in de planning bij AZL en het bijstellen van de risico-inschatting op de planning voor BPF Foodservice.

ESG

Om invulling te geven aan ESG beleid is door de Balansmanagementcommissie een zoektocht gestart naar een nieuwe ESG aandelenmanager. De Balansmanagementcommissie is in dit selectieproces bijgestaan door bfinance wat na meerdere weegmomenten heeft geresulteerd in een beauty parade, waarna er twee partijen overbleven. In 2024 heeft het bestuur besloten van SSgA over te stappen naar een aandelenfonds van LGIM (ontwikkelde markten) en Amundi (opkomende markten). Het besluit geeft op dit moment nog geen aanleiding tot bijstelling van de risico's. Het verantwoordingsorgaan is tijdig betrokken bij dit traject.

Custodian

Op 1 april 2024 is afscheid genomen van Caceis, als custodian en per die datum is Northern Trust aangesteld. De wijziging is bij DNB gemeld.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De leden van het bestuur, de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan van Bpf Foodservice hebben in 2023 vacatievergoedingen, verblijfkosten en reiskostenvergoedingen ontvangen. In totaliteit bedroegen deze bezoldigingen € 506.000 (2022: € 474.000). Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten) bedroegen in 2023 € 71.000 (2022: € 226.000).

Betaalde vergoedingen bestuur, RvT en/of VO	2023	2022
Bestuursvergoedingen	416	377
Vergoedingen RvT	60	58
Vergoedingen Verantwoordingsorgaan	30	39
Totaal	506	474

Personeel

Gedurende het boekjaar 2023 had Bpf Foodservice een personeelslid in dienst.

Baten en lasten	2023	2022
[7] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen		
Directe beleggingsopbrengsten		
Vastgoed	3.544	2.319
Zakelijke waarden	0	0
Vastrentende waarden	4.857	4.351
Beheervergoedingen institutionele fondsen	3.065	3.341
Subtotaal	11.466	10.011
Liquide middelen	450	-91
Bijdragen van werkgevers en werknemers	54	38
Waardeoverdrachten	0	0
Overige	-4	-1
Totaal directe beleggingsopbrengsten	11.966	9.957

	2023	2022
Indirecte beleggingsopbrengsten		
Gerealiseerde resultaten		
– Vastgoed	0	0
– Zakelijke waarden	3.506	-10.251
– Vastrentende waarden	1.289	-8.642
– Derivaten	0	0
– Overige valutaresultaten	0	0
	4.795	-18.893
Ongerealiseerde resultaten		
– -Vastgoed	-4.492	-1.079
– -Zakelijke waarden	68.610	-66.659
– -Vastrentende waarden	65.477	-457.714
– -Derivaten	0	0
– -Overige valutaresultaten	0	0
	129.595	-525.452
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	134.390	-544.345
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-1.006	-1.056
Kosten advisering	-238	-194
Transactiekosten	-5	-1
Bankkosten	-1	-1
Beleggingsadministratie	-214	-191
Bewaarloon effecten	0	0
Teruggaaf BTW	0	0
Totaal kosten vermogensbeheer	-1.464	-1.443
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen	144.892	-535.831
[8] Bijdragen van werkgevers en werknemers		
Diverse pensioenregelingen werkgever	63.355	56.385
Diverse pensioenregelingen werknemer	31.678	28.192
Bijdragen met betrekking tot eerdere boekjaren	475	887
Inkoopsommen	0	1
	95.508	85.465

	2023	2022
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers, bedragen in totaliteit 26,9% (2022: 25,7%) van de pensioengrondslag. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
Kostendekkende premie o.b.v. nFTK	79.809	109.033
Gedempte kostendekkende premie	92.145	75.567
Feitelijke premie	95.033	84.577
Interne kostendekkende premie	94.198	81.313
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– diverse pensioenregelingen werkgever	63.355	56.385
– diverse pensioenregelingen werknemer	31.678	28.192
	95.033	84.577
De kostendekkende premie o.b.v. (n)FTK is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	63.422	90.812
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	4.962
– benodigde solvabiliteitsopslag	11.036	13.259
	79.809	109.033
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	73.930	61.611
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	8.994
– benodigde solvabiliteitsopslag	12.864	4.962
	92.145	75.567
De interne kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	85.021	70.761
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	4.962
– benodigde solvabiliteitsopslag	3.826	5.590
	94.198	81.313
De interne kostendekkende premie inclusief premiedekkingsgraadeis is als volgt samengesteld:		
– actuariael benodigd	85.021	70.761
– in premie begrepen bedrag voor kosten	5.351	4.962
– benodigde solvabiliteitsopslag	3.826	5.590
– premie dekkingsgraadeis	0	0
	94.198	81.313

De toetspremie, de premie waaraan de feitelijke premie wordt getoetst, is gelijk aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie en is voor 2023 daarmee gelijk aan 94.198. De feitelijke premie van 95.508 is hoger dan de toetspremie.

[9] Saldo van overdrachten van rechten

Overgenomen pensioenverplichtingen
Overgedragen pensioenverplichtingen

	2023	2022
	10.435	10.179
	-6.200	-9.226
	4.235	953
[10] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen en prepensioen	-18.360	-16.319
Partnerpensioen	-4.362	-3.749
Wezenpensioen	-110	-87
Afkoopsommen	-846	-1.019
	-23.678	-21.174
[11] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening		
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	-61.845	-88.547
Toevoeging in verband met kosten	-1.577	-2.265
Overgenomen pensioenverplichtingen	-12.002	-10.336
Benodigde intresttoevoeging (1 jaars-rente)	-44.311	8.964
Uitkeringen	23.774	21.310
Overgedragen pensioenverplichtingen	6.634	9.206
Vrijgevallen voor kosten	666	597
Resultaat op kanssystemen	7.331	4.014
Wijziging rentetermijnstructuur	-36.394	701.763
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	-39.145
Inkoop Flexioenregeling	0	0
Toeslagverlening	-63.219	-151.701
Incidentele mutaties voorziening	-259	0
Correcties en overige mutaties	-2.899	-4.889
	-184.101	448.971

	2023	2022
[12] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie	-3.328	-3.294 ¹⁾
Bestuursondersteuning	-824	-709 ¹⁾
Accountant (controle jaarrekening)	-68	-63
Accountant (andere controle diensten)	-2	-2
Adviserend actuaris	-132	-228 ¹⁾
Certificerend actuaris	-32	-29
Kosten De Nederlandsche Bank	-133	-96
Kosten AFM	-23	-16
Bijdrage Code Pensioenfondsen en Ombudsman Pensioenen	-3	-3
Contributie Pensioenfederatie	-30	-30
Bezoldiging bestuursleden	-416	-377
Bezoldiging Verantwoordingsorgaan	-30	-39
Bezoldiging Raad van Toezicht	-60	-58
Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten)	-71	-50
Vergaderkosten	-32	-29
Salariskosten	-116	-111
Kosten NPS/Wtp	-480	-264 ¹⁾
Overige kosten	-237	-160 ¹⁾
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-6.017	-5.558
De Kosten NPS/Wtp bestaan uit de volgende kostencomponenten:		
Bezoldiging leden stuurgroep	23	17
NPS-toelsag VO-leden	5	0
ALM-studie NPS	46	0
Bestuursondersteuning stuurgroep	18	15
Externe projectkosten	262	151
Projectkosten AZL	126	75
Communicatiekosten	0	2
Risicopreferentieonderzoek	0	21
	480	281
[13] Overige baten en lasten		
Communicatiekosten	0	2
Risicopreferentieonderzoek	0	21
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren regulier	-54	88
Diversen	41	20
Totaal overige baten en lasten	-13	108
Saldo van baten en lasten	30.826	-27.066

De vergelijkende cijfers zijn vanwege vergelijkingsdoeleinden betreffende het apart zichtbaar maken van de Kosten NPS/Wtp aangepast.

	2023	2022
Actuariële analyse van het saldo		
Beleggingsopbrengsten	64.187	142.713
Bijdragen	24.951	-12.100
Waardeoverdrachten	-1.133	-177
Uitkeringen	96	136
Kanssystemen	7.331	4.014
Voorwaardelijke toeslagen	-63.219	-151.701
Wijziging grondslagen	0	-6.962
Kosten	1.309	904
Andere oorzaken	-2.696	-3.895
	30.826	-27.068

Risicoparagraaf

(in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2023 van 113,6% en ultimo 2022 van 117,4%. Hierbij dient opgemerkt te worden dat ten opzichte van vorig boekjaar de procentuele buffer van de afzonderlijke risicomponenten anders wordt getoond. De veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, aandelen- en vastgoedrisico en kredietrisico wordt vanaf dit boekjaar bij deze afzonderlijke risico's meegenomen. Daarnaast wordt rekening gehouden met het gegeven dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie). Vorig boekjaar werden deze effecten gezamenlijk onder het diversificatie-effect verantwoord. Door deze aangepaste rubricering te hanteren wordt de relatieve bijdrage van de afzonderlijke risicomponenten aan de totale vereiste dekkingsgraad zuiverder en beter inzichtelijk.

	2023		2022	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	50.741	2,0	85.951	3,9
Zakelijke waarden risico (S2)	126.713	4,9	128.576	5,8
Valutarisico (S3)	80.024	3,1	80.270	3,6
Grondstoffenrisico (S4)		0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	44.639	1,7	49.580	2,2
Verzekeringstechnisch risico (S6)	48.830	1,9	43.177	1,9
Diversificatie-effect	-145.950		-156.664	
Vereist eigen vermogen	204.997	13,6	230.890	17,4
Aanwezige dekkingsgraad		117,0%		117,1%
Beleidsdekkingsgraad		121,3%		119,3%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,4%		104,6%
Vereiste dekkingsgraad (strategische verdeling)		113,6%		117,4%
Vereiste dekkingsgraad (feitelijke verdeling)		114,0%		116,5%

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. In de berekening van de beleidsdekkingsgraad is rekening gehouden met de aangepaste definitie van de becijfering van de dekkingsgraad. Zoals aangegeven dient de dekkingsgraad becijferd te worden door rekening te houden met het totale vermogen en de totale technische voorziening. In boekjaar 2022 was de beleidsdekkingsgraad van 119,3% leidend. De beleidsdekkingsgraad van 2023 bedraagt 121,3%.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor de beleggingen dan voor de looptijd van de pensioenverplichtingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 21,88

Duratie van de pensioenverplichtingen 22,77

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

Het renterisico wordt bepaald aan de hand van een tweetal voorgeschreven rentescenario's, één daling één stijging. De DNB rentetermijnstructuur wordt per looptijd vermenigvuldigd met hetzij een factor voor rentestijging dan wel factor voor rentedaling. Aan de hand van die renteschokken worden waardeveranderingen bepaald voor verplichtingen en matching portefeuille (activa). Waarde bepaling voor de verplichtingen is gebaseerd op DNB rentetermijnstructuur en voor matching portefeuille op de dagelijkse rentetermijnstructuur.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën van markten en beleggingen. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen categorieën getoond:

	2023						2022					
	Excl.			Incl.			Excl.			Incl.		
	Derivaten		Derivaten		Derivaten		Derivaten		Derivaten		Derivaten	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Verdeling zakelijke waarden per categorie:												
Ontwikkelde markten (Mature markets)	377.277	87,6%	0	0,0%	377.277	87,6%	357.256	86,7%	0	0,0%	357.256	86,7%
Opkomende markten (Emerging markets)	53.201	12,4%	0	0,0%	53.201	12,4%	54.753	13,3%	0	0,0%	54.753	13,3%
Totaal zakelijke waarden	430.478	100,0%	0	0,0%	430.478	100,0%	412.009	100,0%	0	100,0%	412.009	100,0%

Valutarisico

Beleid valuta-afdekking

Bpf Foodservice dekt 100% van het valutarisico af binnen de matchingportefeuille. Binnen de returnportefeuille wordt het valutarisico niet afgedekt.

De pensioenverplichtingen luiden in euro's, de mogelijke risico's als gevolg van valutakoersontwikkelingen komen daarom alleen bij de beleggingen tot uitdrukking. Zonder afdekking van het valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta van 20%. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario.

	2023				2022			
	Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking		Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Zakelijke waarden naar valuta								
Euro	33.615	7,8	143.279	33,2	33.071	8,0	165.452	39,9
Amerikaanse dollar	257.970	59,9	162.330	37,6	238.154	57,8	126.127	30,4
Australische dollar	7.425	1,7	7.354	1,7	7.939	1,9	7.980	1,9
Canadese dollar	12.556	2,9	12.972	3,0	12.594	3,1	13.019	3,1
Britse pound sterling	14.396	3,3	6.527	1,5	15.101	3,7	-2.306	-0,6
Hongkongse dollar	12.085	2,8	12.085	2,8	15.609	3,8	15.609	3,8
Japanse yen	50.619	11,8	22.166	5,1	22.676	5,5	22.648	5,5
Singaporese dollar	1.140	0,3	1.140	0,3	1.317	0,3	1.317	0,3
Zwitserse franc	10.518	2,4	10.575	2,4	10.770	2,6	10.668	2,6
Zweedse kroon	3.235	0,8	-2.054	-0,5	3.494	0,8	2.879	0,7
Deense kroon	3.402	0,8	3.402	0,8	3.191	0,8	3.191	0,8
Noorse kroon	690	0,2	838	0,2	867	0,2	860	0,2
Overige	22.827	5,3	51.104	11,9	47.226	11,5	47.172	11,4
Totaal zakelijke waarden	430.478	100,0	431.718	100,0	412.009	100,0	414.615	100,0

	2023				2022			
	Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking		Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Totale beleggingen naar valuta								
Euro	1.160.550	65,9	1.270.215	72,1	935.695	60,5	1.068.076	69,0
Amerikaanse dollar	403.202	22,9	307.561	17,5	402.546	26,0	290.519	18,8
Australische dollar	8.041	0,5	7.970	0,5	8.459	0,5	8.500	0,5
Canadese dollar	12.373	0,7	12.789	0,7	12.267	0,8	12.692	0,8
Britse pound sterling	22.414	1,3	14.546	0,8	33.137	2,1	15.730	1,0
Hongkongse dollar	12.912	0,7	12.912	0,7	16.997	1,1	16.997	1,1
Japanse yen	23.063	1,3	23.004	1,3	23.503	1,5	23.474	1,5
Singaporese dollar	1.340	0,1	1.340	0,1	1.496	0,1	1.496	0,1
Zwitserse franc	10.620	0,6	10.676	0,6	10.891	0,7	10.789	0,7
Zweedse kroon	8.017	0,5	2.728	0,2	4.304	0,3	3.689	0,2
Deense kroon	3.418	0,2	3.418	0,2	3.201	0,2	3.201	0,2
Noorse kroon	701	0,0	849	0,0	881	0,1	874	0,1
Overig	94.371	5,4	94.254	5,3	92.489	6,0	92.435	6,1
Totale beleggingen (exclusief cash in de vastrentende waarden)	1.761.022	100,0	1.762.262	100,0	1.545.866	100,0	1.548.472	100,0

Kredietrisico

Voornamelijk wordt belegd via fondsen die aan de hand van mandaten gemanaged worden. Een van de aspecten daarbij is het beheersen van kredietrisico's. Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

	2023		2022	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	599.006	51,0	217.684	22,2
AA	43.905	3,7	38.778	4,0
A	115.082	9,8	132.283	13,5
BBB	211.896	18,0	201.692	20,6
Lager dan BBB	45.422	3,9	56.105	5,7
Geen rating	160.259	13,6	334.129	34,0
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken)	1.175.570	100,0	980.671	100,0

	2023		2022	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	181.879	15,5	170.897	17,4
Resterende looptijd 1 <> 5 jaar	320.563	27,3	306.590	31,3
Resterende looptijd >= 5 jaar	673.128	57,3	503.184	51,3
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken)	1.175.570	100,0	980.671	100,0

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

Zakelijke waarden

Verdeling zakelijke waarden per regio:

	2023		2022	
	€	%	€	%
Europa	45.738	10,6	44.782	10,9
Europa niet EU	28.021	6,5	29.909	7,3
Noord-Amerika	262.384	61,0	242.104	58,8
Midden- en Zuid-Amerika	6.145	1,4	5.470	1,3
Azië	48.363	11,2	47.567	11,5
Oceanië	32.713	7,6	34.619	8,4
Overige	7.114	1,7	7.558	1,8

Totaal zakelijke waarden (inclusief opties)

	2023		2022	
	€	%	€	%
Totaal zakelijke waarden (inclusief opties)	430.478	100,0	412.009	100,0

Grote posten: zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden

	2023		2022	
	€	%	€	%
State Street Global Advisors	442.591	100,0	425.060	100,0

Verdeling zakelijke waarden per sector:

	2023		2022	
	€	%	€	%
Beleggingsfondsen	430.478	100,0	412.009	100,0

	2023		2022	
	€	%	€	%
Vastrentende waarden				
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	940.855	80,0	728.051	74,2
Europa niet EU	48.477	4,1	50.812	5,2
Noord-Amerika	108.835	9,3	119.556	12,2
Midden- en Zuid-Amerika	23.812	2,0	24.802	2,5
Azië	25.747	2,2	26.105	2,7
Oceanië	9.797	0,8	7.148	0,7
Overige	18.047	1,5	24.197	2,5
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken, inclusief derivaten)	1.175.570	100,0	980.671	100,0

	2023		2022	
	€	%	€	%
Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden.				
RobecoSAM Euro SDG Credits Fund	206.483	17,0	211.513	20,5
Robeco Capital Growth Funds	201.969	16,6	207.938	20,1
Robeco Institutional Solutions Fund	517.146	42,5	320.223	31,0
Particulier hypotheekfondsen	208.896	17,2	204.351	19,8

Er zijn geen beleggingen uitgeleend. Er is geen collateral ontvangen of gestort.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds resulteert een buffer voor het zowel het feitelijk actief beheer risico als voor het strategisch actief beheer risico van 0 (0,0%).

De jaarrekening is vastgesteld te Utrecht, 13 juni 2024

Het bestuur

Nico Passchier
(werknemersvoorzitter)

Gijs Flaming
(werkgeversvoorzitter)

Iris Blankers

Bert Kok

Ivo Krikke

René van den Broek

Marcel Meems

Jessica Matelski

Gert-Jan Seffinga (aspirant lid)

Overige gegevens

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

Volgens artikel 16 van de statuten dient de jaarrekening een zodanig inzicht te geven, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de grootte, de samenstelling en de aanwending van het vermogen, alsmede omtrent het behaalde resultaat. Conform de ABTN (Financieel kader) dienen de jaarresultaten te worden toegevoegd aan de reserves.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen te Heerlen is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 8.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 425.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot inwerkingtreding van de Wtp luiden. Aangezien het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023 is artikel 137 van de Pensioenwet niet volledig van toepassing. Ik heb onderzocht of is voldaan aan de voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wtp luiden. Hierbij is in aanmerking genomen dat het pensioenfonds gebruik maakt van de versoepelde toeslagregels opgenomen in het Besluit toeslag in bijzondere omstandigheden 2023, waardoor artikel 137, tweede lid, onderdelen a en b van de Pensioenwet niet van toepassing zijn. Het pensioenfonds heeft onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat besluit gestelde voorwaarden voor het gebruik van de versoepelde toeslagregels.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 13 juni 2024

drs. J.J.M. Tol AAG RBA

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen ('de Stichting' of 'het fonds') te Heerlen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2023;
- 2 de staat van baten en lasten over 2023;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2023; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de

opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie en onze bevindingen ten aanzien van continuïteit, fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving en de kernpunten van onze controle moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 8,5 miljoen
- 0,5% van het pensioenvermogen

Risico van een afwijking van materieel belang vanwege risico's gerelateerd aan Fraude, NOCLAR en Continuïteit

- Frauderisico's: veronderstelde risico van doorbreken interne beheersing door het bestuur geïdentificeerd en verder uiteengezet in de sectie 'Controleaanpak risico van fraude en het niet naleven van wet- en regelgeving'
- Risico's in verband met het niet naleven wet- en regelgeving (NOCLAR): geen risico van een afwijking van materieel belang vanwege NOCLAR risico's geïdentificeerd
- Continuïteitsrisico's: geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd

Kernpunten

- Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds
- Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 8,5 miljoen (2022: EUR 8,5 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2023 (circa 0,5%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur en de raad van toezicht afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 425 duizend rapporteren aan het bestuur en de raad van toezicht alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan CACEIS Bank, Netherlands Branch (hierna: CACEIS). De pensioenadministratie is uitbesteed aan AZL N.V. (hierna: AZL).

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door CACEIS en informatie over de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen, pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door AZL.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van AZL, zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportage.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en het bespreken van de beheersomgeving bij de dienstverlener met vertegenwoordigers van de dienstverlener. Op basis daarvan evalueren wij, en bespreken wij met de andere onafhankelijke accountant, de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2023 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan CACEIS en AZL.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van premiebijdragen en pensioenuitkeringen uitgevoerd, waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en pensioenuitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. CACEIS heeft op grond van de overeenkomst met de Stichting aan een onafhankelijke accountant opdracht gegeven de informatie inzake de beleggingen ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden. De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 8,4 miljoen en daarbij ook bijzondere aandacht besteed aan het hierna genoemde kernpunt van onze controle voor de waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds.

De accountant heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken, het controledossier van de

accountant beoordeeld en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder de aansluiting van de vermogensbeheerrapportage met de financiële administratie en de jaarrekening.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de voorziening pensioenverplichtingen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen verkregen.

Controleaanpak ten aanzien van risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

In de paragraaf 'Integraal risicomanagement' van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

In het kader van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de Stichting en haar bedrijfsomgeving, en van het risicomanagement van de Stichting met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze werkzaamheden omvatten onder andere het evalueren van de gedragscode, de klokkenluidersregeling, het incidentenregister en de procedures van de Stichting om aanwijzingen van mogelijke fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te onderzoeken. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het bestuur en de raad van toezicht en hebben wij correspondentie met relevante toezichthoudende autoriteiten en regelgevers in onze evaluatie betrokken. Wij hebben tevens kennisgenomen van het geconstateerde incident inzake het naleven van de Sanctiewet 1977 en de door het bestuur getroffen maatregelen om de (financiële) impact te bepalen alsmede herhaling te voorkomen. Voor een nadere toelichting op dit incident verwijzen wij naar de paragraaf 'Governance' zoals opgenomen in het bestuursverslag.

Op basis van onze risicoanalyse werkzaamheden hebben wij de volgende rechtsgebieden geïdentificeerd die de meest waarschijnlijke oorzaak zouden kunnen zijn voor een materieel effect op de jaarrekening in het geval van het niet-voldoen aan deze regelgeving:

- Pensioenwet;
- Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet Bpf 2000);
- Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen (Bftp);
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG);
- Sanctiewetgeving.

Wij beoordelen het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording (waaronder premieopbrengsten, directe beleggingsopbrengsten en gerealiseerde indirecte beleggingsopbrengsten) als niet significant gezien de aard van de opbrengsten, de aanwezige uitbestedingsrelaties en de beperkte mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording.

De premieopbrengsten en directe beleggingsopbrengsten betreffen homogene en niet-complexe opbrengstenstromen, zonder aanwezige significante schattingselementen.

Ten aanzien van de indirecte gerealiseerde beleggingsopbrengsten hebben wij het veronderstelde frauderisico weerlegd omdat er geen verhoogde druk is op het bestuur van het pensioenfonds om de opbrengstverantwoording te sturen en de gelegenheid om de

opbrengstverantwoording materieel te beïnvloeden zeer beperkt is, mede door de aanwezige uitbestedingsrelaties.

In overeenstemming met het bovenstaande en met de controlestandaarden hebben wij het volgende risico geïdentificeerd ten aanzien van fraude dat relevant is voor onze controle (dit betreft het relevante veronderstelde risico zoals vastgelegd in de controlestandaarden). Wij hebben hierop als volgt ingespeeld:

Doorbreken van interne beheersing door het bestuur (een verondersteld risico)

Risico:

- Het bestuur is in een unieke positie om fraude te plegen door de mogelijkheid het proces van financiële verslaggeving en resultaten te manipuleren door middel van het doorbreken van de interne beheersing die anderszins effectief lijkt te werken, zoals schattingen gerelateerd aan de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen.

Controleaanpak:

- Wij hebben de opzet en de implementatie geëvalueerd en, waar passend geacht, de werking getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die het frauderisico dienen te mitigeren, inclusief de interne beheersingsmaatregelen die aanwezig zijn bij de dienstverleners waaraan de Stichting bedrijfsprocessen heeft uitbesteed.
- Wij hebben een analyse uitgevoerd om te identificeren of er sprake is van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. De uitkomst van deze evaluatie is dat wij geen (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico hebben geïdentificeerd.
- Wij hebben significante schattingen alsook oordeelsvormingen en veronderstellingen van het bestuur met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van de beleggingen geëvalueerd. Voor een omschrijving van onze werkzaamheden hieromtrent, verwijzen wij naar de kernpunten met betrekking tot de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen en de waardering van beleggingen.
- We hebben elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, waarbij wij onder andere voor een deelwaarneming van de overige kosten de juistheid hebben vastgesteld op basis van onderliggende brondocumenten.

Onze evaluatie van uitgevoerde procedures ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving heeft niet geleid tot een kernpunt van de controle.

Wij hebben onze risico-inschatting en controleaanpak en resultaten gecommuniceerd aan het bestuur en aan de raad van toezicht.

Onze controlewerkzaamheden leidden niet tot aanwijzingen en/of andere redelijke vermoedens van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die van materieel belang zijn voor onze controle, anders dan het geconstateerde incident inzake het naleven van de Sanctiewet 1977 zoals hiervoor reeds benoemd.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur van de Stichting heeft zijn continuïteitsbeoordeling uitgevoerd en geen continuïteitsrisico's geïdentificeerd. Onze procedures om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te beoordelen omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsrisicoanalyse door het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle kennis hebben;
- overwegen of actuariële ontwikkelingen (inclusief de voorzienbare trend in overlevingskansen) en de ontwikkelingen op financiële markten (inclusief ontwikkeling in de rentetermijnstructuur) aanleiding geven tot een significant continuïteitsrisico;
- analyse van de ontwikkeling van de financiële positie van de Stichting gedurende het boekjaar ten opzichte van wettelijke solvabiliteitseisen op indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico's en het evalueren van de toelichting in de jaarrekening hieromtrent.

De resultaten van onze risicobeoordelingsprocedures hebben geen aanleiding gegeven om additionele controlewerkzaamheden op de continuïteitsbeoordeling uit te voeren.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Waardering van beleggingen voor risico pensioenfonds

Omschrijving

De beleggingen voor risico pensioenfonds (hierna: 'de beleggingen') vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen van de Stichting bedragen circa 99% van het balanstotaal. Alle beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op reële waarde (marktwaaarde). Uit noot 1 van de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor ongeveer EUR 1,5 miljard (82%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen en dat voor EUR 0,3 miljard (18%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op andere geschikte waarderingsmodellen. Het bepalen van de marktwaaarde voor deze laatste beleggingscategorie is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de paragraaf 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor de waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

De accountant van CACEIS heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle op de vermogensrapportage aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de

bevindingen met de accountant besproken en, wanneer nodig geacht, een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht. Wij hebben vastgesteld dat de gecontroleerde vermogensbeheerrapportage aansluit met de financiële administratie en de jaarrekening.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen.

Wij vinden dat de waardering van de beleggingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de beleggingen is toereikend.

Waardering van de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening

Omschrijving

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening (hierna: 'de voorziening pensioenverplichtingen') is een significante post op de balans van de Stichting die wordt gewaardeerd op reële waarde (marktwaarde). De waardering van de voorziening pensioenverplichtingen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt met gebruikmaking van de rentetermijnstructuur ultimo boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming door het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariële deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormt de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de paragraaf 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaris over de te volgen aanpak, de aandachtspunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals

opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaaris. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden dat de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening op aanvaardbare wijze is bepaald. De toelichting op de samenstelling en het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Daarbij is het bestuur, onder toezicht van de raad van toezicht, verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en de niet-naleving van wet- en regelgeving en het nemen van maatregelen om de gevolgen, voor zover mogelijk, ongedaan te maken en herhaling te voorkomen.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te

liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 13 juni 2024

KPMG Accountants N.V.

W. Kevelam RA

Bijlagen

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen-gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2022	18.471	32.922	11.100	62.493
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	5.512	0	0	5.512
Ontslag met premievrije aanspraak	-4.576	4.576	0	0
Waardeoverdracht	0	-2.153	0	-2.153
Ingang pensioen	-89	-713	1.055	253
Overlijden	-31	-140	-343	-514
Afkoop	0	-89	-250	-339
Andere oorzaken	165	-715	-10	-560
Mutaties per saldo	981	766	452	2.199
Stand per 31 december 2023	19.452	33.688	11.552	64.692

Specificatie pensioengerechtigden

	2023	2022
Ouderdomspensioen	9.622	9.194
Partnerpensioen	1.851	1.835
Wezenpensioen	79	71
Totaal	11.552	11.100

*) Waarvan 598 deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling

Organisatie van het pensioenfonds

Bestuur

Het bestuur van BPF Foodservice is verantwoordelijk voor de gang van zaken bij en de organisatie van het pensioenfonds. Het bestuur van BPF Foodservice is paritair samengesteld en bestaat uit acht personen. Daarvan zijn vier bestuurders van werkgeverszijde, drie van werknemerszijde en een vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden.

In het verslagjaar was Gijs Flameling werkgeversvoorzitter en fungerend voorzitter. Iris Blankers was plaatsvervangend werkgeversvoorzitter. Nico Passchier was werknemersvoorzitter. Bert Kok was plaatsvervangend werknemersvoorzitter.

Bestuurscommissies

Het bestuur van BPF Foodservice werd in het verslagjaar ondersteund door de volgende commissies:

Dagelijks bestuur (DB)

Het dagelijks bestuur bestond in het verslagjaar uit de werkgeversvoorzitter en de werknemersvoorzitter. Het dagelijks bestuur is belast met het uitvoeren van het dagelijks beleid. Het dagelijks bestuur bestond uit Nico Passchier, werknemersvoorzitter en Gijs Flameling als werkgeversvoorzitter.

Aansluitings- en incassocommissie (AIC)

Deze commissie voert samen met AZL het aansluitings- en incassobeleid uit en adviseert het bestuur over individuele werkgeversdossiers. De commissie bestond op 31 december 2023 uit de bestuursleden Bert Kok, Ivo Krikke en Marcel Meems.

Balansmanagementcommissie (BMC)

De belangrijkste taken van de Balansmanagementcommissie bestaan uit het adviseren van het bestuur over het beleggingsbeleid en actuariële aangelegenheden en draagt zorg voor de uitvoering van dat beleid en het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerders. Tevens is de Balansmanagementcommissie verantwoordelijk voor het ESG- beleid. De commissie bestond op 31 december 2023 uit de bestuursleden Jessica Matelski, Bert Kok en Iris Blankers. De commissie wordt bijgestaan door een externe beleggingsadviseur en een actuariële adviseur.

Pensioencommissie (PC)

De Pensioencommissie is verantwoordelijk voor de (voortgang van) de uitvoering van het pensioenbeleid van het pensioenfonds, en formuleert beleidsvoorstellen voor aanpassing van het pensioenbeleid dat wordt vastgesteld door het bestuur. De commissie bestond op 31 december 2023 uit de bestuursleden Marcel Meems, René van den Broek en Bert Kok.

Communicatiecommissie (CC)

De Communicatiecommissie is verantwoordelijk voor de voortgang van de uitvoering van het communicatiebeleid van het pensioenfonds en formuleert beleidsvoorstellen voor aanpassing van het communicatiebeleid ter besluitvorming door het bestuur. De commissie bestond op 31 december 2023 uit de bestuursleden Ivo Krikke, Jessica Matelski en wordt bijgestaan door een communicatieadviseur.

Commissie Datakwaliteit, Uitbesteding en IT (DUIT)

De Commissie Datakwaliteit, Uitbesteding en IT is verantwoordelijk voor het opstellen van, het adviseren over en het implementeren van het beleid met betrekking tot data-kwaliteit, IT-strategie, business continuity en uitbesteding, dat wordt vastgesteld door het bestuur. De commissie bestond op 31 december 2023 uit de bestuursleden René van den Broek, Iris Blankers en Gijs Flameling en bestuurssecretaris Martijn Raaijmakers. De commissie wordt bijgestaan door een IT-adviseur.

Klankbordgroep Risicobeheer

De klankbordgroep Risicobeheer bestaat uit afgevaardigden uit de eerste lijns-commissies PC, AIC, CC, DB, DUIT en BMC en dienen als klankbord voor de sleutelfunctionaris risicobeheer. De klankbordgroep wordt bijgestaan door de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Commissie Overleg Sociale Partners

Deze commissie bestond op 31 december 2023 uit vertegenwoordigers namens het bestuur (Gijs Flameling en Marcel Meems, Iris Blankers en Jessica Matelski) en afgevaardigden van sociale partners. De commissie vergadert in de regel twee maal per jaar. Het afgelopen jaar is dit negen maal geweest met name door kennisdeling over het nieuwe pensioenstelsel. In dat kader zijn ook afgevaardigden uit de stuurgroep NPS regelmatig aangeschoven. De commissie heeft tot taak de afstemming tussen BPF Foodservice en sociale partners soepel te laten verlopen.

Stuurgroep Nieuw Pensioenstelsel (NPS)

Ter voorbereiding op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel is in 2021 de (tijdelijke) stuurgroep NPS opgericht. De stuurgroep geeft uitvoering aan het projectplan en bewaakt planning en tijdigheid van de besluitvorming bewaakt, met als doel om tijdig naar het nieuwe stelsel over te gaan. De stuurgroep bestond op 31 december 2023 uit de bestuursleden Iris Blankers, Jessica Matelski, Marcel Meems en Gijs Flameling. Renate Poldner is als projectmanager aangesteld om dit proces aan te sturen.

(Neven)functies 2023

(Neven)functies Bestuur

Bert Kok

- Bestuurder VvE

Nico Passchier

- Niet-uitvoerend bestuurder BPF Banden en Wielen

René van den Broek

- Eigenaar ActWise (consultancy en opleidingen)
- Docent pensioenopleidingen bij SPO/ Nyenrode
- Docent Hogeschool AVANS (HBO deeltijd)

Jessica Matelski

- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Campina (t/m 28 februari 2023)
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Pon
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle
- Voorzitter Stichting IKEA Pensioenfonds (t/m 31 oktober 2023)
- Lid commissie vermogensbeheer Pensioenfederatie
- Lid auditcommissie Pensioenfonds Oak (Meubel)
- Lid visitatiecommissie Brocacef Pensioenfonds
- Voorzitter visitatiecommissie Sportfondsen Pensioenfonds (tot september 2023)
- Lid medezeggenschapsraad OBS De Zuidooster (vanaf juli 2023)

Gijs Flameling

- Coördinerend beleidsmedewerker Pensioenfonds voor Huisartsen

Iris Blankers

- Bestuurder en secretaris Pensioenfonds Medewerkers Apotheken
- Lid benoemingsadviescommissie Pensioenfederatie

Ivo Krikke

- DGA G. Krikke & Zn B.V.
- Voorzitter Businessclub BCG (Grou)
- Voorzitter SPG (Grou)
- Voorzitter DKG (Grou) vanaf juli 2023
- Secretaris Federatie 058
- Bestuurslid Stichting SC Heerenveen
- lid Werkveldadviescommissie NHL Stenden

Marcel Meems

- Business controller Bidfood B.V.

Raad van toezicht

Het intern toezicht van BPF Foodservice wordt uitgeoefend door een raad van toezicht. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van BPF Foodservice en het reglement raad van toezicht.

Voor een samenvatting van het rapport van de raad van toezicht wordt verwezen naar pagina 119.

(Neven)functies raad van toezicht

Evelien van Hilten

- Hoofd portfolio management DMFCO
- Bestuurslid PCI Stichting Catharina
- Penningmeester Stichting cultuurreizen Sint Martinus
- Penningmeester Stichting Outlier
- Voorzitter Centrale ouderraad scholengemeenschap Yuverta (tot 1 juli 2023)

Arjen van Amerongen

- Sleutelfunctiehouder Risicobeheer Pensioenfonds STIPP
- Niet-uitvoerend bestuurder en voorzitter commissie vermogensbeheer & Balansmanagement Pensioenfonds ABN AMRO
- Bestuurder en lid beleggingscommissie Pensioenfonds Slagers
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds St. Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Nederlandse Groothandel
- Lid interne adviescommissie SPO/Nyenrode
- Lid Raad van Toezicht Centraal Beheer APF

Nery Anderson

- Niet-uitvoerend bestuurder Pensioenfonds ABN AMRO
- Lid Raad van Toezicht Het Nederlandse Pensioenfonds
- Lid Raad van Commissarissen ABN AMRO Groenbank
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds APF

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld dat voldoet aan de Pensioenwet. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van BPF Foodservice en het reglement van het verantwoordingsorgaan. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is in het verslagjaar niet gewijzigd. Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2022 wordt verwezen naar pagina 125.

(Neven)functies verantwoordingsorgaan

Nely van der Horst-van der Stege

- Commissaris Rabobank Vaart en Vechtstreek
- Scriba Hervormde gemeente De Baak Hasselt

Marie-Louise van der Wegen

- Adviseur financiële arbeidsvoorwaarden Ministerie van Binnenlandse Zaken
- Docent pensioenopleidingen bij SPO/ Nyenrode
- Lid Verantwoordingsorgaan ABP

Peter Niemantsverdriet

- Lid VO BPF Banden en Wielen
- Lid cao-commissie Foodservice CNV
- Lid VO BPF HIBIN (vanaf 1 oktober 2023)
- Voorzitter Houtclub Ede
- Penningmeester Stichting Sabiel Ede
- Penningmeester Stichting Hartveilig Gemeente Ede

Ron Stokkink (vanaf 1 oktober 2023)

- Informatie consultant Bidfood
- Voorzitter RvT Herzorg B.V.

De volgende leden zijn tevens (gepensioneerd) deelnemer aan de regeling: Marcel Meems, Peter Niemantsverdriet en Ron Stokkink.

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

De pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie en de jaarverslaglegging zijn uitbesteed aan AZL.

Vermogensbeheer

De vastrentende waardenportefeuille is voor een deel ondergebracht bij Robeco Institutional Asset Management. BPF Foodservice participeert in een hypotheekfonds van SAREF. De aandelen portefeuille wordt beheerd door SSGA. Altera is beheerder van de niet-beursgenoteerd vastgoedportefeuille. Legal & General Investment Management (LGIM) is aangesteld als beheerder voor de portefeuille van voor staatsobligaties uit opkomende landen (ofwel EMD) geselecteerd. CACEIS is als custodian van BPF Foodservice aangesteld.

Handhaving

Het bestuur heeft handhaving van de verplichtstelling uitbesteed aan AZL in samenwerking met DLA Piper voor juridische advisering.

Advisering en certificering

Het bestuur heeft de bestuursadvisering en -ondersteuning uitbesteed aan AZL. In het verslagjaar zijn de adviserende actuariële werkzaamheden uitgevoerd door Willis Towers Watson en de adviserende werkzaamheden op het gebied van vermogensbeheer door Sprenkels..

De adviseur op het gebied van risicobeheer is Willis Towers Watson. De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan KPMG. De actuariële certificering is belegd bij Triple A.

De adviseur op het gebied van IT en Data is Projective Group.

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie: als actuariële sleutelfunctiehouder is Jan Tol van Triple A benoemd. Risicobeheerfunctie: als sleutelfunctiehouder risicobeheer is Floris van Rijn van WTW benoemd. Audit functie: als sleutelfunctiehouder interne audit is Robert Verweij van InAudit benoemd.

Compliance

René Mersch van GBA Accountants en Adviseurs is aangesteld als externe compliance officer. De compliance officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode.

Privacy-verantwoordelijke

Het bestuur heeft bestuurslid René van den Broek als privacy-verantwoordelijke aangesteld. De privacy-verantwoordelijke ziet toe op de naleving van de wettelijke regels en beleid ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens.

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Productnaam: Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): 724500LMBWFKZILPH53

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☐ ☐ Ja	☒ ☐ ☒ Nee
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ____% ☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden ☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden	☐ Dit product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken . Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen ☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden ☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden ☐ met een sociale doelstelling
☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ____%	☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen (Bpf Foodservice) heeft de volgende kenmerken gepromoot:

1. Niet bijdragen aan controversieel gedrag en controversiële activiteiten door middel van uitsluitingen:

Bpf Foodservice heeft gekozen voor vermogensbeheerders die bedrijven hebben uitgesloten op basis van verschillende internationale standaarden. Bpf Foodservice heeft daarom gedurende de

referentieperiode niet (indirect) belegd in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunitie, landmijnen en nucleaire wapens.

Daarnaast wil Bpf Foodservice niet beleggen in bedrijven die de 'Global Compact principes' van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Dit betreft tien principes die de VN heeft opgesteld op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie. Gedurende de referentieperiode heeft Bpf Foodservice niet (indirect) belegd in dergelijke bedrijven.

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 1 en 2. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

2. Integratie van milieu, sociale en governance (ESG) factoren in de beleggingsportefeuille:

Bpf Foodservice heeft de Principles for Responsible Investment (PRI) ondertekend. Bij de selectie van vermogensbeheerders heeft Bpf Foodservice vermogensbeheerders gekozen die de United Nations Principles for Responsible Investment (UN PRI) hebben ondertekend. Alle huidige vermogensbeheerders van Bpf Foodservice hebben de PRI ondertekend.

Bpf Foodservice selecteert de vermogensbeheerders die de individuele beleggingen, zoals aandelen en obligaties, selecteren. Bpf Foodservice verlangt dat vermogensbeheerders ESG-criteria meenemen in de beleggingsbeslissingen. De wijze waarop varieert per beleggingscategorie. Binnen de staatsobligatieportefeuille van opkomende landen zijn landen over- of onderwogen op basis van ESG-criteria ten opzichte van de benchmark. Binnen de bedrijfsobligatieportefeuille zijn bedrijven over- of onderwogen op basis van SDG-criteria. Daarnaast zijn de vermogensbeheerders van de vastgoed- en hypotheekportefeuilles gemonitord ten aanzien van de wijze waarop ESG factoren worden geïntegreerd in de beleggingen. Bpf Foodservice heeft om dit te borgen het beleid, proces en resultaten van de vermogensbeheerders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld.

Binnen de staatsobligatieportefeuille van opkomende landen zijn landen over- of onderwogen op basis van ESG-criteria ten opzichte van de benchmark. Daarnaast zijn de vermogensbeheerders van de vastgoed- en hypotheekportefeuilles gemonitord ten aanzien van de wijze waarop ESG factoren zijn geïntegreerd in de beleggingen. Binnen de bedrijfsobligatieportefeuille zijn bedrijven over- of onderwogen op basis van SDG-criteria.

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 3, 4, 5 en 6. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

3. Bedrijven stimuleren om positieve verandering ten aanzien van duurzaamheid te bewerkstelligen:

Bpf Foodservice wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het is belegd. Het pensioenfonds vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan en om haar stemrecht uit te oefenen om de kans op positieve verandering te benutten. Bpf Foodservice heeft via haar vermogensbeheerders invloed uitgeoefend op de bedrijven waarin het heeft belegd. De instrumenten die hierbij zijn ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met bedrijven over onderwerpen die voor Bpf Foodservice belangrijk zijn (engagement).

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk zijn gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 7. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

4. Investeren in bedrijven die een bijdrage leveren aan de Sustainable Development Goals:

De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de mondiale duurzame ontwikkelingsagenda tot 2030. Ze worden gezien als de wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.

Binnen de bedrijfsobligatiefondsen waarin Bpf Foodservice is belegd, is een best-in-class screening toegepast. Deze beleggingsfondsen zijn belegd in bedrijven die als doel hebben om een positieve (of ten minste neutrale) bijdrage te leveren aan de SDG's. Ook is door Bpf Foodservice belegd in green bonds.

De prestaties van Bpf Foodservice ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 8 en 9. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

● Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?

1. Het aantal beleggingen in uitgesloten bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunie, landmijnen en nucleaire wapens	0
2. Het aantal beleggingen in bedrijven dat in strijd handelt met de 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) en die uitgesloten zijn	0
3. Percentage hypotheekfondsen waarin belegd is die ecologische en sociale kenmerken nastreven	100% Bpf Foodservice belegde gedurende de referentieperiode in één hypotheekfonds en die is geclassificeerd als artikel 8 onder SFDR.
4. De verdeling van de energielabels in de hypotheekportefeuille	A tot A++++: 20,6% B: 16,5% C: 28,7% D: 9,4% E: 6,6% F: 8,7% G: 9,0% Geen energielabel: 0,5%
5. GRESB scores van de vastgoedfondsen waarin belegd is	Altera retail: GRESB-score van 95 (5 sterren) Altera vastgoed woningen: GRESB-score van 95 (5 sterren)
6. De verdeling van de energielabels in de vastgoedportefeuille	Altera retail (31/12/2023): Green energy labels A* - C: 97% Percentage A* - labels: 89% Altera vastgoed woningen (31/12/2023): Green energy labels A* - C: 99% Percentage A* - labels: 72%

	*Incl. A+ tot A++++
7. Aantal bedrijven in de portefeuille waarmee de vermogensbeheerder in een engagementtraject zit	Aandelen wereldwijd: 1509 Aandelen opkomende markten: 1134 Credits Global: 28 Credits Euro: 21 2692 per ultimo 2023
8. Percentage van de bedrijfsobligatieportefeuille met een neutrale of positieve SDG score	Bedrijfsobligatieportefeuille wereldwijd : 100% Bedrijfsobligatieportefeuille Euro: 100%
9. Percentage green bonds in de portefeuille	Emerging markets debt HC: 1,70% LDI: 7,20% Bedrijfsobligaties Euro: 17,7% Bedrijfsobligaties Euro: 9,85% (gemiddelde 1/1 en 31/21)

● **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?**

	2022	2023
1. Het aantal beleggingen in uitgesloten bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunition, landmijnen en nucleaire wapens	0	0
2. Het aantal beleggingen in bedrijven dat in strijd handelt met de 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) en die uitgesloten zijn	0	0
3. Percentage hypotheekfondsen waarin belegd is die ecologische en sociale kenmerken nastreven	100%	100%
4. De verdeling van de energielabels in de hypotheekportefeuille	A tot A++++: 19,9% B: 16,5% C: 29,2% D: 9,0% E: 6,6% F: 8,6% G: 9,0% Geen energielabel: 1,2%	A tot A++++: 20,6% B: 16,5% C: 28,7% D: 9,4% E: 6,6% F: 8,7% G: 9,0% Geen energielabel: 0,5%

5. GRESB scores van de vastgoedfondsen waarin belegd is	Altera retail: GRESB-score van 95 (5 sterren) Altera vastgoed woningen: GRESB-score van 94 (5 sterren)	Altera retail: GRESB-score van 95 (5 sterren) Altera vastgoed woningen: GRESB-score van 95 (5 sterren)
6. De verdeling van de energielabels in de vastgoedportefeuille	Altera retail (31/12/2022): Green energy labels A* - C: 97% Percentage A*- labels: 89% Altera vastgoed woningen (31/12/2022): Green energy labels A* - C: 99% Percentage A*- labels: 69% *Incl. A+ tot A++++	Altera retail (31/12/2023): Green energy labels A* - C: 97% Percentage A*- labels: 89% Altera vastgoed woningen (31/12/2023): Green energy labels A* - C: 99% Percentage A*- labels: 72% *Incl. A+ tot A++++
7. Aantal bedrijven in de portefeuille waarmee de vermogensbeheerder in een engagementtraject zit	EMD HC: 18 EMD LC: 18 Credits Global: 30 Credits Euro: 25 91 per ultimo 2022	Aandelen wereldwijd: 1509 Aandelen opkomende markten: 1134 Credits Global: 28 Credits Euro: 21 2692 per ultimo 2023
8. Percentage van de bedrijfsobligatieportefeuille met een neutrale of positieve SDG score	Bedrijfsobligatieportefeuille wereldwijd: 87,7% Bedrijfsobligatieportefeuille Euro: 79,0%	Bedrijfsobligatieportefeuille wereldwijd : 100% Bedrijfsobligatieportefeuille Euro: 100%
9. Percentage green bonds in de portefeuille	Emerging markets debt: 1,30% LDI: 8,27% Bedrijfsobligaties*: 11,21% *Gemiddelde Credits Global en Credits Euro per 31/12/2022.	Emerging markets debt: 1,70% LDI: 7,20% Bedrijfsobligaties Euro: 17,7% Bedrijfsobligaties Euro: 9,85% (gemiddelde 1/1 en 31/21)

Op bijna alle indicatoren is een lichte verbetering te zien ten opzichte van de vorige referentieperiode of is vergelijkbaar gescoord.

Daarnaast hebben er fors meer engagement activiteiten plaatsgevonden. Dat komt met name omdat er in 2023 een goed inzicht was in de engagementactiviteiten van de aandelenportefeuille.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgesteld, dat inhoudt dat op taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie en dat vergezeld gaat van specifieke EU-criteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen ook geen ernstige afbreuk doen aan milieu- of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Bpf Foodservice heeft niet alle belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking genomen. Deze zijn gedefinieerd in de wet en kunnen door pensioenfondsen zelf worden aangevuld. Bpf Foodservice heeft de onderstaande ongunstige effecten wel meegenomen::

- Schendingen van UN Global Compact-principes en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen door middel van actief aandeelhouderschap en uitsluitingsbeleid;
- Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunition, chemische wapens en biologische wapens) middels het uitsluitingsbeleid;
- Blootstelling aan fossiele brandstoffen via onroerend goed en energie-inefficiënte vastgoedactiva door middel van actief aandeelhouderschap en ESG-integratie binnen de vastgoed- en hypotheekbeleggingen;

De belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste beleggingen	Sector	% activa	Land
Robeco Customized LDI	Mutual	24,8%	Luxemburg
State St CCF Wld ESG Scrnd Idx	Mutual	22,5%	Ierland
Particulier Hypothekenfonds	Mutual	12,9%	Nederland
Robeco Euro Sustainable Credits	Mutual	12,6%	Luxemburg
ROBECOSAM Global SDG Credits	Mutual	12,4%	Luxemburg
State Street EM ESG Scrn Idx	Mutual	3,9%	Ierland
Altera Retail	Mutual	3,2%	Nederland
Legal & General Icaav-L&G Esg E	Mutual	2,6%	Ierland
Altera Vastgoed Woningen	Mutual	2,6%	Nederland
L&G ESG EM Govt Bd USD Idx Z E	Mutual	2,5%	Ierland

De lijst bevat de beleggingen die het grootste aandeel beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten 1-1-2023-31-12-2023

De percentages zijn gebaseerd op de gewogen stand over de vier kwartaaleindes van 2023 en gebaseerd op de totale portefeuille van Bpf Foodservice. Derivaten en contanten zijn niet opgenomen in de tabel. Er is niet doorgekeken in beleggingsfondsen. Bpf Foodservice heeft in de referentieperiode in 10 beleggingsfondsen belegd.

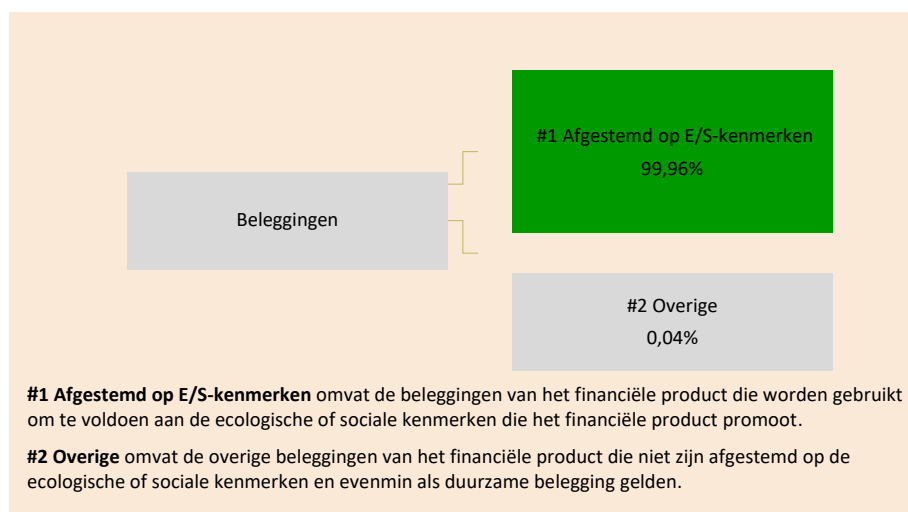

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Bpf Foodservice promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreeft. Bpf Foodservice heeft geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening gemaakt. Het overgrote deel van de beleggingen van Bpf Foodservice was afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hebben betrekking op aandelen, bedrijfsobligaties, beleggingen in hypotheek, vastgoed en staatsobligaties. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in derivaten of cash. Daarvoor zijn geen ecologische of sociale minimumwaarborgen van toepassing.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

In welke economische sectoren werd belegd?

Economische Sector	Som marktwaarde (%)
A - Landbouw, bosbouw en visserij	0,00%
B - Winning van delfstoffen	0,72%
C - Industrie	15,15%
D - Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	2,02%
E - Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0,09%
F - Bouwnijverheid	0,29%
G - Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	2,18%

H - Vervoer en opslag	1,24%
I - Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,36%
J - Informatie en communicatie	6,18%
K - Financiële activiteiten en verzekeringen	39,89%
L - Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,95%
M - Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0,52%
N - Administratieve en ondersteunende diensten	0,25%
O - Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	24,08%
P - Onderwijs	0,01%
Q - Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,35%
R - Kunst, amusement en recreatie	0,10%
S - Overige dienstverlenende werkzaamheden	0,02%
T - Activiteiten van huishoudens als werkgevers	0,00%
U - Activiteiten van extraterritoriale organisaties en instanties	0,05%
Overige	5,55%

De percentages zijn gebaseerd op het gemiddelde gewogen van de vier kwartaaleinden in 2023. De sectorverdeling is gemaakt op basis van doorkijk in onderliggende beleggingsfondsen voorzover er data hierover beschikbaar was.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0%.

● Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?

Ja:

In fossiel gas

In kernenergie

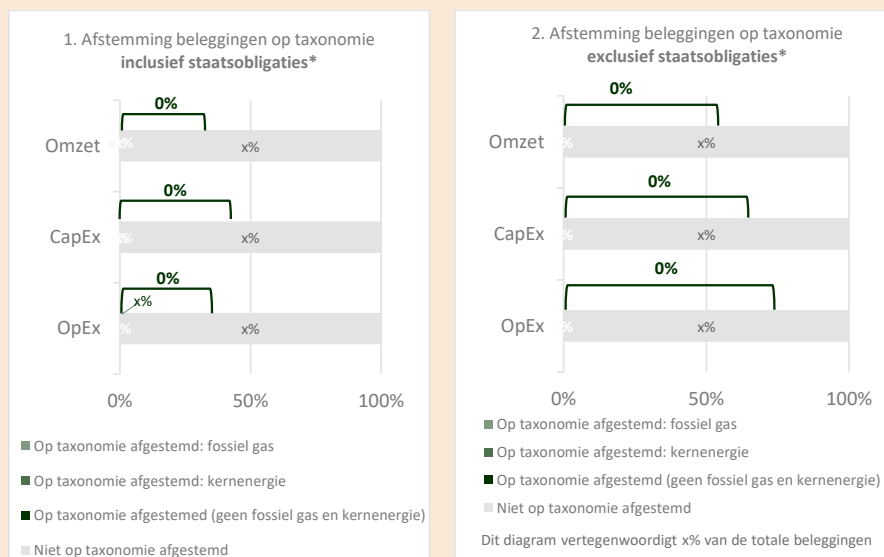
Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

0%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Dit percentage is gelijk gebleven. 0% komt mede door een gebrek aan gerapporteerde data. Geen van de externe vermogensbeheerders kon Bpf Foodservice garanderen dat in 2023 een deel van de beleggingen afgestemd waren op de EU-taxonomie.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. Bpf Foodservice heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform de definitie van de Europese duurzaamheidswetgeving.

zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing. Bpf Foodservice heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform de definitie van de Europese duurzaamheidswetgeving.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen die zijn opgenomen in #2 Overige zijn de beleggingen in financiële derivaten die worden ingezet voor efficiënt portefeuillebeheer of cash. Daarvoor waren geen ecologische of sociale minimumwaarborgen van toepassing.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Bpf Foodservice heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Bpf Foodservice heeft een eigen lijst met uitsluitingscriteria onderhouden. De uitsluitingscriteria hebben betrekking op het uitsluiten van bedrijven die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermunition, landmijnen en nucleaire wapens. Daarnaast worden bedrijven uitgesloten die de zogenaamd ‘Global Compact’ van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Aan de onderliggende vermogensbeheerders was de lijst met uitsluitingscriteria gecommuniceerd. De vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen hebben over de naleving van de uitsluitingen gerapporteerd. Eventuele overschrijdingen zijn door de vermogensbeheerders gemeld aan Bpf Foodservice. Bpf Foodservice heeft periodiek gecontroleerd of er niet in deze beleggingen is belegd.
- Bpf Foodservice is periodiek geïnformeerd over de GRESB score van de vastgoedfondsen en de ecologische en sociale kenmerken van de hypotheekfondsen waarin Bpf Foodservice is belegd. Daarnaast is gerapporteerd over de energielabel verdeling binnen de hypotheek- en vastgoedportefeuilles. Bpf Foodservice heeft het beleid, proces en resultaten van de vermogensbeheerders ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beoordeeld. Deze beoordeling is periodiek herhaald.
- Bpf Foodservice heeft gebruik gemaakt van externe partijen bij het uitvoeren van de engagementactiviteiten. Bpf Foodservice heeft input gegeven ten aanzien van de thema’s die zij van het grootste belang achtte bij het uitvoeren van de engagementactiviteiten. Bpf Foodservice is periodiek geïnformeerd over de uitvoering van de engagementactiviteiten en de voortgang van engagementtrajecten.
- Bpf Foodservice heeft de vereisten ten aanzien van de SDG allocatie meegegeven aan de vermogensbeheerder van de bedrijfsobligatieportefeuille als beleggingsrestricties. Bpf Foodservice is periodiek geïnformeerd over de uitvoering van het beleggingsbeleid en over of de portefeuilles nog binnen de afgesproken kaders waren beheerd. Bpf Foodservice heeft ook de doelallocatie voor green bonds meegegeven aan de vermogensbeheerder en is periodiek geïnformeerd over de actuele allocatie.
- Bpf Foodservice heeft gedurende de referentieperiode een selectietraject afgerond voor een nieuwe beheerder van de aandelenportefeuille. Zowel het geselecteerde beleggingsfonds (inclusief benchmark) als de beheerder zijn gescoord op ESG-criteria. ESG-criteria hebben een belangrijke rol gespeeld bij de selectie van het betreffende beleggingsfonds.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. Bpf Foodservice heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

- ***Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?***
Niet van toepassing.
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?***
Niet van toepassing.
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***
Niet van toepassing.
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***
Niet van toepassing.

Verslag Raad van Toezicht

Verantwoording Intern Toezicht 2023

Het intern toezicht bij BPF Foodservice wordt uitgevoerd door de raad van toezicht. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht worden bepaald door wet- en regelgeving en zijn opgenomen in de statuten en reglementen van het pensioenfonds. In 2023 zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de raad van toezicht. Het intern toezicht heeft in grote openheid kunnen functioneren. De raad had continu toegang tot het online bestuurdersportaal met alle relevante documenten. Alle bij het pensioenfonds betrokkenen, die de raad van toezicht wenste te spreken, hebben zich beschikbaar gesteld en op alle vragen is zonder terughoudendheid antwoord gegeven.

De raad heeft zijn toezichtvisie opgesteld en een zelfevaluatie gedaan onder begeleiding van een extern bureau.

De raad van toezicht heeft in 2023 goedkeuring gegeven aan besluiten van het bestuur tot vaststelling van:

1. Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is geactualiseerd en ten opzichte van de WNT goed uitlegbaar. De raad van toezicht heeft zijn zorgen uitgesproken over de hoeveelheid taken en uren die zullen toenemen bij de transitie naar de Wtp. Daarom adviseerde de raad van toezicht om een jaarlijkse evaluatie van de beschikbare uren uit te voeren.

2. Toetsing profiel werknemersvoorzitter

Hierbij heeft de raad van toezicht een aantal suggesties gedaan ter verbetering van het profiel.

3. Toetsing kandidaat aan profiel werknemersvoorzitter

De beoogde kandidaat heeft ruime ervaring met het besturen van pensioenfondsen en aangetoonde geschiktheid en professioneel gedrag. De raad van toezicht heeft zijn kandidatuur van harte onderschreven. Tevens heeft de raad van toezicht het advies gegeven om bij toekomstige vacatures naar (het behouden van) de diversiteit in het bestuur te kijken.

4. Risicohouding

De raad van toezicht is om een oordeel over de risicohouding gevraagd. Daarbij heeft de raad van toezicht een eigen Wtp-beoordelingssjabloon opgesteld om de goedkeuringsverzoeken in het kader van de Wtp-transitie te kunnen toetsen. De raad van toezicht heeft een positief oordeel gegeven waarbij onder meer is gekeken naar passendheid in de algehele transitie, adequate risico-afweging, evenwichtige belangenafweging en de concrete vastlegging van het besluit.

5. Jaarrekening en jaarverslag

De raad van toezicht heeft goedkeuring verleend op het bestuursbesluit tot vaststelling van de jaarrekening 2023. Het bestuursverslag geeft een goed beeld van de bestuursactiviteiten in 2023. De opmerkingen die vanuit het verantwoordingsorgaan, de accountant en de actuaris zijn gemaakt, zijn met het bestuur besproken en daaraan is opvolging gegeven. De Code Pensioenfondsen wordt nauwgezet nageleefd. Het uitgangspunt van de Code 'pas toe of leg uit' wordt goed toegepast.

Governance

In 2023 heeft het bestuur de Code Pensioenfondsen goed nageleefd. Het bestuur toetst de fondsdocumenten periodiek op actualiteit en besluitvorming wordt beargumenteerd vastgelegd in de notulen. De evenwichtige belangenafweging wordt expliciet getoetst en onderbouwd vastgelegd. Het risicomanagement is zorgvuldig ingericht en werkt goed. Het bestuur organiseert kennissessies Wtp, houdt studiedagen en biedt alle organen de mogelijkheid om individuele opleidingen te volgen. De fondsorganen, m.u.v. het verantwoordingsorgaan, zijn divers samengesteld. Bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan kunnen elkaar laagdrempelig benaderen en schakelen over actuele zaken.

Vermogensbeheer

De Balansmanagementcommissie heeft in 2023 een druk jaar gehad doordat naast de reguliere werkzaamheden ook een zorgvuldige zoektocht naar een nieuwe custodian heeft plaatsgevonden. Daarnaast werd een nieuwe aandelen-manager gezocht, was er volop aandacht voor Wtp en vond een ALM-light studie plaats. Deze processen zijn alle grondig aangepakt.

Mede gelet op de toegenomen complexiteit door o.a. wetgeving, IT, ESG en Wtp is het goed tegen het licht te houden of een fiduciair manager gepast is. Daarnaast vraagt de raad van toezicht aandacht voor het inrichten van de derde lijn bij operationele processen die door de Balansmanagementcommissie zelf of door de vermogensbeheeradviseur worden uitgevoerd.

Uitbesteding

De raad van toezicht heeft aandacht gevraagd voor de uitbesteding bij AZL. De service level agreements gelinkt aan klantcontact werden in de eerste helft van 2023 overwegend niet gehaald maar kenden daarna een opwaartse trend. 5 van de 6 laatste audits van AZL zijn insufficiënt beoordeeld, deels vanwege de hoge eisen die AZL zichzelf oplegt. De dialoog van AZL met zijn klanten kan beter omdat onvoldoende duidelijk is wat van toepassing is op welke klant, waardoor voor de klant soms handelingsperspectief ontbreekt. De raad van toezicht vraagt het bestuur om dit op te pakken. De aansluitings- en incassocommissie functioneert goed. Met hulp van dedicated pensioenconsulenten van AZL wordt - onder strak voorzitterschap – de werkingssfeer van het fonds bewaakt.

Risicomanagement

De aanbevelingen van sleutelfunctiehouders worden goed meegenomen door het bestuur bij zijn besluitvorming. De sleutelfunctiehouders vragen daarbij wel blijvend aandacht voor tijdige aanlevering van een complete set met stukken, waarin een gedegen onderbouwing wordt gegeven van het besluit.

Jaarthema's

Communicatie

De Communicatiecommissie wordt goed geleid, met aandacht voor het tijdig aanhaken van stakeholders en met een bredere blik dan de commissie alleen.

De afnemende representativiteit vormt een risico voor het fonds. Het bestuur heeft sociale partners hiervoor aandacht gevraagd. De raad van toezicht beveelt het bestuur aan om dit proces goed te blijven monitoren ten behoeve van het bestaansrecht van het fonds. Het bestuur heeft een zorgvuldig traject gelopen om beleid rondom keuzebegeleiding vast te leggen.

De raad van toezicht ziet tot zijn genoegen een grote vooruitgang in het omgaan met klachten: van een 45% score in 2022 naar een overall score van 89% op basis van de volwassenheidsscan in 2023.

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

Het bestuur heeft in 2023 veel tijd en aandacht besteed aan de voorbereiding van Wtp. Ondanks alle voorbereidingen is de transitiedatum Wtp uitgesteld van 1 januari 2025 naar 1 januari 2026. Hoewel hierdoor meer tijd is om operationele zaken tijdig te regelen, blijft de termijn ook bij uitstel krap. De raad van toezicht beveelt het bestuur aan strak te blijven sturen op de planning en nauwlettend in de gaten te houden dat er geen clustering van mijlpalen ontstaat bij de fondsorganen.

ESG

Een deel van het bestuur en de raad van toezicht heeft een gezamenlijke studiesessie over ESG gehouden in 2023. Dit heeft geresulteerd in een constructieve discussie tijdens de training en heeft het bewustzijn vergroot.

De AFM heeft een Leidraad uitgebracht over duurzaamheidsclaims. De raad van toezicht adviseert om, mede aan de hand van deze Leidraad, voldoende aandacht voor de deelnemerscommunicatie op het gebied van ESG te hebben.

Bij de managerselectie van aandelen is grondig, mede in overleg met het VO, een route verkend van "groene" fondsen. De discussie heeft plaatsgevonden vanuit de belegging (bottom up) in plaats van vanuit beleid (top down). De raad van toezicht raadt aan om het ESG-beleid uit te breiden met de nieuwe inzichten vanuit het selectieproces.

De DNB heeft aangegeven in 2025 van pensioenfondsen te verwachten dat zij klimaatrisico's volwaardig meenemen binnen hun risicoraamwerk. De raad van toezicht vraagt hier aandacht voor.

IT en datakwaliteit

De commissie DUIT heeft veel taken, onder andere op het gebied van datakwaliteit, vastgepakt. Zij wordt hierin goed ondersteund door Projective Group. Projective Group heeft ook vermogensbeheer meegenomen in de fit gap analyse, met als conclusie dat de ISAE 3402 en de vragenlijsten richting beleggers op dit moment voldoende zijn. De raad van toezicht raadt aanvullend aan om een meer operationele due diligence een wezenlijk onderdeel te laten zijn van manager monitoring, inclusief onsite visits, mede in voorbereiding op DORA.

Tot slot willen wij het bestuur en de medewerkers van de uitvoeringsorganisatie danken voor de prettige samenwerking en voor hun inspanningen om uitvoering te geven aan het beleid van het pensioenfonds. Daarnaast waarderen wij de inzet, de constructieve houding en waardevolle inbreng van het verantwoordingsorgaan. Ook danken wij de sleutelfunctiehouders voor hun bijdrage om onze toezichthoudende rol nog beter te kunnen uitvoeren. Wij gaan in 2024 graag op de ingeslagen weg verder.

Namens de raad van toezicht:

Arjen van Amerongen (voorzitter)

Nery Anderson

Evelien van Hilten (tot 1 april 2024)

6 juni 2024

Reactie bestuur op de aanbevelingen van de raad van toezicht uit de jaarrapportage 2023

Het bestuur heeft kennisgenomen van de aanbevelingen van de raad van toezicht en het positieve algemene oordeel over het functioneren van het bestuur in 2023. Het bestuur waardeert de prettige samenwerking en dankt de raad van toezicht voor zijn inbreng, raadgeving en adviezen die met het bestuur worden gedeeld.

In 2023 heeft het bestuur zich ingespannen om periodiek de raad van toezicht maar ook het verantwoordingsorgaan te voorzien van informatie over de voortgang van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. De resterende tijd tot de beoogde transitiedatum 1 januari 2026 blijft impactvol voor het bestuur én de raad van toezicht. De invoering van de Wtp is een majeure en ingrijpende verandering waarbij evenwichtige belangenweging cruciaal is. Het bestuur heeft de raad van toezicht in 2023 nadrukkelijk betrokken bij de toetsing op het implementatieproces van de Wtp, niet alleen vanuit het oogpunt van het toezicht op evenwichtige belangenafweging, maar ook vanuit het oogpunt van een adequate risicobeheersing. De komende jaren zal het bestuur de dialoog blijven zoeken met de raad van toezicht.

Een tweede dossier dat benoemd moet worden is gericht op beheersing van de (risico's van) de overgang naar de nieuwe IT-omgeving van de uitvoeringsorganisatie. De commissie DUIT monitort dit dossier voortdurend. Het bestuur zal de raad van toezicht waar mogelijk ook bij dit dossier betrekken.

De rapportage van de raad van toezicht met de aanbevelingen is met het bestuur besproken. Het bestuur is verheugd dat de raad van toezicht bevestigt dat veel zaken op orde zijn en het bestuur adequaat reageert op interne en externe ontwikkelingen. Het bestuur reageert graag op de aanbevelingen van de raad van toezicht.

Aanbevelingen raad van toezicht

De aanbevelingen van de raad van toezicht over het boekjaar 2022 zijn nog niet allemaal opgevolgd, sommige processen lopen nog door in 2024. Als opvolging niet gewenst of mogelijk was zijn deze aanbevelingen met een toelichting voor de raad van toezicht voorzien en besproken.

De aanbevelingen over het boekjaar 2023 zullen door het bestuur behandeld worden en de opvolging hiervan periodiek besproken worden met de raad van toezicht. In deze reactie gaat het bestuur in op enkele aanbevelingen van de raad van toezicht en de acties die vanuit het bestuur momenteel daarop worden ondernomen.

“Bij toekomstige vacatures raadt de raad van toezicht aan om bewust stil te staan bij (het behouden van) de diversiteit in het bestuur.”

Het bestuur is zich bewust van het belang van diversiteit in het bestuur. Daarom weegt het bestuur bij nieuwe benoemingen het aspect van diversiteit mee naast andere aspecten, zoals kennis, ervaring en geschiktheid.

“Afnemende representativiteit vormt een risico voor het fonds. Het bestuur heeft bij de sociale partners aandacht gevraagd voor de representativiteit. De raad van toezicht beveelt het bestuur aan om dit proces goed te monitoren ten behoeve van het bestaansrecht van het fonds.”

Het bestuur herkent het risico van de afnemende representativiteit en de taak die sociale partners hebben om deze te handhaven. Het bestuur zal dit proces uiteraard monitoren. Daarnaast laat het bestuur zich ook informeren over mogelijke andere scenario's.

“De raad van toezicht beveelt het bestuur aan strak te blijven sturen op de planning NPS en nauwlettend in de gaten te houden dat er geen clustering van mijlpalen ontstaat bij de fondsorganen.”

Het bestuur is het met de raad van toezicht eens dat het tijdig halen van de mijlpalen in het transitieproces cruciaal is voor het slagen van de transitie. Daarbij hoort ook het tijdig aanhaken van andere fondsgremia en de sleutelfunctiehouders. Het bestuur heeft daarom gerichte acties hiervoor gepland.

Mede gelet op de toegenomen complexiteit door o.a. wetgeving, IT, ESG en Wtp beveelt de raad van toezicht aan om tegen het licht te houden of een fiduciair manager gepast is. Tevens vraagt de raad van toezicht aandacht voor het inrichten van de derde lijn bij operationele processen die door de Balansmanagementcommissie zelf of door de vermogensbeheeradviseur worden uitgevoerd. Bij vermogensbeheer is sprake van een onafhankelijke governance. Het bestuur heeft de afgewogen keuze gemaakt om niet met een fiduciair te werken. De werkdruk van de Balansmanagementcommissie is een continu aandachtspunt en wordt eveneens gezien in het licht van de gekozen inrichting van de portefeuille en de governance binnen het fonds. Deze evaluatie wordt in ieder geval eens per jaar uitgevoerd en vastgelegd in de zelfevaluatie van de Balansmanagementcommissie. De sleutelfunctiehouder internal audit (derde lijn) heeft recent een audit uitgevoerd op de vermogensbeheerprocessen. Hieruit kwamen geen materiële bevindingen.

“De raad van toezicht adviseert om voldoende aandacht voor de deelnemerscommunicatie op het gebied van ESG te hebben, en het ESG-beleid uit te breiden o.a. met de nieuwe inzichten vanuit het selectieproces voor nieuwe aandelen mandaten.”

De verplichte deelnemerscommunicatie wordt vanzelfsprekend in lijn met de wet- en regelgeving vormgegeven. Daarnaast zal de Balansmanagementcommissie bij de actualisatie van het ESG-beleid, op het moment dat de actualisatie op de roadmap staat, zeker nieuwe inzichten vanuit de selectieprocessen voor aandelenmanagers betrekken.

“De raad van toezicht raadt aan om de operationele due diligence een wezenlijk onderdeel te laten zijn van manager monitoring inclusief on site visits. Mede in voorbereiding op DORA.

De Balansmanagementcommissie hanteert een planmatige en gestructureerde evaluatie van vermogensbeheerders, waarin ook uitgebreid naar de IT risico's gekeken wordt. Indien de Balansmanagementcommissie het nodig acht, wordt ook het instrument van onsite monitoring ingezet.

Verslag Verantwoordingsorgaan

Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het handelen en het gevoerde beleid van het bestuur in 2023

Inleiding

Het verantwoordingsorgaan geeft, conform artikel 115a van de Pensioenwet, een oordeel over het handelen van het bestuur over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan maakt daarbij gebruik van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatiebronnen, waaronder de bevindingen van de raad van toezicht.

Samenstelling verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden. Op 31 december 2023 waren dat:

- Eén vertegenwoordiger namens de werkgevers: Nely van der Horst (voorzitter even jaren).
- Eén vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden: Peter Niemantsverdriet (voorzitter oneven jaren).
- Twee vertegenwoordigers namens de deelnemers: Marie-Louise van der Wegen en vanaf 1 oktober 2023 Ron Stokkink.

Ron Stokkink heeft Wesley Paulissen opgevolgd die medio februari zijn lidmaatschap bij het verantwoordingsorgaan heeft beëindigd.

Vergaderingen Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan ontvangt na elke bestuursvergadering de relevante stukken en vastgestelde notulen teneinde advies uit te brengen dan wel een oordeel te kunnen vormen over het door het bestuur gevoerde beleid.

In 2023 is het verantwoordingsorgaan voor zeven vergaderingen bijeengekomen. Daarnaast heeft het verantwoordingsorgaan met de Communicatiecommissie, de Balansmanagementcommissie en het dagelijks bestuur overleg gevoerd. Het jaarlijks overleg waarin het bestuur verantwoording aflegt aan het verantwoordingsorgaan heeft in december plaatsgevonden. Ook zijn in het afgelopen jaar de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan twee keer bij elkaar gekomen. In een van deze bijeenkomsten heeft de raad van toezicht de jaarlijkse verantwoording aan het verantwoordingsorgaan afgelegd. De andere bijeenkomst met de raad van toezicht was de jaarlijkse reguliere bijeenkomst met een vooruitblik naar het volgende jaar.

Het verantwoordingsorgaan heeft samen met het bestuur en de raad van toezicht vier kennissessie over de transitie naar de nieuwe pensioenregeling bijgewoond. Tenslotte heeft het verantwoordingsorgaan nog een overleg over de risicohouding van het fonds en een opleidingsessie met de Balansmanagementcommissie gehad over maatschappelijk verantwoord beleggen en het strategisch beleggingsbeleid van het fonds.

Adviezen verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar heeft het bestuur het verantwoordingsorgaan, conform het reglement en de Pensioenwet, in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over:

1. een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid
2. de klachten- en geschillenregeling
3. het uitvoeringsreglement als gevolg van het besluit tot versneld indexeren
4. de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten van de premie per 1 januari 2024

5. Herbenoeming lid van de raad van toezicht.

Ad 1. Een voorstel tot wijziging van het beloningsbeleid

Begin 2023 heeft het bestuur advies gevraagd aan het verantwoordingsorgaan over een andere wijze van de uitvoering van het beloningsbeleid. De belangrijkste wijziging is het hanteren van een vaste vergoeding per functie in plaats van de tot dan gebruikelijke combinatie van vaste en variabele beloning. Deze vaste vergoeding komt naar het oordeel van het bestuur beter overeen met de hoeveelheid werk en tijd die de leden aan het fonds besteden. Voor het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur besloten tot een extra vaste vergoeding van € 1.500 per jaar in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Het bestuur verwacht dat na 2024 de inspanningen van het verantwoordingsorgaan weer afnemen doordat de werkzaamheden van het VO voor de transitie dan min of meer afgerond zijn.

Het verantwoordingsorgaan heeft besloten op basis van de, door het bestuur, verstrekte informatie een positief advies uit te brengen over het 'Beloningsbeleid Bpf Foodservice per 1 januari 2023'. Bij dit advies heeft het verantwoordingsorgaan onder meer overwogen dat de leden van organen van het pensioenfonds een (deels) maatschappelijke rol vervullen waarbij geaccepteerd wordt dat niet elke inzet in tijd door de leden direct beloond wordt; de uitkomsten van het beloningsbeleid zijn te verantwoorden en de uitvoering van het beloningsbeleid zo eenvoudig mogelijk is, tegen zo laag mogelijke kosten.

In 2026 wordt het beleid geëvalueerd.

Ad 2. De klachtenregeling

Bpf Foodservice heeft een klachtenbeleid en het klachtenreglement vastgesteld. Beide documenten sluiten aan bij de terminologie en termijnen van de gedragslijn van de Pensioenfederatie 'Goed omgaan met klachten', de Wtp én de wijze waarop het fonds klachtbehandeling wenst en gaat uitvoeren. Het bestuur heeft het verantwoordingsorgaan advies gevraagd.

In haar advies heeft het verantwoordingsorgaan een aantal aanbevelingen aan het bestuur gedaan waardoor het voor de belanghebbende gemakkelijker is om een klacht in te dienen. Het verantwoordingsorgaan heeft een aantal suggesties gedaan voor duidelijker taalgebruik in het reglement en voor een laagdrempelige procedure voor het indienen van een klacht. Het bestuur heeft deze suggesties overgenomen.

Met de communicatiecommissie van het pensioenfonds is afgesproken dat het verantwoordingsorgaan voortaan vooraf betrokken wordt bij vooral complexe communicatie naar deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Het verantwoordingsorgaan vormt immers een brede vertegenwoordiging van de doelgroep.

Ad 3. Het uitvoeringsreglement als gevolg van het besluit tot versneld indexeren

Het bestuur heeft in 2023, net als in 2022, besloten om gebruik te maken van de AMvB om een versoepelde toeslag toe te kennen op de pensioenaanspraken en -rechten van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van het pensioenfonds. Om dit mogelijk te maken moest onder andere het uitvoeringsreglement worden aangepast.

Het verantwoordingsorgaan heeft een positieve advies uitgebracht ten aanzien van de voorgestelde wijziging in het uitvoeringsreglement om versneld indexeren mogelijk te maken.

Ad 4. de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten van de premie per 1 januari 2024

Jaarlijks vraagt het bestuur het verantwoordingsorgaan om een advies over de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten van de premie. In de adviesaanvraag heeft het bestuur duidelijk gemaakt uit welke componenten de pensioenpremie is samengesteld en hoe hoog de bijdrage van die componenten aan de totale premie is.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur in voldoende mate heeft aangetoond dat de evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden en deze voldoende was.

Ad 5. Herbenoeming lid van de raad van toezicht.

Het verantwoordingsorgaan heeft aan het bestuur een bindende voordracht gedaan voor de herbenoeming van Evelien van Hilten als lid van de Raad van Toezicht per 1 januari 2024.

Algemeen oordeel en speerpunten

Het verantwoordingsorgaan kan in zijn algemeenheid instemmen met de gemaakte beleidskeuzes van het bestuur in het afgelopen jaar en oordeelt positief over het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur in algemene zin voor een integere, verantwoorde en evenwichtige bedrijfsvoering zorgt. Het verantwoordingsorgaan is voorts van oordeel dat het bestuur in staat is om voor de belanghebbenden van het pensioenfonds de juiste en evenwichtig afgewogen besluiten te nemen.

Het verantwoordingsorgaan heeft in het afgelopen jaar een aantal malen het advies aan het bestuur onder grote tijdsdruk moeten opleveren. Het verantwoordingsorgaan benadrukt dat het bestuur het advies van het verantwoordingsorgaan tijdig vraagt.

Nieuw pensioenstelsel

De voorbereidingen op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel zijn dit jaar geïntensiveerd. Het aantal overleggen van de stuurgroep en van het bestuur met sociale partners is flink toegenomen en ook de gezamenlijke kennissessies van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht hebben veelvuldig plaatsgevonden.

Het verantwoordingsorgaan is positief over de manier waarop het bestuur zich voorbereidt op de toekomst en het verantwoordingsorgaan hierin meeneemt. Ten tijde van het schrijven van het oordeel van het verantwoordingsorgaan is het transitieplan door sociale partners vastgesteld. Het transitieplan bevat onder andere de doelstellingen van de transitie, de onderbouwing waarom gekozen is voor de betreffende invulling van de pensioenregeling en sprake is van een evenwichtige overstap. Stap voor stap hebben, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, bestuur en sociale partners samengewerkt om tot dit transitieplan te komen. De volgende stap is het opstellen van een implementatieplan. Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van de nieuwe pensioenovereenkomst en moet daarvoor een implementatieplan opstellen.

Om de belangen van de deelnemer te beschermen heeft het verantwoordingsorgaan naast de al bestaande adviesrechten, een versterkt adviesrecht op het voorgenomen invaarbesluit van het bestuur; de overdracht van de pensioenen van de oude naar de nieuwe regeling. En alles wat daarbij komt kijken. Zoals de besteding van het pensioenfondsvermogen bij de overgang. In 2024 verwacht het verantwoordingsorgaan de eerste adviesaanvragen van het bestuur te ontvangen.

Het verantwoordingsorgaan blijft de ontwikkelingen op de voet volgen. Omwille van onafhankelijkheid van het bestuur en zijn adviseurs wordt het verantwoordingsorgaan ondersteund door een externe adviseur.

Toeslagverlening

Positief is het verantwoordingsorgaan over het besluit van het bestuur om ook in 2023 de pensioenen te verhogen. Deze verhoging was mogelijk door de versoepelde regels van de overheid en een wijziging van de methode voor de berekening van de prijsindex. Het bestuur heeft voor iedereen gekeken naar de gevolgen op de langere termijn. Want als er een toeslag wordt gegeven, daalt de dekingsgraad. En dat heeft mogelijk gevolgen voor iedereen die pensioen opbouwt (of heeft opgebouwd). Die gevolgen kunnen per leeftijdsgroep verschillen. Het verantwoordingsorgaan is voldoende geïnformeerd over de evenwichtigheid van deze herverdelende effecten als gevolg van de versoepelde toeslagverlening.

Risicohouding

Zoals in het jaarverslag over 2022 is geschreven is vooruitlopend op het nieuwe pensioenstelsel een risicopreferentie-onderzoek (RPO) uitgevoerd onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De resultaten uit dit onderzoek bieden het pensioenfonds inzicht in de risicobereidheid van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden en zijn een basis voor het beleggingsbeleid vanaf 1 januari 2026.

Het bestuur heeft eind 2023 de risicohouding vastgesteld. Bij de vaststelling van de risicohouding is rekening gehouden met de karakteristieken van de deelnemers, waaronder het gemiddeld inkomen, de ontwikkeling van het inkomen, de fondsgrondslagen en de nieuwe pensioenregeling van het fonds.

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur het proces om te komen tot een risicohouding zorgvuldig heeft doorlopen. Het verantwoordingsorgaan kan zich vinden in de stappen die het bestuur gezet heeft en ook in de conclusies van het bestuur ten aanzien van de risicohouding. Naar de mening van het verantwoordingsorgaan zijn alle belangen evenwichtig afgewogen. De voor- en nadelen voor bepaalde (leeftijds)groepen zijn toegelicht en onderbouwd.

Andere onderwerpen die elk jaar de warme belangstelling hebben van het verantwoordingsorgaan en ook terugkomen in de overleggen met het (dagelijks) bestuur zijn maatschappelijk verantwoord beleggen, de IT transitie bij AZL en de datakwaliteit van het fonds. Speerpunt van het verantwoordingsorgaan is en blijft de begrijpelijke en laagdrempelige communicatie naar de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers van foodservice.

Kosten

Voor het verantwoordingsorgaan zijn de kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en voor het vermogensbeheer een belangrijk onderwerp. Ze zijn namelijk direct van invloed op de waarde van het pensioen. Per kwartaal wordt het verantwoordingsorgaan geïnformeerd door het bestuur over de kosten in relatie met de begroting. Naar de mening van het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur voldoende duidelijk gemaakt (zie ook paragraaf XX van het bestuursverslag) wat de hoogte van de kosten per deelnemer over 2023 zijn, zowel voor wat betreft de uitvoeringskosten van de pensioenregeling als van vermogensbeheer en hoe dit bedrag is opgebouwd. Daarbij is ook inzicht gegeven in de kosten die het bestuur noodzakelijkerwijs moet maken voor de transitie naar de nieuwe pensioenregeling. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur ernaar streeft om de kosten zo laag mogelijk te houden en ook de kosten inzake de transitie zo zuiver mogelijk in beeld te brengen.

Tenslotte

Het verantwoordingsorgaan bedankt het bestuur en de raad van toezicht voor de samenwerking. De dialoog met het bestuur, maar ook met de raad van toezicht ervaart het verantwoordingsorgaan als plezierig en laagdrempelig. Het verantwoordingsorgaan bedankt daarnaast AZL voor wijze van de ondersteuning van het verantwoordingsorgaan.

Reactie verslag raad van toezicht

De raad van toezicht heeft op 25 april 2024 verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan, aan de hand van haar jaarlijkse rapportage. De raad van toezicht heeft in deze bijeenkomst naar tevredenheid aanvullende vragen van het verantwoordingsorgaan beantwoord. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat de raad van toezicht op correcte wijze invulling geeft aan zijn taken en bevoegdheden.

Het verantwoordingsorgaan herkent zich in het algemeen beeld van de raad van toezicht over het functioneren van het bestuur. Het verantwoordingsorgaan vindt het een positief beeld.

Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van de aanbevelingen van de raad van toezicht aan het bestuur. Een aanbeveling aan het bestuur is om aandacht te besteden aan de representativiteit van het pensioenfonds. Deze aanbeveling vindt het verantwoording belangrijk, zonder aan de overige aanbevelingen af te doen. Het bestuur heeft hiervan al aangegeven dat dit onderwerp primair thuis hoort bij sociale partners. Het bestuur zal dit onderwerp evengoed diepgaand bespreken op zijn beleidsdagen in 2024. Het verantwoordingsorgaan zal de uitkomst van die bespreking volgen.

Ook het komende jaar zullen het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht elkaars prioriteiten en thema's met elkaar afstemmen.

Nely van der Horst (voorzitter)

Peter Niemantsverdriet

Marie-Louise van der Wegen

Ron Stokkink

6 juni 2024

Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2023

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor het uitgebreide oordeel over 2023. Het doet het bestuur goed om te constateren dat het verantwoordingsorgaan in zijn algemeenheid kan instemmen met de gemaakte beleidskeuzes van het bestuur in het afgelopen jaar en positief is over het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid.

De dialoog tussen het verantwoordingsorgaan en het bestuur wordt als open en transparant ervaren. Het bestuur continueert dit in 2024. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan is voor het bestuur goede feedback voor de uitvoering van de pensioenregelingen van BPF Foodservice. Daarbij wordt de constructief-kritische insteek van het verantwoordingsorgaan zeer gewaardeerd.

Er is ook grote waardering voor de wijze waarop het verantwoordingsorgaan zich inzet om de belangen te behartigen van het fonds, de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden en in het bijzonder de inspanningen van het verantwoordingsorgaan in het kader van het traject Wtp.

Het verantwoordingsorgaan zal ook in 2024 bij dit proces worden betrokken zodat door het verantwoordingsorgaan over het voorgenomen invaarbesluit van het bestuur een evenwichtig advies kan worden gegeven.

Voor het bestuur is en blijft het verbeteren van het pensioenresultaat en het geven van inzicht daarin voor deelnemers, een belangrijk speerpunt. Of het nu gaat om beleidskeuzes ten aanzien van de transitie naar een nieuwe pensioenregeling, het verder concretiseren van ESG-ambities of het beheersen van de kosten van het pensioenfonds, steeds staat het belang van de deelnemers van BPF Foodservice centraal.

Het verzoek van het verantwoordingsorgaan om aandacht te blijven houden voor de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen past hierin. Het verantwoordingsorgaan zal uitgenodigd worden om bij belangrijke communicatie-uitingen hun kennis van de achterban in te zetten. Te denken valt aan communicatie rond de invulling van zorgplicht, keuzebegeleiding en het bepalen van de risicohouding.

Ook datakwaliteit en IT waren en zijn belangrijke speerpunten voor het bestuur, zeker in de aanloop naar de nieuwe pensioenregeling. Het bestuur is van mening dat het op een consistente en aantoonbare wijze de datakwaliteit kan onderbouwen en borgen. Het verantwoordingsorgaan zal ook in 2024 worden meegenomen in het proces rondom het vaststellen van de datakwaliteit die nodig is om te kunnen invaren.

Het bestuur kijkt uit naar de samenwerking met het verantwoordingsorgaan in het komende jaar.